

**Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych
z języka polskiego w klasie szóstej wynikające z realizowanego programu nauczania**

**Tytuł programu: Zamieńmy słowo
Autor programu: dr Anna Podemska-Kaluża**

I. KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE – obowiązują wymagania z klas 4–5 oraz:

I.1. Czytanie i odbiór utworów literackich – liryka

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 6				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
– nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim przeczytany utwór, – krótko opowiada, o czym jest przeczytany utwór, – mówi, kim jest osoba mówiąca w wierszu, – z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi wskazuje bohatera wiersza, – odróżnia podmiot liryczny od adresata, – wymienia wartości wskazane w utworze,	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> – wypowiada się na temat przeczytanego utworu, – podejmuje próbę uzasadnienia wrażeń, jakie wzbudza w nim przeczytany utwór, – wskazuje wartości ważne dla podmiotu lirycznego, poety, bohatera lirycznego w omawianych utworach,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – określa temat wiersza, – opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu, – wyodrębnia obrazy poetyckie, – nazywa uczucia, jakie wzbudza w nim czytany utwór, – prezentuje swoje rozumienie omawianego utworu, w tym w formie przekładu	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> – opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu, a także o bohaterze wiersza, podmiocie lirycznym i ich uczuciach, – opisuje zachowanie bohatera utworu i wyraża swoją opinię na jego temat,	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> – prezentuje informacje na temat wiersza w formie, którą sam wybierze, w tym interaktywnej, – samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji utworu, odwołując się do jego treści, – wyjaśnia funkcje epitetów, porównań, metafor, wyrazów dźwiękonaśladowczych,

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
– odróżnia wers od strofy (zwrotki), – wie, czym są rym, wers, refren, – z pomocą nauczyciela / kolegi/ koleżanki wymienia nazwy środków artystycznych: epitet, porównanie, przenośnia, wyraz dźwiękonaśladowczy, uosobienie, apostrofa, zdrobnienie, zgrubienie, pytanie retoryczne, powtórzenie, – odróżnia utwór wierszowany od utworu epickiego, – nazywa elementy budowy utworu: tytuł, – rozpoznaje obraz poetycki, – zna pojęcie wiersza białego, – zna pojęcia: pieśń, piosenka patriotyczna.	– określa nastrój wiersza, – tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny, np. rysunek, drama), który stanowi interpretację omawianego utworu, – opowiada o osobie mówiącej (podmiocie lirycznym) w wierszu, – przedstawia myśli i uczucia osoby mówiącej w wierszu, – wskazuje adresata utworu, – wskazuje bohatera utworu, – wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata, – rozpoznaje epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofy, zdrobnienia, zgrubienia, powtórzenia w omawianych tekstach, – odróżnia środki językowe: ożywienie, pytanie retoryczne, powtórzenie, zdrobnienie, zgrubienie,	- intersemiotycznego, np. rysunku, dramy, – wskazuje cechy podmiotu lirycznego, – określa cechy bohatera wiersza, – rozpoznaje w wierszu przenośnię, uosobienie, ożywienie, apostrofę, pytanie retoryczne, powtórzenie, zdrobnienie, zgrubienie, – wie, że utwór może mieć sens dosłowny i przenośny, – wybiera z wiersza informacje potrzebne do interpretacji i analizy utworu, – wyjaśnia sens zawarty w tytule wiersza, – wskazuje cechy wiersza białego, – wymienia cechy pieśni, piosenki patriotycznej.	– porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, – opisuje adresata utworu, – wskazuje cytaty, dzięki którym nazywa uczucia, wzbudzone w nim przez czytany utwór, – wyjaśnia, jak rozumie przesłanie utworu, – wyjaśnia znaczenie przenośne w tekście, – uzasadnia własne rozumienie utworu, – rozpoznaje funkcje środków stylistycznych: epitetu, porównania, uosobienia, metafory, apostrofy, ożywienia, pytania retorycznego, powtórzenia, zdrobnienia, zgrubienia, – odróżnia sens dosłowny od przenośnego, – odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, – wyjaśnia znaczenie tytułu wiersza,	- uosobień, ożywień, apostrof, pytań retorycznych, powtórzeń, zdrobnień, zgrubień, pytań retorycznych, odwołując się do treści omawianego utworu, – odczytuje sens przenośny w utworze, – wyczerpująco omawia sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń, – określa nastrój utworu i uzasadnia swoją wypowiedź, odwołując się do treści dzieła, – charakteryzuje bohatera utworu, odwołując się do treści wiersza, – porównuje podmiot liryczny z adresatem i bohaterem wiersza i prezentuje wnioski wynikające z tego zestawienia,

**Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)*
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
	– wypowiada się na temat tytułu wiersza, – wskazuje obrazy poetyckie, – wyjaśnia, co to jest wiersz biały, – rozpoznaje utwór liryczny jako pieśń, piosenkę patriotyczną.		– interpretuje obrazy poetyckie, – udowadnia, że utwór ma cechy wiersza białego – wskazuje cechy pieśni, piosenki patriotycznej w danym utworze.	– rozpoznaje pieśń, piosenkę patriotyczną wśród innych gatunków literackich.

I.1. Czytanie i odbiór tekstów kultury – epika i teksty popularnonaukowe

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 6				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE I POPULARNONAUKOWE				
– rozpoznaje utwór epicki, – odróżnia utwór epicki od wiersza, – wymienia elementy świata przedstawionego, – z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi rozpoznaje fikcję literacką, – z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi wskazuje elementy realistyczne (prawdopodobne) w omawianych utworach, – z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi wymienia wybrane gatunki literackie: mit, przypowieść, opowiadanie, powieść, nowela, – nazywa elementy budowy utworu: tytuł, – z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi wymienia	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> – wymienia cechy utworu epickiego, – określa elementy świata przedstawionego w utworze, – odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych, – wymienia cechy gatunkowe mitu, przypowieści, opowiadania, noweli, powieści, – wymienia odmiany opowiadania i powieści, np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznaukowe, fantasy – wyszukuje w tekście określone informacje, – rozpoznaje elementy budowy utworu – tytuł, – ustala kolejność wydarzeń w utworze,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – rozpoznaje czytany utwór jako epikę – rozpoznaje przynależność utworu do gatunków: mitu, przypowieści, opowiadania, noweli, powieści, – rozpoznaje odmiany opowiadania i powieści, np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznaukowe, fantasy, – opowiada o elementach świata przedstawionego, – odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych w omawianych utworach, – rozpoznaje elementy budowy utworu – puentę,	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> – analizuje elementy świata przedstawionego i wyciąga wnioski z analizy, – wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi w przeczytanych utworach, – uzasadnia przynależność rodzajową utworu do epiki oraz gatunkową do mitu, przypowieści, opowiadania, powieści, – uzasadnia przynależność utworu do odmiany opowiadania i powieści, np. obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznaukowe, fantasy,	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> – porównuje elementy świata przedstawionego z różnych utworów, – dowodzi, że czytany utwór należy do określonego rodzaju, gatunku literackiego i odmiany opowiadania / powieści, podając odpowiednie przykłady z tekstu, – rozpoznaje elementy budowy utworu: tytuł, puentę, punkt kulminacyjny, i wyjaśnia ich funkcje, – prezentuje wg własnego pomysłu, w tym z wykorzystaniem

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieśmy słowo* dla klasy 6**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE I POPULARNONAUKOWE				
wybrane wydarzenia omawianego utworu, – rozpoznaje narratora, – wymienia bohaterów utworu, – rozpoznaje wątek główny w utworze, – nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst, – z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi rozpoznaje znaczenie dosłowne w tekście, – z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi opowiada o treści utworu, zachowując kolejność wydarzeń, – rozpoznaje dialog i monolog, – wie, czym jest tekst popularnonaukowy, – rozpoznaje słownictwo związane z prasą.	– rozpoznaje rodzaje bohaterów w utworze, – wymienia niektóre cechy bohaterów, – odróżnia fabułę od akcji, – rozpoznaje wątki poboczne, – wyjaśnia znaczenie dosłowne w utworze, – wypowiada się na temat przeczytanego utworu, – wskazuje wartości ważne dla bohaterów w omawianych utworach, – rozpoznaje informacje ważne w utworze, – tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny, np. rysunek, drama, spektakl teatralny), który stanowi interpretację utworu, – odróżnia dialog od monologu, – wskazuje dialog w utworze, – wymienia cechy tekstu popularnonaukowego,	– opowiada o wybranych wydarzeniach fabuły, – wskazuje dialog w utworze, – nazywa rodzaj bohatera: główny i drugoplanowy, – wymienia większość cech bohaterów, – nazywa rodzaj narracji: pierwszoosobowa, trzecioosobowa, – omawia wątek główny, – wymienia zdarzenia składające się na akcję w utworze, – określa doświadczenia bohaterów literackich, – prezentuje własne rozumienie utworu, – ocenia bohaterów literackich i zdarzenia, – rozpoznaje mniej ważne informacje w utworze, – rozpoznaje fakty i opinie, – wymienia cechy identyfikujące teksty kultury należące do literatury,	– rozpoznaje elementy budowy utworu – punkt kulminacyjny, – rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe, – rozpoznaje rodzaj bohatera w omawianym utworze, – określa relacje łączące bohaterów utworu, – uzasadnia wskazane cechy bohaterów, odwołując się do omawianego utworu, – odróżnia bohatera głównego od drugoplanowego, – określa tematykę utworu, – omawia wątek poboczny, – odróżnia zdarzenia fabuły utworu od akcji, – porównuje doświadczenia bohaterów literackich z własnymi, – odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, – porównuje cechy identyfikujące teksty kultury	narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami, – charakteryzuje bohatera w omawianym utworze, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, – określa problematykę utworu i prezentuje ją w twórczy sposób.

**Treści nauczania wskazane w *Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego* (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE I POPULARNONAUKOWE				
	– odróżnia tekst popularnonaukowy od literackiego, – wymienia przykłady słów związanych z prasą.	– odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, np. rysunku, dramy, spektaklu teatralnego, – wyjaśnia, na czym polegają różnice między dialogiem a monologiem, – rozpoznaje tekst popularnonaukowy, – stosuje słownictwo związane z prasą.	- należące do: literatury, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych, – porównuje doświadczenia bohaterów czytanych utworów z własnymi doświadczeniami, – dowodzi, że omawiany tekst należy do literatury popularnonaukowej.	

II. KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE – obowiązują wymagania z klas 4–5 oraz:

II.1. Gramatyka języka polskiego – części mowy

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 6				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
CZĘŚCI MOWY				
– rozpoznaje w tekście rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki i przysłówki, – zna pojęcie rzeczowników osobliwych, – wie, że istnieją rzeczowniki nieodmienne, – zna pojęcia czasownika dokonanego i niedokonanego, – stosuje odpowiednie formy czasownika, – z pomocą nauczyciela analizuje budowę czasowników dokonanych i niedokonanych, – wie, że czasowniki mogą występować w stronie czynnej i biernej, – wie, że da się przekształcać czasownik ze	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych, – wyjaśnia, czym się charakteryzuje odmiana rzeczowników osobliwych, – wyjaśnia, czym są rzeczowniki osobliwe, – zna zasady odmiany rzeczowników osobliwych, – rozpoznaje rzeczowniki nieodmienne, – rozpoznaje czasowniki dokonane i niedokonane, – uzupełnia zdania odpowiednimi formami czasownika,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – poprawnie odmienia w różnych przypadkach rzeczowniki o nietypowej fleksji, – wskazuje przykłady rzeczowników osobliwych, – odmienia rzeczowniki osobliwe, – podaje przykłady rzeczowników nieodmiennych, – wyjaśnia, czym się cechują czasowniki dokonane i niedokonane, – porównuje czasowniki dokonane i niedokonane, – przekształca zdania ze strony czynnej na bierną i odwrotnie,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – analizuje teksty i dostrzega w nich rzeczowniki o nietypowej odmianie, – poprawnie odmienia rzeczowniki osobliwe, – odnajduje w tekście przykłady rzeczowników nieodmiennych, – odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych, – układa zdania z czasownikami dokonanymi i niedokonanymi, – łączy w pary czasowniki dokonane i niedokonane, – stosuje stronę czynną i bierną czasownika,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – tworzy własne teksty, w których świadomie używa rzeczowników o nietypowej odmianie, uwzględniając ich fleksję, – bezbłędnie stosuje formy rzeczowników osobliwych, – rozpoznaje i prawidłowo stosuje aspekt czasownika, – poprawnie stosuje stronę bierną i czynną, zgodnie z intencją wypowiedzi (np. w formalnych i nieformalnych tekstach), – świadomie i poprawnie stosuje przymiotniki i

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
CZĘŚCI MOWY				
strony czynnej na bierną i na odwrót, – odróżnia czasowniki przechodnie i nieprzechodnie, – wymienia z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi przymiotniki i przysłówki, które się nie stopniają, – wymienia partykułę i wykrzyknik jako nieodmienne części mowy, – z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi rozpoznaje zaimki.	– zestawia czasowniki dokonane z niedokonanymi, – rozpoznaje stronę czynną i bierną czasownika, – odróżnia stronę czynną od biernej w prostych zdaniach, – wie, jakie czasowniki są przechodnie, a jakie nieprzechodnie, – podaje przykłady przymiotników i przysłówków, które się nie stopniają, i wie dlaczego, – wskazuje partykuły i wykrzykniki oraz wyjaśnia ich podstawową rolę w zdaniu, – wie, jak zapisać partykuły i wykrzykniki, – rozpoznaje zaimki w zdaniu, – zna różne rodzaje zaimków, – dostrzega funkcje zaimków w zdaniu.	– omawia stronę czynną i bierną czasownika, – wyjaśnia mechanizm przekształcania stron czasownika, – wyjaśnia, jakie są czasowniki przechodnie i nieprzechodnie, – używa przymiotników i przysłówków, które się nie stopniają, we właściwym kontekście, – stosuje partykuły i wykrzykniki w swoich wypowiedziach, wzmacniając ich ekspresję, – tworzy zdania z różnymi typami zaimków , – poprawnie określa funkcję zaimków.	– przekształca w zdaniach stronę czynną na bierną i odwrotnie, – tworzy z czasowników przechodnich formy strony biernej, – podaje przykłady czasowników nieprzechodnich, – ocenia, kiedy zastosowanie w tekście strony biernej jest uzasadnione, – wie, kiedy przymiotniki i przysłówki się nie stopniają, – rozróżnia różne typy partykuł (np. wzmacniające, przeczące, pytające) i omawia ich funkcję, – podaje przykłady zaimków i nazywa ich rodzaje, – dostrzega, jakie znaczenie mają zaimki w wypowiedzi i jak wpływają na styl tekstu.	przysłówki, które się nie stopniają, – świadomie używa partykuły i wykrzyknika, – wie, że partykuła i wykrzyknik to wyrazy poza związkami zdania; – pisze teksty, w których odpowiednio dobiera i modyfikuje zaimki, aby uzyskać określony efekt komunikacyjny.

II.1. Gramatyka języka polskiego – składnia

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego</i> (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 6				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SKŁADNIA				
– nazywa podstawowe części zdania: podmiot i orzeczenie, – zna orzeczenie i podmiot jako części zdania, – wie, na jakie pytanie odpowiadają orzeczenie i podmiot, – wie, że orzeczenie jest zwykle wyrażone czasownikiem, – wie, że podmiot jest zwykle wyrażony rzeczownikiem w mianowniku, – wie, że istnieją zdania bezpodmiotowe, – wie, że można przekształcić zdanie z podmiotem w wypowiedzenie bezpodmiotowe,	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> – wymienia wszystkie części zdania (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik) i określa ich funkcje, – odróżnia orzeczenie i podmiot od innych części zdania, – wskazuje w zdaniu orzeczenie i podmiot, – wie, czym różni się orzeczenie czasownikowe od orzeczenia imiennego, – wskazuje łącznik i orzecznik w orzeczeniu imiennym, – dostrzega związek podmiotu z orzeczeniem, – wie, że podmiot może być wyrażony inaczej niż rzeczownikiem w mianowniku, – rozpoznaje zdania bezpodmiotowe,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – poprawnie wskazuje i nazywa wszystkie części zdania oraz określa ich funkcję w wypowiedzeniu, – wyjaśnia, czym się różni orzeczenie czasownikowe od orzeczenia imiennego, – wyjaśnia, czym może być wyrażony łącznik, a czym – orzecznik, – rozpoznaje różne rodzaje podmiotu, – omawia zdania bezpodmiotowe, – omawia konstrukcje z czasownikiem <i>się</i>, – odróżnia części zdania, – odróżnia zdania pojedyncze od różnych typów zdań złożonych i stosuje je w	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> – analizuje zdania pod kątem ich budowy i funkcji części zdania, – rozpoznaje orzeczenie czasownikowe i imienne, – rozpoznaje łącznik i orzecznik w orzeczeniu imiennym, – stosuje zdania bezpodmiotowe, – podaje przykłady zdań bezpodmiotowych, – stosuje konstrukcje z czasownikiem <i>się</i>, – odróżnia i stosuje typy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie w zależności od celu wypowiedzi,	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> – tworzy własne teksty, świadomie używając różnych części zdania i budując logiczne struktury, – poprawnie posługuje się różnymi typami orzeczeń i podmiotów, – poprawnie stosuje zdania bezpodmiotowe w swoich wypowiedziach, – poprawnie stosuje różne części zdania, – tworzy wypowiedzi, w których celowo wykorzystuje różne typy zdań złożonych, dostosowując je do stylu wypowiedzi i odbiorcy, – świadomie i bezbłędnie stosuje zdania złożone współrzędnie i podrzędnie,

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SKŁADNIA				
– zna konstrukcje z czasownikiem <i>się</i>, – wskazuje przykłady wyrazów, które mogą pełnić funkcję dopełnienia, przydawki i okolicznika, – wie, na jakie pytania odpowiadają części zdania, – rozpoznaje zdanie pojedyncze i zdanie złożone, – zna pojęcia zdania złożonego współrzędnie i podrzędnie, – z pomocą nauczyciela potrafi przekształcić zdanie złożone w pojedyncze.	– przekształca zdania z podmiotem w wypowiedzenia bezpodmiotowe, – rozpoznaje konstrukcje z czasownikiem <i>się</i>, – wskazuje przydawkę, dopełnienie i okolicznik w zdaniu, – rozpoznaje zdania pojedyncze i zdania złożone oraz ich podstawowe rodzaje (współrzędnie i podrzędnie złożone), – przekształca proste zdania złożone na pojedyncze i odwrotnie.	wypowiedziach pisemnych i ustnych, – sprawnie przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, – odróżnia zdania współrzędnie złożone od podrzędnie złożonych.	– modyfikuje konstrukcje składniowe w sposób świadomy i poprawny, – analizuje zdania złożone podrzędnie i współrzędnie.	– przekształca zdania złożone w celu osiągnięcia określonego efektu językowego i stylistycznego.

II.2. Zróżnicowanie języka

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 6				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ZRÓŻNICOWANIE JĘZYKA				
– zna termin: frazeologizm, – z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi wymienia frazeologizmy omawiane na lekcji, – z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi korzysta ze słownika frazeologicznego, języka polskiego i wyrazów obcych, – zna termin: wyrazy wieloznaczne, – wyjaśnia znaczenia prostych wyrazów wieloznacznych, – wskazuje w zdaniach wyrazy wieloznaczne, – odróżnia wyrazy neutralne od wartościujących, – zna wyrazy nacechowane emocjonalnie,	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> – wyjaśnia, czym jest związek frazeologiczny, – rozpoznaje związki frazeologiczne w wypowiedziach, – korzysta ze słowników: frazeologicznego, języka polskiego, wyrazów obcych i terminów literackich, – rozpoznaje znaczenia wyrazów wieloznacznych, – rozpoznaje zdania z wyrazami wieloznacznymi, – rozpoznaje wyrazy neutralne i wartościujące, – rozpoznaje wyrazy nacechowane emocjonalnie, – rozpoznaj zdrobnienia i zgrubienia,	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – wyjaśnia, czym jest związek frazeologiczny, – dostrzega obecność związków frazeologicznych w języku używanym na co dzień, – podaje przykłady związków frazeologicznych, – korzysta w praktyczny sposób ze słowników: frazeologicznego, języka polskiego, wyrazów obcych, terminów literackich, – wyjaśnia, czym są wyrazy wieloznaczne, – wyjaśnia znaczenia wyrazów wieloznacznych, – podaje przykłady zdań z wyrazami wieloznacznymi,	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> – wyjaśnia znaczenie omawianych związków frazeologicznych, – redaguje zdania ze związkami frazeologicznymi, – sprawnie posługuje się słownikami: frazeologicznym, języka polskiego, wyrazów obcych, terminów literackich, – podaje przykłady wyrazów wieloznacznych, – podaje znaczenia wyrazów wieloznacznych, – stosuje zdania z wyrazami wieloznacznymi, – wyjaśnia, czym różnią się wyrazy neutralne od wartościujących,	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> – redaguje różne formy wypowiedzi z wykorzystaniem związków frazeologicznych, – świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje różne słowniki, – stosuje w wypowiedzi wyrazy wieloznaczne, – świadomie stosuje wyrazy oceniające, – poprawnie posługuje się językiem mówionym i pisanym.

**Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 6**

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ZRÓŻNICOWANIE JĘZYKA				
– odróżnia zdrobnienia od zgrubień, – wie, że istnieją różne odmiany języka, – wyjaśnia, czym jest język mówiony, a czym – pisany, – dostrzega związki między odmianą języka a sytuacją komunikacyjną.	– wymienia cechy języka mówionego i pisanego, – zna różne odmiany języka, – dostosowuje język do sytuacji komunikacyjnej.	– podaje przykłady wyrazów neutralnych i wartościujących, – zastępuje wyrazy nacechowane ujemnie słowami neutralnymi lub nacechowanymi dodatnio, – omawia cechy języka mówionego i pisanego, – wyjaśnia związek między użyciem odpowiedniej odmiany języka a sytuacją komunikacyjną	– zastępuje wyrazy obraźliwe ich neutralnymi odpowiednikami, – odróżnia język mówiony od pisanego, – stosuje różne odmiany języka, – wie, jaką odmianę języka stosować w zależności od sytuacji komunikacyjnej.	

II.4. Ortografia i interpunkcja

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 6				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA				
– zna podstawowe zasady ortografii, – stosuje kropkę, znak zapytania i wykrzyknik na końcu zdania, – stosuje przecinek w oczywistych miejscach, – zna nazwy: cudzysłów, dwukropek, średnik, nawias.	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> – stosuje podstawowe zasady ortograficzne, – poprawnie używa przecinków podczas wyliczania, – stosuje cudzysłów i dwukropek.	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – poprawnie stosuje większość zasad ortograficznych, popełniając sporadycznie błędy, – używa znaków interpunkcyjnych w zdaniach zgodnie z podstawowymi zasadami, – poprawnie stosuje przecinki w zdaniach złożonych, – rozumie funkcję cudzysłowu, dwukropka, średnika i nawiasu oraz stosuje je w swoich tekstach.	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> – stosuje poprawnie zasady ortograficzne i dostrzega własne błędy, – analizuje użycie interpunkcji w tekstach i potrafi poprawić błędy interpunkcyjne, – świadomie używa przecinków w zdaniach złożonych i rozumie ich wpływ na czytelność tekstu, – stosuje średnik i nawias zgodnie z zasadami składni.	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> – pisze bezbłędnie pod względem ortograficznym, stosując wyjątki i trudne wyrazy, – świadomie stosuje interpunkcję w swoich wypowiedziach, – tworzy poprawne i przemyślane konstrukcje składniowe, w których interpunkcja wspiera jasność i logiczność tekstu, – poprawia błędy ortograficzne i interpunkcyjne w cudzych tekstach, uzasadniając swoje poprawki.

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI – obowiązują wymagania z klas 4–5 oraz:

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego</i> (klasy 4–8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 6				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
OPOWIADANIE, OPIS, W TYM POSTACI, PRZEŻYĆ WEWNĘTRZNYCH I SYTUACJI, SPRAWOZDANIE, LIST OFICJALNY, TEKST O CHARAKTERZE ARGUMENTACYJNYM				
– zna podstawowe formy wypowiedzi (opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny, tekst o charakterze argumentacyjnym), – z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi tworzy: opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny, tekst o charakterze argumentacyjnym, – z pomocą nauczyciela / koleżanki / kolegi rozpoznaje elementy kompozycyjne danej formy wypowiedzi.	<u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u> – wymienia zasady zapisywania dialogu, – gromadzi słownictwo potrzebne do napisania różnych form wypowiedzi: opowiadania, w tym twórczego, opisu, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdania, listu oficjalnego, tekstu o charakterze argumentacyjnym, – tworzy plan opowiadania, w tym twórczego, opisu, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdania, listu oficjalnego, tekstu o charakterze argumentacyjnym, – tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach	<u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> – wskazuje tezę i argumenty w tekście o charakterze argumentacyjnym, – tworzy logiczną, pełną semantycznie i uporządkowaną wypowiedź, stosując odpowiednią do danej formy gatunkowej kompozycję i układ graficzny, – tworzy wypowiedź argumentacyjną, w której podejmuje próbę uzasadnienia tezy, – rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji, – selekcjonuje informacje,	<u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u> – porządkuje słownictwo potrzebne do napisania opisu, opowiadania, sprawozdania, – stworzy spójne, rozwinięte, o właściwej kompozycji i układzie graficznym formy wypowiedzi: opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny, – stosuje w wypowiedzi pisemnej akapity, – stosuje argumenty w swoich wypowiedziach, – tworzy bezbłędnie wypowiedź argumentacyjną,	<u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u> – samodzielnie i bezbłędnie tworzy spójne, bogate treściowo i językowo różne formy wypowiedzi, dbając o ich właściwą kompozycję i układ graficzny, – dostrzega błędy w swoich pracach oraz wypowiedziach innych osób, – dokonuje korekty własnych błędów w krótkich i dłuższych formach wypowiedzi, – tworzy urozmaicone pod względem stylu opowiadanie odtwórcze i twórcze, – stosuje akapity dopełniające myślowej całości wypowiedzi.

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 6				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
OPOWIADANIE, OPIS, W TYM POSTACI, PRZEŻYĆ WEWNĘTRZNYCH I SYTUACJI, SPRAWOZDANIE, LIST OFICJALNY, TEKST O CHARAKTERZE ARGUMENTACYJNYM				
	gatunkowych: opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny, tekst o charakterze argumentacyjnym, – tworzy tezę i argumenty, – pisze na podstawie planu opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny, tekst o charakterze argumentacyjnym, – podejmuje próbę włączenia opisu i dialogu do opowiadania.	– tworzy spójne, uporządkowane wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie, w tym twórcze, opis, w tym postaci, przeżyć wewnętrznych i sytuacji, sprawozdanie, list oficjalny, tekst o charakterze argumentacyjnym, – stosuje odpowiedni do danej formy wypowiedzi układ graficzny i kompozycję.	– tworzy różne rodzaje argumentów, – ilustruje swoje argumenty przykładami.	

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka angielskiego w klasie szóstej wynikające z realizowanego programu nauczania.

Tytuł programu: Program nauczania języka angielskiego dla klas IV-VIII

Autor programu: Joanna Stefańska

Unit 1: Who am I?

	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Znajomość środków językowych	Uczeń zna pojedyncze słowa związane z tematem unitu. Nie opanował podstawowych struktur gramatycznych. Popętnia liczne błędy przy próbie tworzenia wypowiedzi, zarówno w czasie Present Simple, jak i Present Continuous.	Uczeń zna podstawowe słownictwo związane z danymi osobowymi, narodowościami, liczbami i członkami rodziny. Rozpoznaje i próbuje stosować formy Present Simple i Present Continuous, jednak popełnia błędy w budowie zdań i użyciu czasów.	Uczeń stosuje słownictwo z zakresu unitu w podstawowych kontekstach. Buduje poprawne zdania w czasie Present Simple i Present Continuous w typowych sytuacjach, choć zdarzają się błędy w odmianie i szyku.	Uczeń poprawnie i adekwatnie stosuje słownictwo z unitu, obejmujące m.in. kraje, narodowości, dni tygodnia, członków rodziny i czas wolny. Sprawnie posługuje się formami Present Simple i Present Continuous w zdaniach twierdzących, przeczących i pytających.	Uczeń swobodnie posługuje się słownictwem i strukturami gramatycznymi w zakresie unitu. Trafnie używa Present Simple i Present Continuous, dostosowując czas i formę do kontekstu. Posługuje się środkami językowymi precyzyjnie i z

					wycuciem celu komunikacyjnego.
Słuchanie	Uczeń z pomocą nauczyciela rozumie pojedyncze słowa i liczby w prostych wypowiedziach. Ma trudności z wykonaniem zadania polegającego na uzupełnieniu luk na podstawie nagrania. Nie rozróżnia informacji dotyczących krajów, narodowości i zainteresowań.	Uczeń rozumie ogólny sens krótkiego nagrania i potrafi wskazać niektóre odpowiedzi w zadaniu na uzupełnianie luk. Wychwytuje podstawowe dane (np. kraj, liczba, przedmiot szkolny), ale popełnia błędy w interpretacji szczegółów. Wymaga wsparcia w sprawdzaniu poprawności odpowiedzi.	Uczeń rozumie większość informacji zawartych w krótkich nagraniach. Wykonuje zadania na uzupełnianie luk oraz wybór odpowiedzi, identyfikując konkretne szczegóły w wypowiedziach na temat osób, planu dnia i hobby. Potrafi sprawdzić poprawność odpowiedzi partnera na podstawie ponownego odsłuchu.	Uczeń trafnie interpretuje krótkie nagrania i rozmowy. Uzupełnia luki, rozpoznaje kontekst sytuacyjny oraz relacje między informacjami. Stosuje proste strategie słuchania, takie jak przewidywanie treści i weryfikacja hipotez. Wykonuje zadania testowe sprawdzające rozumienie ze słuchu z dużą skutecznością.	Uczeń swobodnie rozumie zarówno ogólny przekaz, jak i szczegóły treści nagrań. Analizuje kontekst i intencję wypowiedzi, wychwytuje istotne dane i subtelne różnice. Trafnie wskazuje odpowiedzi i potrafi je uzasadnić. W aktywnej pracy z partnerem wykorzystuje treść nagrania do reagowania i współpracy.
Czytanie	Uczeń rozumie pojedyncze słowa lub zwroty, ale z trudem rozpoznaje ogólny sens tekstu o życiu na łodzi. W	Uczeń potrafi określić ogólny temat tekstu i zaznaczyć niektóre poprawne odpowiedzi w	Uczeń rozumie główny przekaz tekstu o życiu na łodzi i znajduje większość informacji	Uczeń samodzielnie czyta i interpretuje tekst o życiu w nietypowym miejscu, wskazuje odpowiedzi na	Uczeń swobodnie i ze zrozumieniem czyta różnorodne teksty z unitu: ciągły (o życiu na łodzi), użytkowy

	zadaniu z pytaniami zamkniętymi potrafi wskazać poprawną odpowiedź tylko po wcześniejszym naprowadzeniu. Ma trudność z odczytaniem i interpretacją prostych informacji w formularzu i infografice. Wymaga ciągłego wsparcia nauczyciela.	pytaniach zamkniętych. Podejmuje próbę zrozumienia informacji w formularzu i infografice, ale często myli szczegóły. Wymaga wsparcia przy interpretacji	potrzebnych do wykonania zadania zamkniętego. Poprawnie uzupełnia luki w krótkich tekstach oraz rozumie dane przedstawione w formularzu i infografice.	pytania zamknięte i analizuje dane w formularzu. Rozumie relacje między informacjami oraz przekształca je na potrzeby zadania projektowego i pisemnego.	(formularz) i infograficzny. Trafnie identyfikuje szczegóły, wnioskuje na podstawie kontekstu i samodzielnie wykorzystuje przeczytane informacje do dalszej pracy językowej.
Mówienie	Uczeń podejmuje próbę udzielenia odpowiedzi na pytania zamknięte dotyczące siebie, ale wypowiedzi są ograniczone do pojedynczych słów lub wyuczonych zwrotów. Ma trudność z opisem zdjęcia, zadaniem pytania lub wypowiedzią o codziennych	Uczeń udziela krótkich odpowiedzi na pytania o siebie i rodzinę, potrafi nazwać podstawowe informacje (np. kraj, wiek, hobby). Z pomocą nauczyciela podejmuje próbę opisu zdjęcia i zadania prostego pytania koledze.	Uczeń potrafi opisać swoją rodzinę, dzień codzienny i aktywności wykonywane w chwili mówienia. Tworzy krótkie, spójne wypowiedzi ustne na podstawie pytań pomocniczych lub materiału wizualnego. Prowadzi prosty	Uczeń samodzielnie formułuje wypowiedzi na temat siebie, swoich preferencji, rodziny i planu dnia. Potrafi opisać sytuację przedstawioną na zdjęciu oraz przedstawić wyniki pracy w parach lub grupie. Używa różnych struktur gramatycznych i	Uczeń swobodnie wypowiada się na temat życia codziennego, relacji rodzinnych i sytuacji społecznych. Prowadzi dialogi, zadaje i odpowiada na pytania z rozwinięciem, prezentuje projekt lub infografikę ustnie. Mówi płynnie, spójnie i adekwatnie dobiera

	czynnościach, nawet z pomocą nauczyciela.	Wypowiedzi są proste i niespójne.	dialog, w tym wywiad z partnerem.	odpowiedniego słownictwa z unitu.	środki językowe do sytuacji.
Pisanie	Uczeń uzupełnia pojedyncze luki w zadaniach pisemnych, ale z dużą liczbą błędów językowych. Ma trudności z zachowaniem poprawności form gramatycznych i nie potrafi samodzielnie wypełnić prostego formularza.	Uczeń potrafi uzupełnić podstawowe informacje w zdaniach lub formularzu, ale popełnia błędy fleksyjne i ortograficzne. Stosuje wybrane elementy słownictwa i gramatyki z unitu, jednak wymaga wsparcia i korekty.	Uczeń poprawnie uzupełnia luki odpowiednim słownictwem i formami czasowników. Wypełnia formularz z uwzględnieniem większości wymaganych informacji. Tworzy krótkie, zrozumiałe wypowiedzi pisemne na podstawie podanych danych lub wzoru.	Uczeń samodzielnie i poprawnie wykonuje wszystkie zadania pisemne z unitu. Stosuje adekwatne struktury gramatyczne i słownictwo. Pisze spójne wypowiedzi, jasno wyrażając preferencje i motywacje. Umie przekształcić dane wizualne (np. infografikę) w prostą wypowiedź pisemną.	Uczeń tworzy pełne, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne. Trafnie dobiera formy gramatyczne i leksykalne do celu komunikacyjnego. Wypełnia formularz w sposób komunikacyjnie skuteczny, rozwija wypowiedź na podstawie materiałów źródłowych i stosuje zróżnicowane struktury językowe.
Przetwarzanie tekstu	Uczeń z pomocą nauczyciela podejmuje próbę przekazania podstawowych informacji zawartych na ilustracji lub w zadaniu. Ma	Uczeń rozpoznaje podstawowe informacje w materiale wizualnym lub dźwiękowym i próbuje je wykorzystać w zadaniu. Z pomocą	Uczeń potrafi przetworzyć dane z ilustracji, infografiki lub nagrania na wypowiedź ustną lub pisemną. Prawidłowo uzupełnia tekst na podstawie	Uczeń samodzielnie i trafnie przekształca informacje wizualne i dźwiękowe na odpowiednią formę wypowiedzi. Wypowiada się płynnie,	Uczeń z łatwością przetwarza informacje z różnych źródeł (nagranie, ilustracja, infografika) i tworzy wypowiedzi adekwatne do

	trudności z przekształceniem danych z nagrania lub obrazu na prostą wypowiedź ustną lub pisemną.	nauczyciela potrafi częściowo przekształcić obraz lub tekst na wypowiedź ustną (np. opis zdjęcia) lub pisemną (np. uzupełnienie tekstu na podstawie nagrania).	informacji usłyszanych w nagraniu. Opisuje sytuację przedstawioną na zdjęciu, posługując się podstawowymi strukturami językowymi.	wykorzystując dane z materiałów źródłowych. Potrafi zintegrować kilka typów informacji (np. obraz i pytania) w spójnej wypowiedzi.	sytuacji komunikacyjnej. Umiejętnie selekcjonuje treści, rozwija je i przedstawia w zrozumiały i logiczny sposób. Potrafi pracować samodzielnie i w grupie, prezentując efekty pracy w sposób jasny i uporządkowany.
Myślenie krytyczne	Uczeń z pomocą nauczyciela próbuje wskazać jedną zaletę lub wadę mieszkania na łodzi albo jednej sytuacji społecznej. Ma trudność z samodzielnym formułowaniem opinii lub argumentów.	Uczeń potrafi wskazać proste zalety i wady mieszkania w nietypowym miejscu oraz dostrzega ogólną wartość przyjaźni. Formułuje podstawowe opinie, ale nie zawsze uzasadnia swoje zdanie.	Uczeń samodzielnie analizuje rozwiązania przedstawione w tekście lub infografice. Potrafi wskazać i uzasadnić co najmniej dwie zalety i wady nietypowego stylu życia oraz zaproponować prosty sposób budowania relacji z innymi.	Uczeń ocenia różne sposoby życia i funkcjonowania społecznego, wyciąga wnioski z tekstu i ilustracji. Formułuje opinię na temat wartości relacji międzyludzkich oraz świadomie proponuje możliwe działania i rozwiązania.	Uczeń z łatwością analizuje sytuacje przedstawione w materiale i odnosi je do własnych doświadczeń lub szerszego kontekstu. Formułuje przemyślane opinie, wskazuje możliwe konsekwencje i uzasadnia swoje stanowisko w sposób logiczny i przekonujący.

Unit 2: All dressed up

	2	3	4	5	6
Znajomość środków językowych	Uczeń rozpoznaje pojedyncze słowa i zwroty dotyczące ubrań i opisu osób. Ma trudność z tworzeniem zdań z użyciem form czasowników w czasie przeszłym. Potrafi wskazać poprawną formę tylko z pomocą nauczyciela.	Uczeń zna podstawowe słownictwo związane z ubraniami, wyglądem i osobowością. Potrafi utworzyć proste zdania z czasownikami w czasie <i>past simple</i>, choć z błędami. Ma trudność z poprawnym użyciem <i>used to</i> i <i>past continuous</i>. Wymaga wsparcia w zadaniach transformacyjnych.	Uczeń zna i stosuje słownictwo z unitu w kontekście. Tworzy krótkie zdania w czasie <i>past simple</i> i <i>used to</i>. Rozpoznaje różnicę między czasami przeszłymi i stosuje podstawowe formy gramatyczne. Przekształca rzeczowniki w przymiotniki z umiarkowaną poprawnością.	Uczeń sprawnie posługuje się słownictwem i strukturami z unitu. Stosuje <i>past simple</i>, <i>used to</i> i <i>past continuous</i> w zadaniach gramatycznych i komunikacyjnych. Poprawnie przekształca słowa w zadaniach słowotwórczych i rozpoznaje ich znaczenie w kontekście.	Uczeń z łatwością operuje słownictwem i strukturami gramatycznymi z unitu w wypowiedziach ustnych i pisemnych. Stosuje różne czasy przeszłe adekwatnie do kontekstu. Samodzielnie tworzy przymiotniki i używa ich w spójnych, komunikacyjnie skutecznych wypowiedziach.
Słuchanie	Uczeń rozumie pojedyncze słowa lub fragmenty wypowiedzi, ale ma trudność z dopasowaniem ich	Uczeń rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi i potrafi wskazać poprawną odpowiedź w	Uczeń potrafi samodzielnie wykonać zadania słuchowe: dopasować opis do obrazka, wskazać	Uczeń uważnie słucha nagrania i z dużą poprawnością wykonuje różne typy zadań (w tym w formacie	Uczeń rozumie sens ogólny i szczegóły wypowiedzi ustnych. Wykorzystuje strategie

	do obrazka lub pytania. Wymaga pomocy nauczyciela, aby wykonać zadanie.	zadaniu typu wybór, choć nie zawsze rozumie szczegóły. Popętnia błędy przy bardziej złożonych wypowiedziach.	poprawne odpowiedzi, rozpoznać informacje prawdziwe i fałszywe. W zadaniach egzaminacyjnych stosuje podstawowe strategie słuchania.	egzaminacyjnym). Weryfikuje odpowiedzi przy ponownym słuchaniu i potrafi uzasadnić swój wybór.	egzaminacyjne oraz logiczne wnioskowanie. Trafnie interpretuje wypowiedzi i potrafi odnieść je do kontekstu wizualnego lub sytuacyjnego.
Czytanie	Uczeń z trudem rozumie prosty tekst, np. definicje przymiotników. Potrafi wskazać lokalizację konkretnej informacji w tekście jedynie z pomocą nauczyciela.	Uczeń rozumie ogólny sens prostych tekstów i potrafi dopasować informacje do odpowiednich fragmentów. Ma trudności z rozumieniem szczegółowym lub wyborem właściwego znaczenia w kontekście.	Uczeń rozumie proste teksty dotyczące festiwalu, ubrań i codziennych sytuacji. Potrafi dopasować informacje do akapitów, rozumie definicje i przekształca słowa w zdaniach.	Uczeń sprawnie rozumie teksty o różnej strukturze (artykuły, definicje, wiadomość e-mail). Odróżnia ogólną i szczegółową informację, identyfikuje funkcję fragmentów tekstu i potrafi poprawnie odpowiedzieć na pytania z nimi związane.	Uczeń z łatwością analizuje strukturę tekstu, wyszukuje potrzebne informacje oraz interpretuje dane w kontekście. Potrafi też ocenić, jakie informacje są istotne w zadaniu i stosuje strategie egzaminacyjne w pracy z tekstem.
Mówienie	Uczeń udziela pojedynczych odpowiedzi na proste pytania o siebie lub innych.	Uczeń wypowiada się na podstawowe tematy (np. ubrania, festiwal), ale z licznymi błędami i	Uczeń buduje proste, zrozumiałe wypowiedzi. Opisuje osoby, wydarzenia i własne	Uczeń swobodnie wypowiada się na tematy związane z unitem. Opowiada o swoim przyjacielu,	Uczeń tworzy wypowiedzi spójne i adekwatne do sytuacji komunikacyjnej.

	Wymaga wsparcia w formułowaniu zdań. Często używa języka polskiego.	przy dużym wsparciu. Potrafi opisać wygląd osoby lub nazwać wydarzenie, ale jego wypowiedź jest ograniczona.	doświadczenia. Zadaje pytania o zainteresowania i wygląd, stosując poznane słownictwo.	opisuje festiwal, porównuje wydarzenia i formułuje własne opinie. Stosuje łączniki i poprawną strukturę zdań.	Elastycznie stosuje poznane struktury i słownictwo. Samodzielnie rozwija wypowiedzi, zadaje i odpowiada na pytania, a także odnosi się do doświadczeń osobistych i materiałów wizualnych (np. zdjęcie, wideo).
Pisanie	Uczeń tworzy bardzo krótką wypowiedź pisaną, ale zawiera ona liczne błędy, które utrudniają zrozumienie. Nie potrafi zastosować poprawnie czasu przeszłego i nie realizuje w pełni polecenia.	Uczeń pisze prostą wiadomość z częściowym uwzględnieniem wymagań polecenia. Używa niektórych łączników i czasów przeszłych, ale z widocznymi błędami. Wymaga wsparcia w organizacji tekstu.	Uczeń pisze wiadomość e-mail zgodnie z poleceniem. Używa prostych struktur gramatycznych, poprawnie stosuje <i>past simple</i> i <i>past continuous</i> , choć może popełniać drobne błędy. Stosuje podstawowe łączniki.	Uczeń tworzy spójną, poprawną językowo wiadomość z zastosowaniem wymaganych czasów, struktur i łączników. Zachowuje odpowiedni układ tekstu i rozwija treść zgodnie z checklistą.	Uczeń pisze rozbudowaną wypowiedź, spełniającą wszystkie kryteria egzaminacyjne. Stosuje szeroki zakres słownictwa, różnorodne łączniki i struktury gramatyczne, a jego tekst jest spójny, komunikacyjny i logicznie uporządkowany.
Przetwarzanie tekstu	Uczeń z pomocą nauczyciela próbuje	Uczeń przekształca pojedyncze słowa	Uczeń potrafi wykorzystać	Uczeń swobodnie przetwarza dane z	Uczeń sprawnie i świadomie

	przekształcić formy językowe lub informacje z tekstu, ale nie potrafi samodzielnie zastosować ich w swojej wypowiedzi.	(np. rzeczowniki na przymiotniki) i wykorzystuje je w prostych zdaniach. Wymaga pomocy przy tworzeniu wypowiedzi na podstawie materiału źródłowego.	informacje z tekstu pisanego lub słuchanego, aby stworzyć krótką wypowiedź (ustną lub pisemną). Poprawnie przekształca formy słowotwórcze i używa ich w kontekście.	nagrania, tekstu lub materiału wizualnego i przekształca je w spójną wypowiedź. Używa poprawnych form językowych i zachowuje sens pierwotnej informacji.	wykorzystuje różnorodne źródła (teksty, nagrania, infografiki) do tworzenia własnych wypowiedzi. Przekształca i rozwija treść zgodnie z celem komunikacyjnym, zachowując poprawność językową i logiczną strukturę.
Myślenie krytyczne	Uczeń potrafi wskazać jedną różnicę lub zaletę w materiale wizualnym lub filmie, ale ma trudność z jej uzasadnieniem. Wymaga ukierunkowania i wsparcia nauczyciela.	Uczeń rozpoznaje główne różnice między przedstawionymi wydarzeniami, postaciami lub stylami życia. Potrafi wyrazić prostą opinię na ten temat, choć nie zawsze ją uzasadnia	Uczeń analizuje sytuacje i porównuje je z własnym doświadczeniem. Dostrzega zalety i wady różnych rozwiązań lub stylów życia. Wypowiada się na temat preferencji i uzasadnia swoje stanowisko.	Uczeń formułuje spójne i logiczne opinie o zjawiskach przedstawionych w tekście, filmie lub obrazie. Potrafi dostrzec związki przyczynowo-skutkowe oraz dokonać refleksji nad różnicami kulturowymi lub społecznymi.	Uczeń w sposób świadomy i samodzielny interpretuje sytuacje i zachowania. Porównuje różne punkty widzenia, uzasadnia wybory i potrafi wskazać konsekwencje działań w szerszym kontekście kulturowym lub społecznym.

Unit 3: Getting technical

	2	3	4	5	6
Znajomość środków językowych	Uczeń rozpoznaje pojedyncze słowa związane z technologią lub miejsca na ilustracji. Ma trudność z poprawnym użyciem struktur gramatycznych (czasu Present Continuous i przyimków) nawet we wzorze. Wymaga stałej pomocy nauczyciela.	Uczeń zna podstawowe słownictwo z zakresu technologii i potrafi uzupełnić proste ćwiczenia z lukami. Rozpoznaje formę czasu Present Continuous i niektóre przyimki, ale popełnia błędy w ich użyciu. Wypowiedzi są bardzo krótkie i schematyczne.	Uczeń poprawnie stosuje podstawowe słownictwo z zakresu technologii i przymiotników opisujących urządzenia. Potrafi uzupełnić ćwiczenia z czasem Present Continuous i przyimkami. Buduje proste zdania z wykorzystaniem poznanych struktur.	Uczeń swobodnie posługuje się słownictwem związanym z technologią oraz przekształca formy rzeczownikowe w przymiotniki. Poprawnie stosuje czas Present Continuous do opisu przyszłości oraz przyimki miejsca i ruchu w różnych kontekstach.	Uczeń precyzyjnie i adekwatnie używa szerokiego zakresu słownictwa tematycznego i struktur gramatycznych z unitu. Tworzy własne wypowiedzi ustne i pisemne, w których poprawnie wykorzystuje kolokacje, przymiotniki oraz formy gramatyczne zgodnie z funkcją komunikacyjną.
Słuchanie	Uczeń rozumie pojedyncze słowa lub fragmenty wypowiedzi. Z pomocą nauczyciela potrafi wskazać właściwe zdjęcie pasujące do krótkiej wypowiedzi.	Uczeń rozumie ogólny sens wypowiedzi. Potrafi dopasować większość wypowiedzi do zdjęć oraz poprawić wyraźnie błędne zdania, ale ma trudności z	Uczeń rozumie większość nagrań, potrafi dopasować zdjęcia do wypowiedzi oraz poprawić błędy w zadaniu typu correct the sentence.	Uczeń swobodnie interpretuje treść nagrania, prawidłowo wykonuje zadania egzaminacyjne (matching, multiple choice, correct the sentence). Potrafi powiązać	Uczeń z łatwością analizuje treści zawarte w nagraniu, łączy je z dodatkowymi źródłami (np. ilustracje, pytania), uzasadnia wybory i wyciąga logiczne wnioski. Posługuje

		dokładnym wytapywaniem informacji.	Rozpoznaje intencję mówiącego.	informacje z wypowiedzi z obrazem i kontekstem.	się strategiami słuchania selektywnego i globalnego.
Czytanie	Uczeń rozumie tylko pojedyncze słowa. Potrzebuje wsparcia przy dopasowaniu odpowiedzi do krótkich tekstów. Nie potrafi wskazać kontekstu sytuacyjnego.	Uczeń rozumie ogólny sens prostych tekstów użytkowych. Wykonuje zadania wielokrotnego wyboru z pomocą nauczyciela, ale popełnia błędy przy szczegółowych pytaniach.	Uczeń rozumie treść tekstów użytkowych i krótkich opisów. Poprawnie wykonuje zadania egzaminacyjne, dopasowuje odpowiedzi do tekstu oraz rozpoznaje kontekst sytuacyjny.	Uczeń swobodnie analizuje teksty o technologii, życiu codziennym i wydarzeniach. Trafnie wykonuje zadania typu open-ended oraz multiple choice, uwzględniając szczegóły i intencję autora.	Uczeń precyzyjnie analizuje różne typy tekstów, wyciąga wnioski z kontekstu, dostrzega zróżnicowane funkcje językowe. Samodzielnie ocenia relewantność informacji i uzasadnia odpowiedzi.
Mówienie	Uczeń potrafi odpowiedzieć na proste pytania lub opisać zdjęcie pojedynczymi słowami. Mowa często wymaga tłumaczenia na język polski.	Uczeń formułuje proste wypowiedzi na temat własnych doświadczeń lub ilustracji, ale ma trudności z poprawnością językową i płynnością. Wymaga podpowiedzi.	Uczeń wypowiada się na temat technologii, planów i wydarzeń. Opisuje zdjęcia, wyraża opinię, zadaje pytania i prowadzi krótką rozmowę z partnerem.	Uczeń swobodnie mówi o tematach z unitu, reaguje w dialogu, argumentuje i odnosi się do opinii partnera. Wypowiedzi są logiczne i komunikatywne.	Uczeń tworzy spójne i rozwinięte wypowiedzi, elastycznie używając poznanego słownictwa i struktur. Samodzielnie inicjuje dialog, porównuje, analizuje i podsumowuje.

					Wypowiedzi są urozmaicone i adekwatne do sytuacji.
Pisanie	Uczeń potrafi uzupełnić prosty tekst lub notatkę pojedynczymi wyrazami, ale wymaga dużej pomocy nauczyciela. Nieprawidłowo stosuje formy gramatyczne.	Uczeń tworzy krótką notatkę z pomocą wzoru. Zawiera większość wymaganych informacji, ale popełnia błędy językowe, które utrudniają zrozumienie.	Uczeń pisze spójną i logiczną notatkę zgodnie z poleceniem. Poprawnie stosuje podstawowe struktury (Present Simple, Present Continuous) i uwzględnia wszystkie elementy zadania.	Uczeń tworzy rozbudowaną notatkę zgodną z wymaganiami egzaminacyjnymi, stosując zróżnicowane słownictwo i poprawne formy gramatyczne. Używa odpowiednich zwrotów i organizuje tekst w sposób przejrzysty.	Uczeń tworzy swobodną, dobrze zorganizowaną wypowiedź pisemną z zachowaniem pełnej poprawności językowej i funkcjonalności tekstu. Styl jest odpowiedni do sytuacji, a forma zgodna z poleceniem.
Przetwarzanie tekstu	Uczeń przepisuje fragmenty tekstu bez rozumienia ich znaczenia. Nie potrafi wykorzystać informacji do stworzenia nowej wypowiedzi.	Uczeń z pomocą nauczyciela przetwarza informacje wizualne lub tekstowe (np. z plakatu lub ilustracji), ale popełnia liczne błędy lub pomija istotne elementy.	Uczeń przetwarza treści (z plakatu, obrazka lub tekstu) na wypowiedź ustną lub pisemną. Zachowuje sens oryginału i przekształca formy zgodnie z kontekstem.	Uczeń samodzielnie przetwarza różne źródła informacji, wykorzystując je do stworzenia komunikatywnej wypowiedzi. Poprawnie przekształca słowa i dostosowuje styl do sytuacji.	Uczeń z łatwością i precyzją przekształca dane z różnych źródeł (tekstów, obrazów, infografik) na spójne i trafne wypowiedzi ustne lub pisemne. Wypowiedź zawiera elementy własnej interpretacji.

Myślenie krytyczne	Uczeń potrafi odpowiedzieć na pytanie tylko wtedy, gdy zostanie poprowadzony. Nie analizuje sytuacji, a jego wypowiedzi są powierzchowne i niespójne.	Uczeń formułuje proste opinie, ale rzadko je uzasadnia. Wypowiedzi są schematyczne, mało rozwinięte. Rozpoznaje pozytywne lub negatywne aspekty, ale ich nie analizuje.	Uczeń wypowiada się na temat wpływu technologii na życie codzienne. Formułuje uzasadnione opinie, analizuje podstawowe problemy (np. czas przed ekranem, użycie internetu).	Uczeń swobodnie analizuje sytuacje społeczne związane z technologią. Dostrzega związki przyczynowo-skutkowe, ocenia rozwiązania i formułuje propozycje działań.	Uczeń samodzielnie i krytycznie analizuje wpływ technologii na jednostkę i społeczeństwo. Uzasadnia swoje opinie, odwołuje się do różnych perspektyw i wyraża refleksje w sposób dojrzały.
---------------------------	---	---	---	---	--

Unit 4: Eat it up!

	2	3	4	5	6
Znajomość środków językowych	Uczeń rozpoznaje pojedyncze słowa związane z jedzeniem i gotowaniem oraz potrafi wskazać podstawowe elementy na ilustracjach. Wymaga znacznej pomocy w uzupełnianiu prostych ćwiczeń	Uczeń potrafi uzupełniać zdania i krótkie teksty z lukami z zastosowaniem poznanego słownictwa (produkty spożywcze, restauracja) i podstawowych struktur gramatycznych (np.	Uczeń swobodnie stosuje poznane słownictwo i struktury gramatyczne w ćwiczeniach typu transformacje, uzupełnianie luk i przekształcanie zdań. Używa poprawnych form <i>will</i> i <i>be going to</i> w kontekście planów i	Uczeń poprawnie i adekwatnie stosuje poznane środki językowe w różnorodnych kontekstach. Rozróżnia i stosuje <i>will</i> / <i>be going to</i> zgodnie z intencją wypowiedzi. Wykazuje dużą poprawność w zakresie liczby	Uczeń świadomie i kreatywnie używa poznanych struktur i słownictwa w nowych kontekstach. Samodzielnie tworzy poprawne i zróżnicowane wypowiedzi zawierające struktury gramatyczne i

	leksykalnych i gramatycznych.	<i>will, be going to</i>). Rozróżnia rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, ale popełnia liczne błędy.	przewidywać. Potrafi dobrać odpowiednie okreśniki ilościowe do rzeczowników.	pojedynczej i mnogiej, policzalności i doboru quantifiers.	leksykalne z unitu. Posiada bogate słownictwo i bardzo dobrą kontrolę form gramatycznych.
Słuchanie	Uczeń rozpoznaje pojedyncze słowa lub zwroty w nagraniu. Wymaga stałego wsparcia w zadaniach typu dopasowanie lub wybór wielokrotny.	Uczeń potrafi wyłapać główną myśl nagrania i zaznaczyć odpowiedź w zadaniu zamkniętym (np. wybór obrazka lub zdań P/F), popełniając drobne błędy. Wykorzystuje ilustracje jako wsparcie.	Uczeń poprawnie wykonuje zadania słuchowe z treściami dotyczącymi jedzenia i restauracji (np. dopasowywanie opisów dań do obrazków, odpowiedzi na pytania zamknięte po wystuchaniu konwersacji). Rozumie ogólny sens i szczegóły.	Uczeń swobodnie i ze zrozumieniem wykonuje zadania oparte na autentycznych sytuacjach (np. nagranie z restauracji, opis przygotowania potrawy). Wykorzystuje informacje z nagrania do dalszych zadań językowych (np. opisu zdjęcia, dialogu).	Uczeń rozumie szczegóły wypowiedzi i intencje mówiących. Potrafi przetworzyć treść nagrania w odpowiedź pisemną lub ustną (np. spekulacje o potrawie, odegranie dialogu w restauracji).
Czytanie	Uczeń rozpoznaje temat tekstu oraz pojedyncze znane słowa i wyrażenia. Z pomocą nauczyciela	Uczeń rozumie ogólny sens tekstu o jedzeniu przyszłości i wykonuje proste zadania typu wybór wielokrotny oraz	Uczeń samodzielnie wykonuje zadania sprawdzające rozumienie tekstu, w tym wybór poprawnych	Uczeń analizuje tekst oraz zdjęcia, porównuje sposoby przygotowywania jedzenia dawniej i dziś, poprawnie	Uczeń interpretuje tekst i elementy wizualne, wyciąga wnioski oraz odnosi się do własnych doświadczeń.

	wskazuje fragmenty tekstu odpowiadające pytaniom i porządkuje informacje w kolejności wydarzeń.	porządkowanie wydarzeń przy częściowym wsparciu. Dostrzega podstawowe informacje wizualne i tekstowe.	odpowiedzi i ustawianie informacji w kolejności chronologicznej. Potrafi znaleźć w tekście konkretną informację i porównać przedstawione rozwiązania.	wykonuje zadania sprawdzające rozumienie szczegółowe i globalne. Uzasadnia odpowiedzi na podstawie treści.	Potrafi odnieść treść tekstu do współczesnych problemów i wartości (np. zrównoważone żywienie, technologie przyszłości).
Mówienie	Uczeń powtarza pojedyncze słowa i proste wyrażenia/zdania. Trudność sprawia mu budowanie trudniejszych zdań, nawet z pomocą nauczyciela.	Uczeń potrafi odpowiedzieć na pytania zamknięte (np. Co lubisz jeść?) lub opisać zdjęcie jednym zdaniem. Używa prostych struktur, ale z błędami. Potrzebuje wsparcia w odegraniu dialogu.	Uczeń potrafi opisać zdjęcie, wypowiedzieć się na temat jedzenia w restauracji, zamówić posiłek, opowiedzieć o swoim ulubionym daniu. Stosuje struktury <i>will</i> i <i>be going to</i> w prostych kontekstach.	Uczeń swobodnie wypowiada się na temat doświadczeń kulinarnych, opisuje przygotowanie dania i wypowiada opinie. Potrafi odegrać dialog w restauracji i odnieść się do zdjęcia lub filmu z unitu.	Uczeń tworzy płynne i logiczne wypowiedzi na tematy kulinarne, odnosi się do własnych doświadczeń i porównuje je z materiałami z lekcji. Stosuje bogate słownictwo i zróżnicowane struktury językowe (czas przyszły, określenia ilości).
Pisanie	Uczeń potrafi uzupełnić luki pojedynczymi wyrazami w	Uczeń pisze krótką wiadomość e-mail z pomocą schematu lub przykładów.	Uczeń pisze spójną wiadomość e-mail zgodnie z wymaganiami	Uczeń samodzielnie redaguje wiadomość e-mail, używając	Uczeń pisze rozbudowaną i poprawną językowo wiadomość e-mail,

	prostych zdaniach. Z pomocą nauczyciela tworzy krótki e-mail zawierający błędy, korzystając z przykładów.	Uzupełnia teksty gramatycznie poprawnymi formami (<i>will, be going to</i> , określenia ilościowe). Używa prostych przymiotników i zwrotów.	egzaminacyjnymi, stosując podstawowe środki językowe i struktury poznane w unicie. Potrafi wyrazić zaproszenie, opinię i zapisać plan na przyszłość.	różnorodnych przymiotników i wyrażen związanych z życiem codziennym. Uwzględnia wszystkie elementy formatu. Sprawdza tekst z użyciem checklisty.	swobodnie wykorzystując struktury z unitu oraz dodatkowe elementy językowe. Używa stylu odpowiedniego do odbiorcy i celu wypowiedzi.
Przetwarzanie tekstu	Uczeń z pomocą nauczyciela wskazuje podstawowe informacje w tekście lub na obrazku i próbuje je odtworzyć w innej formie (np. odpowiedzi ustne lub dopasowanie obrazka).	Uczeń przekształca podstawowe informacje z tekstu słuchanego lub pisanego w inną formę – np. przyporządkowanie, proste odpowiedzi ustne, odtworzenie kolejności działań (np. przepisu).	Uczeń samodzielnie przetwarza informacje tekstowe i wizualne – np. łączy opis potrawy z ilustracją, tworzy wypowiedź ustną na podstawie SMS-ów, wykorzystuje menu do odegrania dialogu.	Uczeń potrafi przekształcić informacje z tekstu słuchanego, pisanego lub graficznego w nowy typ wypowiedzi – np. rozmowę, wypowiedź ustną, instrukcję. Uwzględnia przy tym kontekst kulturowy i sytuacyjny.	Uczeń twórczo przetwarza różne rodzaje tekstów i obrazów, np. rekonstruuje przepis, odgrywa realistyczną scenkę w restauracji, komentuje video na podstawie notatek. Potrafi wykorzystać przetworzone informacje do form wypowiedzi kreatywnej.
Myślenie krytyczne	Uczeń potrafi wskazać wybrane informacje z tekstu lub ilustracji, ale ma trudności z ich	Uczeń wyraża proste opinie na temat przedstawionych w tekście lub nagraniu	Uczeń analizuje przedstawione rozwiązania (np. jedzenie przyszłości) i	Uczeń potrafi uzasadnić swoją opinię, porównać różne punkty widzenia oraz	Uczeń samodzielnie inicjuje refleksję, analizuje wartości i przekonania ukryte w tekście lub

	interpretacją. Ocenia elementy intuicyjnie, bez pogłębionej refleksji.	tematów (np. czy chciałby jeść owady). Porównuje sposoby przygotowywania jedzenia dawniej i dziś.	formułuje własną opinię na ich temat. Świadomie dobiera przymiotniki i wyrażenia do opisu (np. pozytywne/negatywne).	wskazać zalety i wady danego rozwiązania. Wypowiedź jest logiczna i spójna z kontekstem.	temacie (np. ekologiczne i kulturowe aspekty). Włącza perspektywę globalną i kulturową w argumentacji.
--	--	---	--	--	--

Unit 5: Home sweet home

	2	3	4	5	6
Znajomość środków językowych	Uczeń rozpoznaje pojedyncze słowa związane z domem i życiem codziennym. Potrafi wskazać podstawowe meble i pomieszczenia. Wymaga pomocy przy uzupełnianiu zdań z lukami oraz przy rozpoznawaniu form gramatycznych.	Uczeń zna podstawowe słownictwo dotyczące domu i potrafi je zastosować w prostych ćwiczeniach. Rozpoznaje formy czasu <i>Present Perfect</i> , ale ma trudności z ich poprawnym użyciem. Uzupełnia teksty przyimkami i zaimkami	Uczeń stosuje poznane słownictwo i struktury gramatyczne (czas <i>Present Perfect</i> , <i>possessives</i> , przyimki) w prostych zadaniach leksykalno-gramatycznych. Potrafi przekształcać zdania i dobierać odpowiednie określenia do kontekstu.	Uczeń sprawnie stosuje wszystkie struktury gramatyczne wprowadzone w unicie (m.in. <i>just</i> , <i>already</i> , <i>yet</i> , <i>for</i> , <i>since</i> , <i>possessive</i> 's). Posługuje się słownictwem w kontekście i tworzy własne zdania oparte na poznanych wzorach.	Uczeń elastycznie i poprawnie używa poznanych środków językowych w nowych kontekstach. Tworzy wypowiedzi ustne i pisemne z zastosowaniem zróżnicowanych struktur oraz pełnym zakresem leksyki związanej z tematem domu i życia codziennego.

		dzierżawczymi z pomocą wzoru.			
Słuchanie	Uczeń rozumie pojedyncze słowa i proste informacje w nagraniu. Potrafi wskazać, o którym pokoju jest mowa, ale potrzebuje pomocy w dopasowywaniu szczegółów.	Uczeń rozumie ogólny sens krótkich nagrań (np. opis pokoju, rozmowa o mieszkaniu). W zadaniach typu wybór lub P/F zaznacza część poprawnych odpowiedzi, wychwytyjąc kolory, meble i lokalizację.	Uczeń samodzielnie wykonuje zadania na rozumienie szczegółów (np. kolory, rozmieszczenie przedmiotów w pokoju, informacje o domu), potrafi zidentyfikować właściwe elementy w nagraniu.	Uczeń z dużą precyzją wychwytyje szczegóły z nagrania i wykorzystuje je do udzielania trafnych odpowiedzi. Potrafi przetworzyć informacje z nagrania w krótką wypowiedź ustną lub pisemną.	Uczeń analizuje i interpretuje treść nagrania. Wskazuje uzasadnienia odpowiedzi, łączy dane z nagrania z zadaniami wizualnymi (np. plan pokoju) i wykorzystuje informacje do tworzenia własnych wypowiedzi.
Czytanie	Uczeń rozpoznaje znane słowa i potrafi z pomocą wskazać, o czym jest dany fragment tekstu. Ma trudność z wykonaniem zadania typu dopasowanie pytań do akapitów.	Uczeń rozumie główny sens tekstu i wykonuje zadanie dopasowania pytań do akapitów z częściową poprawnością. Potrafi wskazać różnice między typami domów opisanych w tekście.	Uczeń samodzielnie analizuje tekst i poprawnie wykonuje zadanie dopasowania pytań do akapitów. Rozumie szczegóły tekstu, rozpoznaje opinie i informacje faktograficzne.	Uczeń sprawnie interpretuje tekst i wykonuje wszystkie zadania poprawnie. Potrafi przetwarzać treść tekstu w odpowiedź ustną, porównuje domy i uzasadnia wybór preferowanego stylu życia.	Uczeń nie tylko rozumie tekst, ale też formułuje własne opinie i refleksje na temat nietypowego mieszkalnictwa. Łączy informacje z tekstu z realiami kulturowymi, uzasadnia odpowiedzi i odnosi się do własnych doświadczeń.

Mówienie	Uczeń potrafi odpowiedzieć na pytania dotyczące siebie lub swojego pokoju przy dużym wsparciu nauczyciela. Wypowiedzi są krótkie i schematyczne.	Uczeń udziela prostych odpowiedzi na pytania o swój dom, ulubione pomieszczenie lub jego wyposażenie. Używa ograniczonego zakresu słownictwa i struktur, ale próbuje się komunikować.	Uczeń wypowiada się na tematy z unitu (np. opowiada o swoim pokoju, opisuje zdjęcie, porównuje domy). Zadaje i odpowiada na pytania, stosując struktury z unitu (Present Perfect, possessives).	Uczeń swobodnie mówi o przestrzeni życiowej, stosuje zróżnicowane słownictwo (meble, przymiotniki, przyimki) i struktury gramatyczne. Uzasadnia swoje opinie i reaguje na wypowiedź partnera.	Uczeń tworzy spójne i rozwinięte wypowiedzi o domu i stylu życia, porównuje własne doświadczenia z tekstem lub ilustracją. Formułuje refleksje i prowadzi wypowiedź dialogową z pełną świadomością celu komunikacyjnego.
Pisanie	Uczeń z pomocą nauczyciela tworzy bardzo prostą wypowiedź, zawierającą pojedyncze zdania oparte na ilustracjach. Występują liczne błędy językowe i brakuje spójności.	Uczeń pisze krótkie opowiadanie zgodne z poleceniem, stosując podstawowe określenia czasu i łączniki. Struktura wypowiedzi jest czytelna, choć miejscami nielogiczna. Wymaga korekty gramatycznej.	Uczeń pisze spójne i zrozumiałe opowiadanie na podstawie ilustracji, z zastosowaniem odpowiedniego czasu i łączników przyczynowo-skutkowych. Stosuje poprawny układ tekstu i realizuje wszystkie elementy polecenia.	Uczeń redaguje opowiadanie zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi. Stosuje różnorodne określenia czasu, logiczne następstwo wydarzeń i łączniki. Wykorzystuje checklistę do samodzielnej redakcji tekstu.	Uczeń tworzy rozbudowane i kreatywne opowiadanie, zachowując spójność, poprawność i strukturę egzaminacyjną. Wprowadza dodatkowe elementy narracyjne (np. emocje, szczegóły, zmianę napięcia) i pisze z wyraźnym

					zamysłem stylistycznym.
Przetwarzanie tekstu	Uczeń rozpoznaje pojedyncze elementy wizualne lub fragmenty tekstów. Z pomocą nauczyciela odtwarza je w prostej wypowiedzi ustnej lub pisemnej.	Uczeń przekształca krótkie informacje z obrazka lub tekstu (np. opisy pokoi, ilustracje) w podstawową wypowiedź ustną. Wymaga wsparcia w organizacji wypowiedzi i form gramatycznych.	Uczeń samodzielnie przetwarza treści wizualne i tekstowe (np. ilustracje, zdjęcia, krótkie wypowiedzi) na spójne zdania ustne lub pisemne. Stosuje właściwe struktury i słownictwo.	Uczeń z łatwością przekształca różnorodne źródła informacji (np. zdjęcia, fragmenty opisów, odpowiedzi z ćwiczeń) w pełne wypowiedzi komunikacyjne. Potrafi odpowiednio dobrać styl i formę wypowiedzi.	Uczeń twórczo i świadomie przekształca dane z tekstów i materiałów wizualnych w oryginalne wypowiedzi. Łączy elementy z różnych źródeł i dostosowuje formę do celu komunikacyjnego (np. narracja, opis porównawczy, wypowiedź argumentacyjna).
Myślenie krytyczne	Uczeń potrafi wyrazić prostą preferencję (np. co mu się podoba), ale nie uzasadnia wyboru. Wymaga naprowadzenia i nie porównuje różnych opcji.	Uczeń formułuje krótkie opinie i potrafi podać jedną zaletę lub wadę danego rozwiązania (np. mieszkania pod ziemią). Z pomocą nauczyciela potrafi je uzasadnić.	Uczeń porównuje różne style życia i miejsca zamieszkania. Rozróżnia pojęcia „house” i „home”. Uzasadnia swoje opinie i wskazuje konsekwencje wybranych rozwiązań.	Uczeń krytycznie analizuje wpływ przestrzeni na komfort, styl życia i relacje rodzinne. Potrafi ocenić i porównać dwa teksty/opowiadania pod kątem ich funkcji i skuteczności.	Uczeń formułuje pogłębione, trafnie uzasadnione wypowiedzi. Odnosi się do wartości, emocji i perspektyw kulturowych. Samodzielnie inicjuje refleksję, wyciąga wnioski i

					proponuje alternatywy.
--	--	--	--	--	------------------------

Unit 6: City life

	2	3	4	5	6
Znajomość środków językowych	Uczeń rozpoznaje pojedyncze słowa związane z miastem i przestrzenią miejską. Ma trudność z uzupełnieniem zdań odpowiednimi formami gramatycznymi. Wymaga pomocy w zastosowaniu zaimków wskazujących i rodzajników.	Uczeń stosuje podstawowe słownictwo dotyczące miejsc w mieście oraz zna wybrane przyimki kierunku. Uzupełnia proste zdania z demonstratives i articles, choć z błędami. Potrzebuje wsparcia w stosowaniu <i>one/ones</i>.	Uczeń poprawnie używa demonstratives, <i>one/ones</i> i rodzajników w prostych zdaniach. Potrafi zastosować słownictwo miejskie w kontekście (np. pytanie o drogę, opis miejsca). Uzupełnia luki odpowiednimi formami gramatycznymi i leksykalnymi.	Uczeń swobodnie posługuje się poznanym słownictwem i strukturami, rozróżnia <i>a / an / the</i> zgodnie z kontekstem, stosuje <i>this / that / these / those</i> oraz <i>one / ones</i> zgodnie z funkcją. Używa przyimków ruchu w kontekstach praktycznych.	Uczeń elastycznie i poprawnie stosuje struktury i leksykę w złożonych wypowiedziach ustnych i pisemnych. Posługuje się pełnym zakresem środków językowych z unitu, tworząc własne zdania i dostosowując formy gramatyczne do znaczenia i celu wypowiedzi.
Słuchanie	Uczeń rozumie pojedyncze słowa i potrafi z pomocą wskazać ogólny temat nagrania (np. muzeum, miasto,	Uczeń rozumie ogólny sens nagrania i wychwytuje niektóre konkretne dane (np. godziny, daty,	Uczeń samodzielnie wykonuje zadania typu uzupełnianie notatki, wybór informacji lub określenie miejsca	Uczeń rozumie szczegółowo treści nagrania, potrafi określić cel rozmowy, porównać dane oraz	Uczeń analizuje i interpretuje treść nagrania, łączy ją z dodatkowymi źródłami (mapa, obrazek, notatka).

	rozmowa o czasie). Ma trudność z wykonaniem zadania egzaminacyjnego bez wsparcia.	miejsca). Potrafi uzupełnić część notatki na podstawie usłyszanych informacji.	pobytu. Rozumie szczegóły dotyczące lokalizacji, czasu i wydarzeń.	zinterpretować wskazówki dotyczące lokalizacji. Odpowiada trafnie na wszystkie pytania.	Wykorzystuje informacje do własnej wypowiedzi (np. wyjaśnienie trasy, rekomendacja).
Czytanie	Uczeń rozpoznaje temat tekstu i niektóre słowa kluczowe. Potrafi dopasować fragment do pytania z pomocą nauczyciela.	Uczeń rozumie główne informacje w tekstach użytkowych. Wykonuje część zadań otwartych i zamkniętych (np. wybór odpowiedzi, wskazanie celu tekstu), ale popełnia błędy przy interpretacji szczegółów.	Uczeń samodzielnie rozumie teksty, poprawnie wykonuje zadania otwarte i zamknięte. Rozpoznaje cel, funkcję i treść poszczególnych tekstów oraz potrafi określić ich temat.	Uczeń precyzyjnie analizuje treść tekstów, poprawnie interpretuje różnice między nimi i rozpoznaje intencję nadawcy. Potrafi wskazać fragmenty tekstu uzasadniające odpowiedzi.	Uczeń samodzielnie analizuje i porównuje teksty, wyciąga wnioski, uzasadnia odpowiedzi i odnosi się do kontekstu kulturowego lub własnych doświadczeń. Wykorzystuje tekst jako źródło do dalszej wypowiedzi.
Mówienie	Uczeń wypowiada pojedyncze słowa lub bardzo krótkie zdania dotyczące miasta, przy dużym wsparciu nauczyciela. Odpowiedzi są schematyczne i nie zawsze zrozumiałe.	Uczeń odpowiada na pytania dotyczące miasta lub wskazuje miejsce na ilustracji. Używa prostych struktur i potrafi wskazać drogę przy	Uczeń samodzielnie mówi o życiu w mieście, podaje wskazówki dojazdu, opisuje miejsca. Potrafi prowadzić prostą rozmowę opartą na materiale wizualnym lub pytaniu.	Uczeń swobodnie wypowiada się na temat przestrzeni miejskiej, zakupów i preferencji. Reaguje na wypowiedzi partnera, zadaje pytania i uzasadnia swoje opinie.	Uczeń formułuje rozwinięte i spójne wypowiedzi. Wypowiada się na temat miasta, życia miejskiego i ekologii, porównuje i argumentuje. Potrafi wykorzystać mapę, ilustrację lub

		wsparciu. Próbuje wyrazić preferencje.			dane kulturowe w rozmowie.
Pisanie	Uczeń potrafi odpowiedzieć na wybrane pytania, stosując proste zdania z pomocą nauczyciela. Używa pojedynczych spójników, ale nie buduje spójnej wypowiedzi.	Uczeń pisze krótką wypowiedź z użyciem podstawowych łączników i określił częstotliwości. Udziela odpowiedzi na pytania, ale nie zawsze rozwija je zgodnie z celem zadania.	Uczeń tworzy logiczną i zrozumiałą wypowiedź pisemną zgodnie z poleceniem. Używa łączników kontrastujących i dodających informacje. Stosuje poznane struktury (np. określenia miejsca, czasu, preferencji).	Uczeń redaguje spójną, rozwiniętą wypowiedź pisemną z pełną realizacją polecenia. Używa zróżnicowanych łączników i struktur językowych z unitu. Samodzielnie korzysta z checklisty i planuje treść wypowiedzi.	Uczeń pisze tekst dopasowany do odbiorcy i funkcji komunikacyjnej. Elastycznie stosuje bogate słownictwo i struktury z unitu. Zwraca uwagę na styl, rozwija treść, a także redaguje tekst w odpowiednim układzie.
Przetwarzanie tekstu	Uczeń potrafi powtórzyć pojedyncze informacje z materiału wizualnego lub słuchanego, ale nie tworzy samodzielnej wypowiedzi na ich podstawie. Wymaga ciągłego wsparcia.	Uczeń przekształca podstawowe informacje z mapy, tekstu lub nagrania w krótką wypowiedź (np. wskazówki dojazdu, lokalizację miejsca). Potrzebuje podpowiedzi, by zachować sens pierwotnej informacji.	Uczeń samodzielnie przetwarza dane z ilustracji, nagrania lub tekstu w wypowiedź ustną lub pisemną. Wskazuje drogę, wyraża preferencje, opisuje lokalizację. Dobiera odpowiednie struktury gramatyczne.	Uczeń trafnie i świadomie przetwarza dane z różnych źródeł (mapa, zdjęcie, tekst, infografika) w funkcjonalne wypowiedzi. Zachowuje spójność i logiczny układ informacji.	Uczeń łączy informacje z kilku źródeł (tekst, ilustracja, audio) i tworzy komunikaty dostosowane do sytuacji. Przetwarza dane w różnych formach – np. wypowiedź, plan, argument. Tworzy wypowiedzi o wysokiej

					skuteczności komunikacyjnej.
Myślenie krytyczne	Uczeń potrafi wskazać własne preferencje (np. lubię/nie lubię), ale nie uzasadnia ich. Wymaga ukierunkowania w ocenie i porównywaniu informacji.	Uczeń wyraża proste opinie na temat miasta, miejsca zamieszkania, zakupów lub turystyki. Próbuje wskazać zalety i wady, ale nie zawsze potrafi je rozwinąć.	Uczeń porównuje rozwiązania i analizuje podstawowe kwestie społeczne (np. wpływ życia w mieście na codzienność, wpływ zakupów na środowisko). Formułuje opinie i uzasadnia je prostymi argumentami.	Uczeń krytycznie analizuje teksty i sytuacje z unitu, wskazuje konsekwencje, ocenia rozwiązania i tworzy własne propozycje (np. co warto zmienić w przestrzeni miejskiej). Odnosi się do różnych perspektyw.	Uczeń tworzy przemyślane, rozbudowane wypowiedzi oparte na analizie, porównaniu i wnioskowaniu. Samodzielnie inicjuje refleksję, odnosi się do szerszego kontekstu kulturowego i społecznego (np. etyczny wymiar ochrony orangutanów, sens życia w dużym mieście).

Unit 7: Time to relax

	2	3	4	5	6
Znajomość środków językowych	Uczeń rozpoznaje pojedyncze słowa związane z czasem wolnym (np. hobby,	Uczeń zna podstawowe słownictwo dotyczące czasu	Uczeń stosuje słownictwo związane z aktywnościami w	Uczeń poprawnie i adekwatnie używa słownictwa związanego z	Uczeń swobodnie i precyzyjnie posługuje się słownictwem i

	sport) i podejmuje próbę ich użycia. Ma trudność z tworzeniem poprawnych zdań. Nie rozróżnia struktur warunkowych i wzorów czasownikowych. Wypowiedzi są fragmentaryczne i wymagają stałego wsparcia nauczyciela.	wolnego i muzyki. Próbuje stosować zero i first conditional, ale popełnia błędy składniowe. Rozpoznaje podstawowe czasowniki wymagające określonej formy (np. enjoy + -ing), ale ich użycie bywa nietrafne. Uzupełnia luki w zdaniach przy dużym wsparciu.	czasie wolnym i muzyką w prostych wypowiedziach. Potrafi tworzyć zdania w zero i first conditional, choć z drobnymi błędami. Rozróżnia podstawowe verb patterns (np. want to do sth, like doing sth) i poprawnie uzupełnia luki w zadaniach zamkniętych.	tematyką unitu. Sprawnie stosuje zero i first conditional w wypowiedziach ustnych i pisemnych. Rozpoznaje i stosuje różne struktury czasownikowe zgodnie z kontekstem (np. start to do / start doing). Popętnia nieliczne błędy, które nie utrudniają komunikacji.	strukturami gramatycznymi z U7. Tworzy złożone wypowiedzi z użyciem zero/first conditional oraz różnych wzorów czasownikowych, dostosowując je do sytuacji komunikacyjnej. Wypowiedzi są poprawne językowo i zróżnicowane. Potrafi samodzielnie wnioskować o poprawności językowej.
Słuchanie	Uczeń rozumie pojedyncze słowa z nagrania. Potrzebuje powtórzeń i pomocy przy wykonaniu zadań. Nie potrafi określić opinii mówiących ani rozpoznać kluczowych fraz.	Uczeń rozumie ogólny sens krótkich wypowiedzi o hobby i czasie wolnym. Potrafi wybrać właściwą odpowiedź w zadaniu zamkniętym z pomocą nauczyciela. Myli	Uczeń rozumie większość nagrania. Potrafi wskazać, czy rozmówcy mają podobne czy odmienne opinie oraz wyłapać frazy wyrażające zgodę lub jej brak. Wykonuje zadanie	Uczeń trafnie interpretuje wypowiedzi i rozpoznaje intencje rozmówców. Samodzielnie wskazuje detale (np. hobby, preferencje) oraz kategorie wypowiedzi.	Uczeń swobodnie rozumie zarówno ogólny przekaz, jak i szczegóły wypowiedzi. Rozpoznaje intencje, emocje i strategię wypowiedzi rozmówców. Potrafi uzasadnić swój

		szczegóły i trudniej mu rozpoznać różnice zdań.	odstuchowe z kilkoma błędami.	Poprawnie uzupełnia luki w dialogu i analizuje odpowiedzi.	wybór i analizuje różnice opinii.
Czytanie	Uczeń rozpoznaje pojedyncze słowa w tekście. Ma trudność z dopasowaniem pytań do akapitów i wymaga pomocy w zrozumieniu głównej myśli tekstu.	Uczeń rozumie ogólny sens tekstu o hobby i edukacji. Potrafi dopasować część pytań do odpowiednich akapitów, choć nie zawsze trafnie.	Uczeń poprawnie dopasowuje większość pytań do akapitów i rozpoznaje tematykę tekstu. Rozumie znaczenie poszczególnych fragmentów.	Uczeń trafnie dopasowuje wszystkie pytania do odpowiednich części tekstu. Rozumie kontekst i potrafi wskazać synonimy oraz logiczne powiązania.	Uczeń swobodnie analizuje tekst, rozpoznaje główne i drugorzędne informacje oraz intencje autora. Interpretuje znaczenie wyrażenia i wykazuje refleksję nad przekazem.
Mówienie	Uczeń buduje pojedyncze wypowiedzi z pomocą nauczyciela. Próbuje opisać zdjęcie lub powiedzieć o hobby, ale wypowiedzi są niepełne i często niepoprawne.	Uczeń potrafi krótko opowiedzieć o swoich aktywnościach w czasie wolnym i odpowiedzieć na proste pytania o preferencje. Popołnia błędy, ale przekaz jest zrozumiały.	Uczeń opisuje swoje hobby, plany i przeszłe zdarzenia z użyciem prostych struktur. Bierze udział w rozmowie z partnerem, wyrażając opinie i preferencje.	Uczeń prowadzi płynną rozmowę z partnerem, stosując właściwe struktury do opisu planów, wspomnień i opinii. Odpowiada na pytania i rozwija temat.	Uczeń wypowiada się swobodnie i elastycznie na temat hobby, muzyki i czasu wolnego. Rozwija wypowiedzi, reaguje na partnera, stosuje różnorodne struktury i uzasadnia swoje opinie.
Pisanie	Uczeń tworzy bardzo krótką wypowiedź pisemną (np. 1–2 zdania) na	Uczeń pisze prosty e-mail zgodny z częścią polecenia. Stosuje	Uczeń pisze wiadomość e-mail zgodnie z poleceniem,	Uczeń pisze pełną i spójną wiadomość e-mail zawierającą wszystkie elementy	Uczeń tworzy rozbudowany i poprawny e-mail, wyrażając swoje

	temat czasu wolnego. Wypowiedź zawiera liczne błędy i odnosi się tylko do jednego elementu zadania. Wymaga wsparcia w ułożeniu wypowiedzi.	podstawowe struktury i wyrażenia (np. I like..., I think...), ale może pominąć niektóre punkty i popełnia błędy językowe oraz organizacyjne.	uwzględniając większość wymaganych punktów (np. hobby, opinia, prośba o radę). Stosuje proste zwroty i struktury, zachowuje podstawowy układ wypowiedzi.	polecenia (hobby, opinie, kontrastowanie, pytanie o radę). Stosuje właściwy rejestr i prosty styl. Potrafi sprawdzić poprawność wypowiedzi.	zdanie, kontrastując pomysły i formułując pytania. Potrafi świadomie dobierać środki językowe i używać checklisty do samodzielnej korekty.
Przetwarzanie tekstu	Uczeń z pomocą nauczyciela przetwarza proste informacje wizualne (np. zdjęcie ucznia ze szkoły w Mjanmie), ale nie tworzy spójnej wypowiedzi. Wypowiedź bywa niekompletna lub niepoprawna.	Uczeń podejmuje próbę przetworzenia zdjęcia lub plakatu w krótką wypowiedź ustną lub pisemną. Wypowiedź odnosi się do części informacji, ale bywa niespójna lub niepełna.	Uczeń przetwarza informacje z materiałów wizualnych i tekstowych (np. infografiki lub plakatu o klubach zainteresowań) w spójną wypowiedź, odpowiadając na pytania lub podejmując krótką argumentację	Uczeń swobodnie przetwarza treści z ilustracji, plakatu i tekstu źródłowego, tworząc ustną lub pisemną wypowiedź zgodną z celem zadania. Wypowiedź jest uporządkowana i logiczna.	Uczeń twórczo przetwarza informacje wizualne i tekstowe, argumentując np. za lub przeciw przystąpieniu do klubu. Potrafi selekcjonować informacje i uzupełniać je własnym uzasadnieniem.
Myślenie krytyczne	Uczeń z pomocą nauczyciela rozpoznaje podstawowe informacje w materiale	Uczeń potrafi wyrazić proste zdanie na temat hobby lub aktywności fizycznej, ale ma	Uczeń analizuje przedstawione hobby lub treść plakatu o klubach zainteresowań i potrafi podać	Uczeń trafnie analizuje temat (np. jak pasja może zamienić się w sukces, wpływ aktywności fizycznej	Uczeń wnikliwie interpretuje treści z tekstów i infografik. Wskazuje zależności, formułuje i

	wizualnym lub tekście (np. zdjęciu ucznia ze szkoły). Trudność sprawia mu wyrażenie opinii.	trudność z uzasadnieniem swojego wyboru. Jego wypowiedzi są ogólne	argumenty za i przeciw. Wypowiedź jest spójna i zawiera podstawowe uzasadnienie.	na mózg) i uzasadnia swoje zdanie. Odróżnia fakty od opinii.	uzasadnia opinie oraz podejmuje refleksję nad wartością hobby i stylem życia.
--	---	--	--	--	---

Unit 8: Ready, steady, go!

	2	3	4	5	6
Znajomość środków językowych	Uczeń rozpoznaje pojedyncze słowa związane ze sportem lub częściami ciała. Popetnia liczne błędy przy próbie tworzenia wypowiedzi. Nie rozróżnia znaczenia podstawowych czasowników modalnych.	Uczeń zna podstawowe słownictwo dotyczące sportu, sprzętu i zdrowia. Próbuje stosować czasowniki do/play/go, ale z błędami. Uzupełnia niektóre zdania wybranym czasownikiem modalnym (np. must, can). Potrzebuje wsparcia.	Uczeń stosuje większość słownictwa z unitu w prostych wypowiedziach. Poprawnie używa podstawowych czasowników modalnych (must, have to, should) i form gramatycznych w zadaniach zamkniętych. Zna różnice między do/play/go.	Uczeń trafnie używa zróżnicowanego słownictwa dotyczącego sportu, zdrowia i części ciała. Poprawnie stosuje struktury gramatyczne w wypowiedziach pisemnych i ustnych (obligation, permission, advice). Potrafi samodzielnie zidentyfikować błędy.	Uczeń swobodnie i precyzyjnie posługuje się słownictwem i strukturami gramatycznymi z unitu. Tworzy poprawne i złożone wypowiedzi, dobierając właściwe formy czasowników modalnych do kontekstu. Potrafi wyjaśnić różnice znaczeniowe i formy gramatyczne.
Słuchanie	Uczeń rozumie pojedyncze słowa i fragmenty wypowiedzi w	Uczeń wychwytuje podstawowe informacje w nagraniach, takie	Uczeń rozumie większość kluczowych informacji w	Uczeń swobodnie identyfikuje szczegóły w nagraniu (np.	Uczeń rozumie wszystkie istotne informacje w nagraniu. Wykonuje

	nagraniu. Ma trudność z wychwyceniem informacji potrzebnych do wykonania zadania. Wymaga powtórzeń i pomocy nauczyciela.	jak godziny, miejsca i liczby. Podejmuje próbę wykonania zadań (np. uzupełniania notatki lub wyboru prawda/fałsz), ale z pomocą nauczyciela.	nagraniu. Potrafi samodzielnie uzupełnić notatkę liczbami, miejscami i datami. Rozpoznaje intencję rozmówców i treść wypowiedzi w zadaniach egzaminacyjnych.	miejsce i czas kursu). Poprawnie wykonuje zadania z lukami i analizuje zdania pod kątem zgodności z treścią nagrania. Stosuje strategie odsłuchowe.	zadania wymagające precyzyjnego rozumienia (notatki, prawda/fałsz). Potrafi wyciągać wnioski z kontekstu i analizować cel wypowiedzi.
Czytanie	Uczeń rozpoznaje pojedyncze słowa i hasła w tekście. Ma trudność z udzieleniem odpowiedzi na pytania i wymaga pomocy w zrozumieniu treści.	Uczeń rozumie ogólny sens tekstu dłuższego i tekstów użytkowych. Próbuje odpowiedzieć na pytania, ale nie zawsze trafnie interpretuje treść. Popętnia błędy przy wyborze odpowiedzi.	Uczeń rozumie główną myśl tekstu. Poprawnie odpowiada na większość pytań otwartych i zamkniętych. Rozpoznaje szczegóły i potrafi porównać opcje odpowiedzi w zadaniu egzaminacyjnym.	Uczeń trafnie analizuje tekst dłuższy oraz krótkie teksty użytkowe. Samodzielnie odpowiada na pytania, identyfikuje informacje szczegółowe i rozróżnia podobne odpowiedzi. Rozumie kontekst i intencje.	Uczeń swobodnie czyta różne typy tekstów. Wykonuje zadania egzaminacyjne bez błędów, trafnie interpretuje wypowiedzi i stosuje strategie czytania. Rozpoznaje niuanse i potrafi uzasadnić wybór odpowiedzi.
Mówienie	Uczeń wypowiada pojedyncze słowa lub proste wyrażenia. Ma trudność z opisem zdjęcia lub wyrażeniem opinii.	Uczeń podejmuje próbę wyrażenia opinii lub opisu sportu, ale popełnia błędy i potrzebuje wsparcia. Wypowiedzi są	Uczeń opisuje sporty, wydarzenia lub doświadczenia z życia codziennego w sposób zrozumiały. Formułuje opinie i	Uczeń swobodnie wypowiada się na temat sportu, zdrowia lub wydarzeń. Tworzy dłuższe wypowiedzi i formułuje	Uczeń tworzy rozbudowane i logiczne wypowiedzi ustne. Wypowiada się płynnie, trafnie argumentuje, reaguje na pytania

	Wypowiedzi są krótkie, niespójne i wymagają pomocy nauczyciela.	proste, ale komunikatywne. Potrafi odpowiedzieć na proste pytania.	reaguje na wypowiedzi partnera. Postępuje się prostym, ale poprawnym językiem.	uzasadnione opinie. Współpracuje w rozmowie i potrafi rozwijać wypowiedź partnera.	partnera i odnosi się do jego wypowiedzi. Postępuje się językiem precyzyjnie i świadomie.
Pisanie	Uczeń tworzy bardzo krótką wypowiedź pisemną (1–2 zdania), ale nie odnosi się do tematu zadania. Wymaga wsparcia w formułowaniu myśli i doborze słownictwa.	Uczeń podejmuje próbę napisania prostego artykułu, ale wypowiedź jest niepełna i zawiera liczne błędy. Uczeń nie realizuje wszystkich punktów polecenia, mimo korzystania z przykładu lub checklisty.	Uczeń pisze krótką wypowiedź zgodnie z poleceniem. Uwzględnia większość punktów, stosuje podstawowe struktury i przymiotniki. Popętnia błędy, ale przekaz jest zrozumiały.	Uczeń tworzy spójny artykuł o wydarzeniu sportowym zgodnie z wymaganiami egzaminacyjnymi. Stosuje różnorodne przymiotniki i przysłówki, korzysta z checklisty i planuje wypowiedź na podstawie notatki.	Uczeń pisze rozbudowany i poprawny językowo artykuł, uwzględniając emocje, narrację i wszystkie elementy polecenia. Samodzielnie sprawdza poprawność i styl wypowiedzi.
Przetwarzanie tekstu	Uczeń ma trudność z przetworzeniem informacji wizualnych lub tekstowych. Nie potrafi uzupełnić notatki ani przekształcić	Uczeń podejmuje próbę przetworzenia tekstu (np. plakatu lub zdjęcia) na wypowiedź pisemną lub ustną, ale wypowiedź jest	Uczeń przetwarza informacje z tekstów, zdjęć i nagrań w celu wykonania zadań (np. notatka do speakingu, tabela do tekstu o zwierzętach,	Uczeń sprawnie przetwarza treści wizualne i tekstowe w wypowiedzi pisemne lub ustne. Wykorzystuje notatki lub dane z materiałów źródłowych jako	Uczeń samodzielnie i świadomie przekształca informacje z różnych źródeł (plakat, nagranie, tekst, zdjęcie) w poprawne, spójne wypowiedzi.

	obrazu lub tekstu w wypowiedź.	niepełna lub wymaga korekty.	uzupełnienie podsumowania video). Popętnia drobne błędy.	podstawę wypowiedzi.	Selekcjonuje dane i nadaje im logiczną strukturę.
Myślenie krytyczne	Uczeń potrzebuje pomocy, aby sformułować opinię. Ma trudność z analizą informacji lub uzasadnieniem wypowiedzi (np. przy opisie zdjęcia lub filmiku).	Uczeń wyraża proste opinie na temat sportu lub wspinaczki, ale bez rozwinięcia argumentacji. Potrafi zidentyfikować prostą cechę postaci lub aktywności.	Uczeń analizuje temat przedstawiony w zdjęciu, zadaniu lub nagraniu. Potrafi określić poziom trudności sportu i uzasadnić opinię. Identyfikuje cechy bohatera filmu.	Uczeń uzasadnia wybory i ocenia postawy lub działania (np. zachowanie sportowca, wybór sportu, styl życia). Wykazuje refleksję i potrafi porównać opcje.	Uczeń wykazuje głębokie rozumienie treści i kontekstu materiału. Samodzielnie analizuje cechy i postawy bohatera, spekuluje, porównuje, wyciąga wnioski i wspiera je argumentacją.

Unit 9: Good work!

	2	3	4	5	6
Znajomość środków językowych	Uczeń rozpoznaje pojedyncze słowa związane z zawodami lub szkołą, ale nie potrafi ich poprawnie wykorzystać. Nie rozumie funkcji słów typu who,	Uczeń zna podstawowe słownictwo z zakresu zawodów i szkolnych przedmiotów. Próbuje stosować proste struktury z who/which, ale często	Uczeń stosuje większość słownictwa tematycznego w prostych wypowiedziach. Poprawnie używa struktur z who, which i that w zadaniach	Uczeń poprawnie i samodzielnie posługuje się słownictwem związanym z pracą, edukacją i obowiązkami. Tworzy poprawne zdania z zaimkami względnymi.	Uczeń swobodnie używa różnorodnego słownictwa z unitu. Tworzy rozbudowane zdania z zaimkami względnymi, poprawnie stosuje przysłówki w

	which, that. Popętnia liczne błędy gramatyczne nawet w najprostszych zdaniach.	niepoprawnie. Rozpoznaje wybrane przysłówki, lecz nie umie ich użyć w kontekście.	zamkniętych. Stosuje przysłówki w podstawowych kontekstach.	Stosuje przysłówki w sposób zgodny z kontekstem i znaczeniem.	złożonych kontekstach. Potrafi wyjaśnić wybór formy i jej znaczenie w zdaniu.
Słuchanie	Uczeń rozumie pojedyncze słowa i fragmenty nagrania związane z tematem pracy i zawodów. Z pomocą nauczyciela podejmuje próbę wykonania zadania na dobór ilustracji do treści	Uczeń rozumie ogólny sens prostego nagrania i potrafi wskazać jedną lub dwie poprawne odpowiedzi w zadaniu wielokrotnego wyboru z obrazkami. Wymaga pomocy w zrozumieniu szczegółów.	Uczeń rozumie większość nagrania i potrafi samodzielnie wybrać właściwe odpowiedzi w zadaniu wielokrotnego wyboru. Identyfikuje podstawowe słowa kluczowe w dialogu.	Uczeń rozumie pełny sens wypowiedzi i potrafi trafnie powiązać informacje z nagrania z ilustracjami. Wskazuje słowa sugerujące zmianę i wyciąga logiczne wnioski z kontekstu.	Uczeń ze swobodą analizuje nagranie, wyłapuje szczegóły, rozpoznaje intencje mówiących oraz stosuje strategie egzaminacyjne. Potrafi uzasadnić swój wybór odpowiedzi.
Czytanie	Uczeń rozpoznaje ogólny temat tekstu i znajduje pojedyncze informacje, np. nazwę zawodu lub cechę charakterystyczną. Wymaga wsparcia przy	Uczeń rozumie ogólny sens tekstu i potrafi poprawnie dopasować pojedyncze pytania do fragmentów. Korzysta ze wsparcia nauczyciela.	Uczeń potrafi samodzielnie dopasować większość pytań do odpowiednich akapitów. Rozumie proste przymiotniki opisujące zawody	Uczeń prawidłowo dopasowuje wszystkie pytania do akapitów. Potrafi przekształcić informacje z tekstu w krótką wypowiedź ustną. Rozumie kontekst tekstu i znaczenie	Uczeń sprawnie analizuje tekst i wykorzystuje strategie dopasowywania. Potrafi omówić różne zawody, porównać je z własnymi zainteresowaniami i

	dopasowywaniu pytań do akapitów.			nieznanych słów na podstawie kontekstu.	trafnie komentuje nietypowe aspekty pracy.
Mówienie	Uczeń wypowiada się na temat pracy lub szkoły w sposób bardzo prosty – podaje krótkie informacje lub odpowiada na pytania jednym zdaniem. Próbuje opisać obrazek z pomocą nauczyciela.	Uczeń potrafi udzielić krótkich odpowiedzi na pytania o pracę i szkołę. Opisuje obrazek w sposób ograniczony, popełnia liczne błędy.	Uczeń prowadzi prosty dialog na temat pracy i edukacji. Poprawnie odpowiada na pytania i wyraża preferencje. Udziela sensownych wypowiedzi w dialogu.	Uczeń swobodnie wypowiada się na temat zawodów, edukacji i planów. Zadaje i odpowiada na pytania w sposób logiczny. Analizuje sensowność wypowiedzi w przykładach.	Uczeń tworzy spójne, rozwinięte wypowiedzi. W dialogu dobiera trafne struktury, eliminuje niepoprawne wypowiedzi, porównuje zawody i formułuje opinie z uzasadnieniem. Angażuje się aktywnie w pracę projektową i prezentuje wyniki grupy.
Pisanie	Uczeń pisze krótką wypowiedź z wykorzystaniem kilku podstawowych słów lub zwrotów związanych z tematem pracy i edukacji. Próbuje sformułować proste zdania według wzoru. Wymaga	Uczeń pisze prosty tekst na temat pracy lub szkoły, zawierający podstawowe argumenty. Zachowuje ogólną strukturę wypowiedzi. Popełnia błędy językowe, ale	Uczeń pisze tekst zawierający wstęp, rozwinięcie i zakończenie. Przedstawia argumenty „za” i „przeciw” oraz wyraża własną opinię. Stosuje podstawowe środki spójności i	Uczeń pisze spójną i logiczną rozprawkę, odnosząc się do wszystkich elementów polecenia. Wykorzystuje zróżnicowane struktury językowe i poprawnie stosuje środki łączące.	Uczeń tworzy wypowiedź w pełni zgodną z formatem egzaminacyjnym. Buduje rozbudowane argumenty, stosuje bogate słownictwo i przemyślaną strukturę. Potrafi samodzielnie

	wsparcia przy planowaniu treści.	wypowiedź jest zrozumiała.	sprawdza tekst według checklisty.		ocenić mocne i słabe strony swojej pracy.
Przetwarzanie tekstu	Uczeń z pomocą nauczyciela przekształca ilustracje lub krótkie teksty w proste wypowiedzi ustne lub pisemne. Rozpoznaje wybrane ikony i słowa kluczowe.	Uczeń przetwarza proste informacje z tekstów lub ikon w krótkie wypowiedzi. Potrafi dopasować strategię pisania do przykładowego eseju z pomocą nauczyciela.	Uczeń samodzielnie przetwarza teksty, zdjęcia i wypowiedzi w inną formę (np. notatkę, opis, plan pracy). Stosuje checklistę i podstawowe strategię planowania.	Uczeń wykorzystuje informacje z różnych źródeł (tekst, ilustracja, nagranie) w sposób celowy i logiczny. Samodzielnie planuje strukturę wypowiedzi i wdraża strategię pisania.	Uczeń przetwarza złożone informacje, tworząc wypowiedzi ustne i pisemne o wysokim stopniu spójności. Elastycznie dobiera formę przekazu do kontekstu i celu wypowiedzi.
Myślenie krytyczne	Uczeń z pomocą nauczyciela porównuje różne zawody lub wypowiada się o tym, który mu się bardziej podoba. Rozpoznaje podstawowe różnice między przykładami.	Uczeń samodzielnie wyraża opinię na temat pracy i edukacji. Wypowiada się na temat plusów i minusów wybranych rozwiązań.	Uczeń analizuje logiczność przykładowych wypowiedzi. Porównuje zawody, uwzględniając ich przydatność i zgodność z własnymi zainteresowaniami.	Uczeń ocenia wartość pracy różnych osób, analizuje przykładowe eseje i wypowiedzi pod kątem poprawności i argumentacji. Potrafi wskazać alternatywne rozwiązania.	Uczeń myśli refleksyjnie i analitycznie – ocenia, jakie zawody mogą dawać satysfakcję, co wpływa na decyzje zawodowe i jak wykorzystać swoje mocne strony. Uzasadnia swoje opinie, porównuje poglądy i szuka nowych perspektyw.

Unit 10: Getting there

	2	3	4	5	6
Znajomość środków językowych	Uczeń uzupełnia prosty tekst brakującymi słowami z podanego zestawu (np. zadania typu multiple choice lub uzupełnianie luk z listy) oraz poprawnie stosuje kilka form czasownika w stronie biernej (Present Simple lub Past Simple) w zadaniach opartych na przykładzie.	Uczeń rozpoznaje i stosuje podstawowe struktury gramatyczne (strona bierna w czasie teraźniejszym i przeszłym) oraz uzupełnia zdania odpowiednimi słowami w kontekście transportu i podróżowania. Poprawnie wykonuje ćwiczenia leksykalne typu dopasowywanie definicji i uzupełnianie luk słownictwem z ramki.	Uczeń stosuje poznane struktury gramatyczne i leksykalne w różnorodnych zadaniach – samodzielnie przekształca zdania z czynną na bierną, stosuje formy pasywne w kontekście podróży i miejsc. Rozróżnia użycie czasu Present Simple i Past Simple w stronie biernej. Używa słownictwa związanego z transportem i kierunkami w kontekście typowych zadań egzaminacyjnych.	Uczeń trafnie i świadomie wykorzystuje stronę bierną w obu czasach, tworzy własne zdania oraz przekształca zdania czynne na bierne bez błędów. Stosuje zróżnicowane słownictwo związane z transportem w zadaniach otwartych i zamkniętych. Wzbogaca wypowiedzi o wyrażenia przymikowe i łączy je z poprawnymi konstrukcjami czasownikowymi.	Uczeń poprawnie i swobodnie stosuje stronę bierną w czasie teraźniejszym i przeszłym, przekształca całe teksty i wypowiedzi ustne w wersji biernej. Wzbogaca wypowiedź o złożone struktury gramatyczne i idiomy związane z tematem podróżowania i transportu. Potrafi świadomie dobrać środki językowe do stylu i kontekstu wypowiedzi (np. w opowiadaniu lub dialogu).

Słuchanie	Uczeń z pomocą nauczyciela podejmuje próbę wykonania zadania na podstawie nagrania. Rozpoznaje niektóre słowa-klucze i ogólny temat rozmowy, ale ma trudność z wyborem poprawnych odpowiedzi. Popetnia błędy wynikające z niezrozumienia szczegółów.	Uczeń rozumie główny sens nagrania, wybiera poprawne odpowiedzi w zadaniach typu multiple choice i dopasowywanie, wychwytuje podstawowe funkcje wypowiedzi (np. wyrażenie opinii, udzielenie informacji).	Uczeń potrafi zrozumieć szczegóły nagrania i wskazać poprawne odpowiedzi, opierając się na kontekście i słowach-kluczach. Samodzielnie analizuje funkcję komunikacyjną wypowiedzi i poprawnie wykonuje ćwiczenia uzupełniania.	Uczeń rozumie różnorodne wypowiedzi z zakresu transportu i podróżowania, identyfikuje funkcje językowe i szczegóły. Samodzielnie interpretuje słuchane treści i stosuje strategie egzaminacyjne (np. przewidywanie treści, identyfikacja distractorów).	Uczeń rozumie wypowiedzi ze złożoną strukturą, analizuje ich funkcje oraz wyciąga logiczne wnioski. Potrafi zastosować informacje z nagrania w innych kontekstach komunikacyjnych i wykazuje się refleksją nad różnorodnymi punktami widzenia (np. przy porównywaniu środków transportu).
Czytanie	Uczeń podejmuje próbę wykonania zadania, pracując z pomocą nauczyciela. Potrafi wskazać pojedyncze informacje w tekście, ale ma trudność ze zrozumieniem	Uczeń rozumie główną myśl tekstu, znajduje szczegóły oraz potrafi dopasować odpowiedzi do treści. Uzupełnia luki pojedynczymi wyrazami lub zwrotami.	Uczeń analizuje tekst pod kątem znaczeń i kontekstu. Rozpoznaje słownictwo o znaczeniu przeciwnym, pracuje z tekstem funkcjonalnym i wykonuje zadania sprawdzające	Uczeń swobodnie porusza się po tekście, rozumie znaczenia wyrażeń idiomatycznych i antonimicznych. Stosuje przeczytane struktury językowe w innych kontekstach (np. w zadaniach	Uczeń czyta ze zrozumieniem złożone teksty i wykorzystuje je do tworzenia własnych wypowiedzi. Analizuje intencje autora, kontekst kulturowy oraz znaczenie ukryte. Uzasadnia swoje

	całości i dopasowaniem szczegółów. Popętnia błędy przy interpretacji poleceń i treści.		rozumienie szczegółów.	pisemnych lub ustnych).	odpowiedzi i wnioski.
Mówienie	Uczeń z pomocą nauczyciela wypowiada się w sposób ograniczony, używając prostych słów lub wyrażeń związanych z tematem. Popętnia liczne błędy językowe i fonetyczne, które czasem utrudniają rozumienie, ale podejmuje próbę uczestnictwa w zadaniu (np. opis zdjęcia, odpowiedź na pytanie).	Uczeń wypowiada się w parach lub grupach, opisując sytuację lub wyrażając opinię. Potrafi podać przynajmniej jeden argument w rozmowie o środkach transportu, prowadzi krótki dialog na dworcu.	Uczeń opisuje zdjęcia i sytuacje, stosując różnorodne zwroty. Formułuje wady i zalety rozwiązań transportowych, samodzielnie buduje wypowiedzi oraz odgrywa dialogi w kontekście (np. sytuacja na dworcu).	Uczeń posługuje się językiem w sposób swobodny i spójny. Wypowiada się pełnymi zdaniami, stosuje słownictwo i struktury z zakresu transportu, wyraża i uzasadnia opinię, bierze aktywny udział w dialogach symulowanych.	Uczeń argumentuje i porównuje różne punkty widzenia, podejmuje inicjatywę językową w rozmowie, reaguje spontanicznie i z dużą trafnością językową. Buduje wypowiedzi dłuższe i bardziej szczegółowe, uwzględniając elementy kulturowe i refleksję nad tematem (np. ekoturystyka, wybory transportowe).
Pisanie	Uczeń z pomocą nauczyciela podejmuje próbę napisania krótkiego	Uczeń samodzielnie pisze proste opowiadanie na podstawie trzech	Uczeń tworzy spójne i zrozumiałe opowiadanie zgodnie z	Uczeń pisze spójne, rozwinięte opowiadanie z uwzględnieniem	Uczeń tworzy barwne, bogate językowo opowiadanie z

	opowiadania na podstawie ilustracji, popełniając błędy w formach gramatycznych i użyciu spójników. Próbuje zawrzeć w tekście podstawowe informacje o miejscu, osobach i zdarzeniu.	obrazków, zawiera podstawowe informacje o miejscu i czasie, stosuje proste spójniki oraz proste konstrukcje zdań. Popełnia błędy, ale wypowiedź jest komunikatywna.	poleceniem egzaminacyjnym. Używa różnorodnych czasowników w Past Simple oraz spójników łączących zdania. Tekst zawiera wprowadzenie, rozwinięcie i zakończenie.	emocji i kontekstu. Wykorzystuje struktury gramatyczne i słownictwo poznane w unicie. Stosuje odpowiednie środki stylistyczne i samodzielnie sprawdza tekst z checklistą.	dialogami i opisami, wykraczające poza minimum egzaminacyjne. Twórczo rozwija temat, stosuje szerokie spektrum środków językowych i spójników, pisze bez większych błędów.
Przetwarzanie tekstu	Uczeń z pomocą nauczyciela podejmuje próbę przekształcenia informacji wizualnych (np. zdjęć, ilustracji) w krótkie wypowiedzi ustne lub pisemne.	Uczeń potrafi samodzielnie przetworzyć prosty tekst wizualny lub słowny na ustną lub pisemną wypowiedź – np. uzupełnia wypowiedź, tworzy krótkie opisy na podstawie zdjęć i video.	Uczeń przetwarza teksty wizualne i tekstowe na wypowiedzi o odpowiedniej długości i poprawności językowej. Wypowiedzi zawierają kluczowe informacje i są logicznie uporządkowane.	Uczeń tworzy przemyślane wypowiedzi na podstawie materiałów wizualnych lub tekstowych, zachowując odpowiednią strukturę. Potrafi interpretować treści i przekładać je na inne formy.	Uczeń twórczo przetwarza złożone treści wizualne lub tekstowe, wykorzystując poznane słownictwo i struktury. Łączy różne źródła informacji, formułuje refleksje i prezentuje je w klarownej formie.
Myślenie krytyczne	Uczeń z pomocą nauczyciela podejmuje próbę porównania środków transportu	Uczeń porównuje podstawowe cechy rozwiązań komunikacyjnych, potrafi wskazać	Uczeń potrafi ocenić różne rozwiązania transportowe, wskazując ich zalety	Uczeń analizuje informacje z różnych źródeł (tekst, zdjęcie, film), dokonuje oceny i	Uczeń wykazuje się refleksją, łączy informacje i argumentuje w sposób

	lub oceny rozwiązania, posługując się prostym słownictwem (np. ocena środka transportu na podstawie nagrania lub ilustracji).	zalety i wady oraz wypowiada się w prosty sposób na temat ekologii i transportu.	i wady. Proponuje możliwe udoskonalenia. Wskazuje argumenty uzasadniające swoje zdanie.	proponuje uzasadnione rozwiązania. Samodzielnie dostrzega konsekwencje wyborów (np. ekologicznych, społecznych).	wyczerpujący. Potrafi dostrzegać stereotypy, konteksty kulturowe i społeczne oraz odnosić się do wartości takich jak zrównoważony rozwój.
--	---	--	---	--	---

Unit 11: Right as rain

	2	3	4	5	6
Znajomość środków językowych	Uczeń podejmuje próbę uzupełnienia luk odpowiednim słowem lub formą gramatyczną w zadaniu dotyczącym pogody lub ekstremalnych zjawisk pogodowych, korzystając z pomocy nauczyciela i/lub wzoru. Popetnia błędy, ale	Uczeń uzupełnia luki w krótkim tekście lub zdaniach odpowiednim słownictwem związanym z pogodą lub poprawną formą przymiotnika (stopniowanie), wykonuje ćwiczenia typu matching (np. definicje i kolokacje). Popetnia błędy, ale	Uczeń poprawnie uzupełnia tekst z lukami odpowiednim słownictwem lub formami gramatycznymi (comparatives, superlatives), rozpoznaje phrasal verbs w kontekście i tworzy własne przykłady zdań. Zazwyczaj unika błędów	Uczeń stosuje poprawnie różne struktury gramatyczne i słownictwo związane z pogodą i zjawiskami atmosferycznymi w różnorodnych ćwiczeniach (gap-fill, matching, collocations), tworzy poprawne i spójne wypowiedzi pisemne lub ustne z zastosowaniem	Uczeń z łatwością wykorzystuje środki językowe w twórczy sposób – przekształca rzeczowniki w przymiotniki, stosuje poprawnie struktury porównawcze i phrasal verbs, samodzielnie tworzy wypowiedzi pisemne lub ustne zawierające zróżnicowane i

	podejmuje wysiłek ich poprawy.	komunikat jest czytelny.	zakłócających zrozumienie.	nowo poznanych środków językowych.	trafnie dobrane środki językowe.
Słuchanie	Uczeń, przy wsparciu nauczyciela, podejmuje próbę wykonania zadania słuchowego (np. dopasowania wypowiedzi do ilustracji lub funkcji językowej). Wychwytuje pojedyncze słowa, ale ma trudności z pełnym zrozumieniem sensu nagrania.	Uczeń rozumie ogólny sens krótkich wypowiedzi i prostych dialogów. Poprawnie wykonuje proste zadania na dobieranie obrazka lub odpowiedzi. Rozpoznaje podstawowe funkcje językowe (np. pytanie o pogodę, wyrażenie opinii).	Uczeń poprawnie rozumie treść nagrań zawierających opisy pogody, krótkie dialogi i wypowiedzi egzaminacyjne. Wykonuje zadania typu multiple choice lub matching z niewielką liczbą błędów. Rozumie intencję wypowiedzi i główne informacje.	Uczeń swobodnie wykonuje różnorodne zadania słuchowe – rozumie szczegóły, intencje i kontekst wypowiedzi. Poprawnie interpretuje funkcje językowe i radzi sobie z wypowiedziami o różnym tempie i długości.	Uczeń z dużą łatwością rozumie wypowiedzi w różnym rejestrze językowym i o zróżnicowanej długości. Wykazuje się umiejętnością rozpoznania niuansów znaczeniowych i intencji mówiącego. Wypowiedzi analizuje krytycznie, przewiduje treść i stosuje strategie skutecznego słuchania.
Czytanie	Uczeń, przy wsparciu nauczyciela, rozpoznaje ogólny temat artykułu i znajduje pojedyncze informacje. Podejmuje próbę wykonania zadania	Uczeń rozumie ogólny sens artykułu o nietypowych burzach i odpowiada na pytania otwarte. W zadaniu egzaminacyjnym z	Uczeń czyta ze zrozumieniem teksty informacyjne i użytkowe. Poprawnie wykonuje oba typy zadań (dobór tytułów i wybór odpowiedzi). Potrafi	Uczeń czyta teksty z dużym zrozumieniem. Wskazuje kluczowe informacje, analizuje układ tekstu i intencje autora. Rozpoznaje pułapki w zadaniach	Uczeń czyta teksty szybko i skutecznie, samodzielnie interpretuje ich treść, wyciąga wnioski i analizuje kontekst. Rozpoznaje niuanse językowe i potrafi

	egzaminacyjnego z tekstami użytkowymi, popełniając błędy w interpretacji.	tekstami użytkowymi znajduje informacje potrzebne do wykonania zadania typu multiple choice.	znaleźć zarówno informacje ogólne, jak i szczegółowe w tekstach.	egzaminacyjnych i unika typowych błędów.	omówić strukturę i funkcję tekstów. Poprawnie uzasadnia wybór odpowiedzi.
Mówienie	Uczeń podejmuje próbę wypowiedzi ustnej na temat pogody lub ekstremalnych zjawisk pogodowych, korzystając ze wsparcia nauczyciela. Udziela bardzo krótkich odpowiedzi, popełniając błędy, ale komunikacja jest częściowo możliwa.	Uczeń wypowiada się na temat pogody i jej wpływu na życie codzienne, porównuje warunki pogodowe w różnych miejscach na podstawie ilustracji. Prowadzi dialog według wzoru, ale z błędami i ograniczonym zakresem słownictwa.	Uczeń samodzielnie opisuje sytuacje pogodowe i reaguje na pytania partnera. Tworzy krótkie dialogi i spekuluje na temat ilustracji. Wypowiedzi są spójne, choć mogą zawierać drobne błędy językowe.	Uczeń swobodnie i poprawnie wypowiada się na temat pogody, porównuje zjawiska pogodowe i przedstawia argumenty. Rozwija wypowiedzi w dialogach i reaguje adekwatnie na pytania egzaminacyjne.	Uczeń z łatwością prowadzi rozbudowaną rozmowę o pogodzie i zjawiskach atmosferycznych. Potrafi spekulować, opisywać doświadczenia i odnosić się do globalnych problemów klimatycznych. Rozwija wypowiedzi, stosując bogate słownictwo i złożone struktury.
Pisanie	Uczeń podejmuje próbę napisania krótkiego tekstu o miejscu lub	Uczeń pisze prosty tekst (artykuł lub wypowiedź o pogodzie) zgodnie z	Uczeń pisze spójny i logiczny tekst o mieście, wykorzystując	Uczeń pisze interesujący i poprawny językowo artykuł zgodny z	Uczeń tworzy rozbudowany, kreatywny tekst, poprawny językowo

	wydarzeniu pogodowym, korzystając z pomocy nauczyciela. Występują liczne błędy językowe i brakuje spójności.	poleceniem. Używa ograniczonego słownictwa, ale zawiera wszystkie wymagane elementy. Popęnia błędy, ale sens jest zachowany.	poznane struktury i słownictwo. Stosuje formę właściwą dla zadania egzaminacyjnego. Praca zawiera drobne błędy, które nie wpływają na zrozumienie.	poleceniem egzaminacyjnym, stosując różnorodne struktury gramatyczne i leksykalne. Samodzielnie sprawdza poprawność z checklistą.	i logicznie zorganizowany. W sposób świadomy planuje treść i stosuje środki językowe odpowiednie dla danego typu tekstu. Stosuje rejestr adekwatny do formy pisemnej i wyróżnia się stylistycznie.
Przetwarzanie tekstu	Uczeń z pomocą nauczyciela podejmuje próbę przekształcenia informacji wizualnych lub tekstowych w prostą wypowiedź ustną lub pisemną, np. na podstawie zdjęcia lub infografiki.	Uczeń przetwarza proste informacje z tekstu lub ilustracji w krótką wypowiedź ustną lub pisemną – np. łączy zdjęcia z kolokacjami, przekształca rzeczowniki na przymiotniki, tworzy proste dialogi na podstawie ilustracji.	Uczeń samodzielnie przetwarza różne źródła informacji (zdjęcia, notatki, fragmenty tekstu, infografiki) w spójną wypowiedź ustną lub pisemną. Wprowadza odpowiednie struktury i słownictwo, np. opisując zjawiska pogodowe lub pisząc artykuł na podstawie notatki.	Uczeń swobodnie przetwarza różnorodne materiały wizualne i tekstowe. Wypowiedzi są logiczne, odpowiednio rozwinięte i dostosowane do formatu zadania (np. artykuł, dialog, ustna prezentacja). Uczeń trafnie selekcjonuje informacje.	Uczeń tworzy płynne i kreatywne wypowiedzi na podstawie złożonych materiałów źródłowych. Potrafi przekształcić formę i cel wypowiedzi, np. zamieniając infografikę w argumentacyjną wypowiedź ustną. Przejawia dużą samodzielność i elastyczność językową.

Myślenie krytyczne	Uczeń z pomocą nauczyciela podejmuje próbę przeanalizowania podanego przykładu lub wypowiedzi, np. decyduje, czy znaczenia zdań są zgodne, lub wskazuje różnicę między zjawiskami pogodowymi.	Uczeń analizuje podane przykłady i wykorzystuje je do uzupełnienia prostych reguł lub uzasadnienia odpowiedzi, np. rozpoznaje różnice między wypowiedziami, wskazuje skutki zjawisk pogodowych.	Uczeń potrafi samodzielnie ocenić prawdziwość lub trafność informacji, wskazuje związki przyczynowo-skutkowe, analizuje wpływ zjawisk pogodowych na życie ludzi. Rozpoznaje błędy logiczne lub językowe.	Uczeń swobodnie analizuje i porównuje dane/informacje, potrafi je zinterpretować i przedstawić uzasadnione wnioski, np. dotyczące zmian klimatu lub skuteczności rozwiązań problemu. Posługuje się precyzyjnym językiem.	Uczeń prezentuje dojrzałe myślenie krytyczne – potrafi argumentować, oceniać alternatywy, kwestionować dane, a także wyciągać głębokie wnioski. Tworzy logiczne ramy rozwiązania problemu i ocenia ich skuteczność w różnych kontekstach.
---------------------------	---	---	--	--	---

Unit 12: What w wonderful world!

	2	3	4	5	6
Znajomość środków językowych	Uczeń, przy wsparciu nauczyciela, podejmuje próbę uzupełnienia zdań odpowiednimi słowami lub przymiotnikami,	Uczeń uzupełnia luki w zdaniach odpowiednim słownictwem dotyczącym przyrody, geografii i ochrony środowiska.	Uczeń stosuje poprawne formy gramatyczne w zadaniach typu gap-fill, przekształca części mowy (czasowniki → przymiotniki),	Uczeń swobodnie i trafnie stosuje zróżnicowane środki językowe poznane w unicie. Porządkuje przymiotniki z zachowaniem zasad	Uczeń precyzyjnie i twórczo posługuje się poznanym słownictwem i strukturami – tworzy własne zdania i wypowiedzi z zastosowaniem

	popetniając błędy. Przekształca niektóre czasowniki na przymiotniki z końcówką –ed/–ing, ale wymaga naprowadzenia.	Rozróżnia podstawowe przymiotniki zakończone na –ed i –ing. Porządkuje przymiotniki według wskazanego schematu. Popetnia błędy, ale ogólny sens wypowiedzi jest zachowany.	stosuje odpowiednie kolokacje. Tworzy poprawne zdania według wzoru. Poprawnie porządkuje przymiotniki w zdaniach i dopasowuje je do opisu ilustracji.	poprawności. Przekształca formy leksykalne i wykorzystuje je w wypowiedziach pisemnych i ustnych. Unika błędów zakłócających komunikację.	nowo poznanych przymiotników, kolokacji i struktur gramatycznych. Wypowiedzi są bogate językowo i stylistycznie dopasowane do kontekstu.
Słuchanie	Uczeń, przy wsparciu nauczyciela, podejmuje próbę wykonania zadania na podstawie nagrania – wskazuje pojedyncze informacje, popetnia błędy przy dopasowywaniu zdań do rozmówców lub przy odpowiedziach typu multiple choice.	Uczeń rozumie ogólny sens nagrania (np. rozmowy o środowisku lub miejscach), wychwytuje potrzebne informacje i wykonuje zadanie typu wybór wielokrotny lub dopasowywanie. Błędy nie zakłócają całościowego zrozumienia.	Uczeń poprawnie wykonuje zadania słuchowe – rozpoznaje kontekst, funkcje językowe i relacje między rozmówcami. Samodzielnie wskazuje prawidłowe odpowiedzi i uzasadnia je. Potrafi również zinterpretować rozmowę na poziomie szczegółów.	Uczeń swobodnie i trafnie rozumie różnorodne wypowiedzi – zarówno dłuższe rozmowy, jak i opisy. W zadaniach egzaminacyjnych unika typowych błędów, rozpoznaje intencje mówiących i właściwie interpretuje niuanse wypowiedzi.	Uczeń bez trudu rozumie złożone nagrania i wypowiedzi, analizuje je pod kątem celu komunikacyjnego, tonu, relacji i kontekstu kulturowego. Samodzielnie parafrazuje wypowiedzi, wyciąga wnioski i potrafi wskazać alternatywne interpretacje.

Czytanie	Uczeń z pomocą nauczyciela podejmuje próbę przeczytania tekstu o tematyce przyrodniczej i odpowiedzi na pytania zamknięte. Rozumie pojedyncze fragmenty, ale nie potrafi samodzielnie zinterpretować sensu całości.	Uczeń rozumie główne informacje zawarte w tekście o kąpielach leśnych. Wykonuje zadanie typu true/false lub multiple choice. Popętnia błędy przy szczegółach, ale rozumie ogólny przekaz.	Uczeń czyta ze zrozumieniem i poprawnie wykonuje zadania na dopasowanie, uzupełnienie luk oraz odpowiedzi na pytania. Rozumie teksty informacyjne i użytkowe, potrafi wskazać argumenty i przykłady.	Uczeń potrafi przeanalizować tekst i wskazać jego strukturę, intencję autora oraz zależności logiczne. Trafnie interpretuje wymagania zadań egzaminacyjnych i formułuje pełne odpowiedzi.	Uczeń swobodnie analizuje i interpretuje tekst, rozpoznaje styl i rejestr, dostrzega niuanse kulturowe i językowe. Samodzielnie wyciąga wnioski i potrafi odnieść się krytycznie do treści.
Mówienie	Uczeń podejmuje próbę wypowiedzi ustnej na podstawie zdjęcia lub pytania, korzystając z podpowiedzi nauczyciela. Udziela bardzo krótkich, często niezrozumiałych odpowiedzi, ale stara się zaangażować w komunikację.	Uczeń wypowiada się na temat miejsca, zdjęcia lub sytuacji związanej z przyrodą. Wypowiedzi są krótkie, ale logiczne. Uczeń reaguje w rozmowie w parach, choć czasem wymaga wsparcia.	Uczeń samodzielnie wypowiada się na temat relacji człowieka z naturą, etycznych wyborów, doświadczeń i preferencji. Bierze udział w dialogu, wyraża opinie i uzasadnia je. Wypowiedzi są spójne i adekwatne do polecenia.	Uczeń swobodnie prowadzi rozmowę, argumentuje, porównuje opcje i odnosi się do poglądów rozmówcy. Stosuje zróżnicowane środki językowe i potrafi rozwinąć swoją wypowiedź, także na zadany temat egzaminacyjny.	Uczeń tworzy rozbudowane i refleksyjne wypowiedzi ustne, z poprawnym użyciem struktur i słownictwa z unitu. Umiejętnie stosuje język funkcjonalny i potrafi prowadzić rozmowę na poziomie intelektualnym i emocjonalnym.

Pisanie	Uczeń, przy wsparciu nauczyciela, podejmuje próbę napisania krótkiego tekstu na temat ochrony środowiska. Uzupełnia brakujące słowa lub zdania, opierając się na przykładach. Popętnia błędy, które utrudniają zrozumienie.	Uczeń pisze prosty tekst, np. rozprawkę lub opis, zgodnie z podanym planem. Uzupełnia zdania spójnikami, zachowuje podstawowy układ akapitów. Stosuje podstawowe słownictwo z unitu. Popętnia błędy, ale wypowiedź jest zrozumiała.	Uczeń samodzielnie pisze tekst o spójnej strukturze, stosując odpowiedni rejestr i wybrane elementy z checklisty. Poprawnie używa środków spójności i rozwija argumenty dotyczące tematu. Wykorzystuje słownictwo i struktury z unitu.	Uczeń pisze tekst zgodny z formatem egzaminacyjnym, poprawnie buduje strukturę wypowiedzi, stosuje różnorodne środki językowe i argumentację. Wykazuje samodzielność i dbałość o logiczny układ wypowiedzi.	Uczeń tworzy tekst spójny, logiczny i rozbudowany. Poprawnie dobiera słownictwo, precyzyjnie argumentuje, stosuje środki stylistyczne. Dostosowuje rejestr do formatu, zachowując wysoką poprawność językową.
Przetwarzanie tekstu	Uczeń z pomocą nauczyciela przekształca fragmenty informacji wizualnych (np. zdjęcie, infografika) na krótkie wypowiedzi ustne lub pisemne. Potrzebuje naprowadzenia, by rozpoznać cel zadania.	Uczeń przetwarza informacje z tekstów i materiałów wizualnych w proste wypowiedzi – np. opisuje zdjęcie, streszcza film lub odpowiada na pytania dotyczące ankiety. Popętnia błędy, ale zachowuje sens.	Uczeń samodzielnie przetwarza dane z różnych źródeł (ankieta, film, zdjęcia) i wykorzystuje je w wypowiedziach. Wybiera odpowiednie informacje i przekształca je zgodnie z celem zadania.	Uczeń trafnie i swobodnie przetwarza informacje z różnych źródeł w logiczną, spójną wypowiedź ustną lub pisemną. Wypowiedź jest zorganizowana, zawiera poprawne odniesienia do treści źródłowej.	Uczeń twórczo i precyzyjnie przetwarza różne typy tekstów (wizualne, ustne, pisemne) w złożone wypowiedzi. Potrafi zestawiać dane, analizować je i formułować przemyślane wnioski.

Myślenie krytyczne	Uczeń z pomocą nauczyciela podejmuje próbę analizy sytuacji lub opinii. Wskazuje proste za i przeciw. Nie potrafi samodzielnie wyciągnąć wniosków, ale zadaje pytania i reaguje na przykłady.	Uczeń analizuje podane tezy i sytuacje – np. wpływ pakowania jedzenia na środowisko. Formułuje proste argumenty, ocenia przedstawione opinie, wyraża zgodę lub sprzeciw.	Uczeń samodzielnie analizuje informacje, przedstawia opinie i argumenty, porównuje alternatywy. Wskazuje skutki zjawisk oraz własne rozwiązania i potrafi je uzasadnić.	Uczeń swobodnie argumentuje, ocenia przedstawione dane i wykorzystuje logiczne uzasadnienia. Porównuje i wartościuje opinie. Dostrzega konsekwencje wyborów i potrafi zaproponować ich etyczne uzasadnienie.	Uczeń przejawia wysoką samodzielność w analizie i ocenie złożonych zagadnień. Ocenia dylematy moralne, argumentuje z uwzględnieniem różnych perspektyw i wyciąga pogłębione wnioski o charakterze etycznym lub środowiskowym.
---------------------------	--	---	--	---	--

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka hiszpańskiego w klasie **szóstej** wynikające z realizowanego programu nauczania:

Program nauczania: Program nauczania języka hiszpańskiego EXPLORA, dla uczniów klas VII i VIII szkoły podstawowej, wyd. Draco

Autor programu: Karolina Hadło, Katarzyna Palonka

Dział tematyczny	Uczeń otrzymuje ocenę celującą jeśli:	Ocena bardzo dobra	Ocena dobra	Ocena dostateczna	Ocena dopuszczająca
Rozdział 0-2	Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, cechuje się samodzielnością pracy, wyróżnia aktywnością, wykonując zadania o różnym stopniu trudności.	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: - rozumie, poprawnie zapisuje i wypowiada oraz stosuje słownictwo z rozdziału; - zna formy i zasady użycia oraz stosuje poprawnie formy gramatyczne - poprawnie nazywa działania matematyczne - posiada wiedzę z zakresu kultury	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: - rozumie, poprawnie zapisuje i niekiedy stosuje podstawowe słownictwo z rozdziału; - rozumie odmianę czasowników: <i>ser, llamarse, tener</i> i poprawnie używa je w wypowiedziach (ustnych i pisemnych); - w większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie ze zrozumieniem i słuchanie, podając wybrane informacje: - informacje ogólne, kim są rozmówcy	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: - rozumie, stara się poprawnie zapisać i niekiedy stosuje podstawowe słownictwo z rozdziału (powitania, pożegnania, zwroty grzecznościowe, słownictwo klasowe, alfabet, dźwięki języka hiszpańskiego, kraje, przymiotniki wskazujące narodowości, wiek, zawody, miejsca pracy, liczebniki 0-100, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, członkowie rodziny, kolory); - rozumie odmianę czasowników: <i>ser,</i>	Uczeń: - rozumie podstawowe słownictwo z rozdziału, - zna czasowniki <i>ser, llamarse, tener</i>, potrafi je odmienić z pomocą nauczyciela/tabeli z odmianą, - z pomocą nauczyciela stara się rozwiązywać zadania na czytanie ze zrozumieniem i słuchanie, podając wybrane informacje ogólne, - biernie stosuje liczby

		Hiszpanii i krajów hiszpańskojęzycznych (imiona i nazwiska hiszpańskie, znane osoby mówiące językiem hiszpańskim, ważne telefony w Hiszpanii) • poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie podając pełne informacje • poprawnie literuje wyrazy • stosuje liczby do 100 • opisuje szczegółowo ludzi, członków rodziny i więzi rodzinne • samodzielnie zadaje pytania oraz odpowiada na nie	◦ informacje szczegółowe (np. pochodzenie ludzi, relacje rodzinne, charakter, wiek, zawód, wygląd zewnętrzny) ◦ opisuje osoby z ilustracji ◦ w większości poprawnie literuje wyrazy ◦ wydaje polecenia ◦ wymienia cechy fizyczne ludzi określa relacje rodzinne i krótko opisuje jej członków ◦ zapisuje podstawowe informacje o sobie.	<i>llamarse, tener</i> • zna niektóre formy i zasady użycia form gramatycznych: zaimki osobowe w funkcji podmiotu zaimki wskazujące (<i>este/a</i>), czas teraźniejszy Presente de Indicativo (<i>ser, tener, llamarse</i>), rodzaj i liczba przymiotników, rodzajniki określone, zaimek dzierżawczy <i>mi</i>, zaimki pytajne; • stara się samodzielnie rozwiązywać zadania na czytanie ze zrozumieniem i słuchanie, podając wybrane informacje ogólne; • wskazuje różnice pomiędzy tekstem a ilustracją; • biernie i czynnie stosuje liczby do 20; • biernie do 100 wzorując się na przykładach z podręcznika; • odpowiednio reaguje na polecenia;	do 20; • z pomocą nauczyciela/wzorów z podręcznika potrafi podać podstawowe informacje o sobie.
--	--	---	--	--	--

		• zapisuje szczegółowe informacje o sobie.		• potrafi podać podstawowe informacje o sobie.	
Rozdział 3-4	Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, cechuje się samodzielnością pracy, wyróżnia aktywnością, wykonując zadania o różnym stopniu trudności.	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: • rozumie, poprawnie zapisuje i wypowiada oraz stosuje słownictwo z rozdziału; • odmienia czasowniki wymienione w wymaganiach na ocenę dobrą, stosuje je poprawnie w wypowiedziach, • zna formy i zasady użycia oraz stosuje poprawnie formy gramatyczne • posiada wiedzę z zakresu kultury Hiszpanii i krajów hiszpańskojęzycznych	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: • rozumie, poprawnie zapisuje i niekiedy stosuje podstawowe słownictwo z rozdziału; • zna formy i zasady użycia form gramatycznych: czasowniki nieregularne z obocznością samogłoskową, np. <i>querer</i> i <i>poder</i>, potrafi odmienić inne czasowniki nieregularne wg wzoru; • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie ze zrozumieniem i słuchanie, podając wybrane informacje: ◦ informuje o czasie wydarzenia ◦ pyta o pozwolenie	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: • rozumie, stara się poprawnie zapisać i niekiedy stosuje podstawowe słownictwo z rozdziału: (przedmioty klasowe i przybory szkolne, czynności na lekcji, pomieszczenia w szkole, przedmioty szkolne, kolory, dni tygodnia, żywność, rodzaje kanapek) • zna niektóre formy i zasady użycia form gramatycznych: ◦ czas teraźniejszy Presente de Indicativo (czasowniki zakończone na -ar, -er, czasownik <i>gustar</i>) ◦ użycie czasownika <i>haber</i> ◦ liczebniki nieokreślone	Uczeń: • rozumie podstawowe słownictwo z rozdziału; • zna niektóre formy i zasady użycia form gramatycznych i stara się ich używać z pomocą nauczyciela/wzorów z podręcznika: ◦ czas teraźniejszy Presente de Indicativo (czasowniki zakończone na -ar, -er, czasownik <i>gustar</i>) ◦ użycie czasownika <i>haber</i> • z pomocą nauczyciela stara się rozwiązywać zadania

		nich: system edukacji w Hiszpanii, dieta śródziemnomorska, meksykańska, japońska, typowe dania kuchni krajów hiszpańskojęzycznych, bary i restauracje, posiłki w Hiszpanii). • poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie podając pełne informacje • opisuje szczegółowo szkołę, klasę • samodzielnie zadaje pytania oraz odpowiada na nie • opisuje swój plan lekcji i co robi w szkole • opowiada o	i go udziela ◦ opisuje nawyki żywieniowe i potrawy ◦ potrafi odegrać scenkę w restauracji (przyjmowanie i składanie zamówienia).	mucho/a/s i poco/a/s ◦ czasowniki nieregularne z obocznością samogłoskową <i>querer</i> i <i>poder</i> • stara się samodzielnie rozwiązywać zadania na czytanie ze zrozumieniem i słuchanie, podając wybrane informacje ogólne; ◦ wskazuje różnice pomiędzy tekstem a ilustracją; ◦ dopasowuje obrazek do opisu lub dialogu ◦ pyta o plan lekcji i o szkołę, ◦ z pomocą nauczyciela/ wzorów z podręcznika potrafi odegrać scenkę w restauracji.	na czytanie ze zrozumieniem i słuchanie, podając wybrane informacje ogólne, • z pomocą nauczyciela/ wzorów z podręcznika potrafi zareagować na zwroty używane w restauracji.
--	--	--	--	---	---

		swoich upodobaniach oraz porównuje je z gustami innych osób • porównuje różne diety.			
Rozdział 5-6	Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, cechuje się samodzielnością pracy, wyróżnia aktywnością, wykonując zadania o różnym stopniu trudności.	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: • rozumie, poprawnie zapisuje i wypowiada oraz stosuje słownictwo z rozdziału; • zna formy i zasady użycia oraz stosuje poprawnie formy gramatyczne • posiada wiedzę z zakresu kultury Hiszpanii i krajów hiszpańskojęzycznych miasta w krajach hiszpańskojęzycznych adresowanie w	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: • rozumie, poprawnie zapisuje i niekiedy stosuje podstawowe słownictwo z rozdziału; • zaimki osobowe dopełnienia dalszego • struktury porównawcze • struktury wyrażające warunek realny do spełnienia; • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie ze zrozumieniem i słuchanie, podając wybrane informacje ogólne i szczegółowe • opisuje osoby z ilustracji. • opisuje mieszkanie lub	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: • rozumie, stara się poprawnie zapisać i niekiedy stosuje podstawowe słownictwo z rozdziału (dom, różne miejsca zamieszkania, wyposażenie domu i mieszkania, czynności domowe, miasto i budynki użytkowe, części ciała, opis zewnętrzny, zwierzęta, choroby i ich symptomy, lekarstwa i środki medyczne, odczucia) • zna niektóre formy i zasady użycia form gramatycznych: ◦ czas teraźniejszy Presente de Indicativo (czasowniki zakończone na -ar, -	Uczeń: • rozumie podstawowe słownictwo z rozdziału, • zna czasowniki <i>estar, ir, tener, doler, encontrarse, haber.</i> • z pomocą nauczyciela stara się rozwiązywać zadania na czytanie ze zrozumieniem i słuchanie, podając wybrane informacje ogólne, • z pomocą nauczyciela/wzorów z podręcznika stara się prosto opisać osoby z ilustracji, a także mieszkanie/dom.

		Hiszpanii (formy osobowe <i>tú/usted</i>, wyrażenia grzecznościowe, tradycyjne metody leczenia). poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie podając pełne informacje.	dom - pyta o zdrowie opisuje stan zdrowia - opisuje wygląd i charakter - porównuje - udziela wskazówek i rad - wyraża powinność.	er, czasowniki <i>estar, ir, tener, doler, encontrarse</i>) - porównanie czasowników <i>estar/haber</i>, - przysłówki miary i zaimki nieokreślone - peryfrazy werbalne <i>deber, tener + que + bezokolicznik</i> - stara się samodzielnie rozwiązywać zadania na czytanie ze zrozumieniem i słuchanie, podając wybrane informacje ogólne; - wskazuje różnice pomiędzy tekstem a ilustracją, - z pomocą nauczyciela opisuje osoby z ilustracji, a także mieszkanie/dom; - pyta i udziela informacji o drogę do jakiegoś miejsca; - krótko opisuje wygląd i charakter.	- umiejszcawia w przestrzeni (zna przyimki i wyrażenia przyimkowe miejsca) - potrafi krótko opisać swój wygląd i charakter.
--	--	--	---	--	--

Rozdział 7-8	Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, cechuje się samodzielnością pracy, wyróżnia aktywnością, wykonując zadania o różnym stopniu trudności.	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto: • rozumie, poprawnie zapisuje i wypowiada oraz stosuje słownictwo z rozdziału; • odmienia czasowniki • zna formy i zasady użycia oraz stosuje poprawnie formy gramatyczne • posiada wiedzę z zakresu kultury Hiszpanii i krajów hiszpańskojęzycznych: (pory dnia w Hiszpanii, strefy czasowe w niektórych krajach hiszpańskojęzycznych, popularne sporty w świecie hiszpańskojęzycznym, sposoby na zdrowie	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: • rozumie, poprawnie zapisuje i niekiedy stosuje podstawowe słownictwo z rozdziału; • zna formy i zasady użycia form gramatycznych: ◦ czas teraźniejszy Presente de Indicativo (czasowniki zakończone na -ar, -er, czasownik <i>gustar</i>, czasowniki z obocznością e>ie, o>ue, u>ue, e>i, czasowniki <i>hacer, salir, ver, saber, preferir, querer</i>) i samodzielnie je odmienia, ◦ zna i samodzielnie odmienia czasowniki zwrotne, ◦ przysłówki i wyrażenia czasowe ◦ zaimki osobowe dopełnienia	Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: • rozumie, stara się poprawnie zapisać i niekiedy stosuje podstawowe słownictwo z rozdziału: czynności codzienne, części dnia, czynności w czasie wolnym, upodobania, sporty i obiekty sportowe, pory roku, obowiązki domowe; • zna niektóre formy i zasady użycia form gramatycznych: ◦ czas teraźniejszy Presente de Indicativo (czasowniki zakończone na -ar, -er, czasownik <i>gustar</i>, czasowniki z obocznością e>ie, o>ue, u>ue, e>i, czasowniki <i>hacer, salir, ver, saber, preferir, querer</i>) i odmienia je z pomocą nauczyciela/wzorów z podręcznika,	Uczeń: • rozumie podstawowe słownictwo z rozdziału; • zna niektóre formy i zasady użycia form gramatycznych i stara się ich używać z pomocą nauczyciela/wzorów z podręcznika: ◦ • z pomocą nauczyciela stara się rozwiązywać zadania na czytanie ze zrozumieniem i słuchanie, podając wybrane informacje ogólne, • z pomocą nauczyciela/ wzorów z podręcznika potrafi ◦ mówić o czynnościach dnia codziennego, ◦ wyrażać swoje
--------------	--	---	--	---	---

		spędzanie czasu wolnego) • poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie podając pełne informacje • opowiada o czynnościach dnia codziennego, porządkujące je chronologicznie • bardzo szczegółowo opowiada o swoich upodobaniach i porównuje je z upodobaniami innych osób • opowiada o swoich upodobaniach i obowiązkach domowych wyrażając częstotliwość ich wykonywania	dalszego • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie ze zrozumieniem i słuchanie, podając wybrane informacje ogólne i szczegółowe. ◦ pyta i udziela informacji o godzinie ◦ pyta o i wyraża częstotliwość.	◦ czasowniki zwrotne ◦ przysłówki i wyrażenia czasowe ◦ podstawowe przysłówki i wyrażenia częstotliwości • stara się samodzielnie rozwiązywać zadania na czytanie ze zrozumieniem i słuchanie, podając wybrane informacje ogólne; • mówi o czynnościach dnia codziennego, • wyraża swoje upodobania i pyta o upodobania innych, • mówi o swoich zainteresowaniach i zdolnościach.	upodobania ◦ mówić o swoich zainteresowaniach.
--	--	--	---	--	---

		proponuje i przyjmuje propozycje.			
--	--	---	--	--	--

Ocenę niedostateczną semestralną/roczną otrzymuje uczeń, który nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności określonych wymaganiami na ocenę dopuszczającą.

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z muzyki w **klasie szóstej** wynikające z realizowanego programu nauczania

Tytuł programu: **Program nauczania ogólnego muzyki w klasach 4-7 szkoły podstawowej "Lekcja muzyki"**

Autor programu: **Monika Gromek, Grażyna Kilbach**

Uczeń otrzymuje				
Ocenę celującą jeśli:	Ocenę bardzo dobrą jeśli:	Ocenę dobrą jeśli:	Ocenę dostateczną jeśli:	Ocenę dopuszczającą jeśli:
• posiada wiedzę i umiejętności przekraczające poziom wymagań na ocenę bardzo dobrą, • prawidłowo i całkowicie samodzielnie śpiewa piosenki z podręcznika oraz z repertuaru dodatkowego, • prawidłowo gra na różnych instrumentach melodycznych melodie z podręcznika oraz z repertuaru	• prawidłowo i samodzielnie śpiewa większość piosenek przewidzianych w programie nauczania, • prawidłowo i samodzielnie gra na instrumentach melodycznych większość melodii przewidzianych w programie nauczania, • umie bezbłędnie wykonywać rytmy – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych, • rozumie zapis nutowy i	• poprawnie i z niewielką pomocą nauczyciela śpiewa pieśni i piosenki jednogłosowe, • poprawnie i z niewielką pomocą nauczyciela gra kilka melodii oraz akompaniamentów do piosenek na używanym na lekcjach instrumencie melodycznym, • wykonuje proste rytmy – gestodźwiękami i na instrumentach perkusyjnych niemelodycznych, • zna podstawowe terminy muzyczne z programu	• niezbyt poprawnie i z dużą pomocą nauczyciela śpiewa niektóre piosenki przewidziane w programie nauczania, • niezbyt poprawnie i z dużą pomocą nauczyciela gra na używanym na lekcjach instrumencie melodycznym niektóre melodie przewidziane w programie nauczania, • wykonuje najprostsze ćwiczenia rytmiczne – gestodźwiękami i na	• niedbale, nie starając się poprawić błędów, śpiewa kilka najprostszych piosenek przewidzianych w programie nauczania, • niedbale, nie starając się poprawić błędów, gra na instrumencie melodycznym gamę i kilka najprostszych utworów przewidzianych w programie nauczania, • niechętnie podejmuje działania muzyczne, • myli terminy i pojęcia

dodatkowego, • bierze czynny udział w pracach szkolnego zespołu muzycznego lub chóru, • uczestniczy w pozaszkolnych zajęciach muzycznych oraz konkursach • wykonuje różne zadania twórcze, np. układa melodię do wiersza, akompaniament perkusyjny do piosenki, • jest zawsze przygotowany do zajęć, • jest aktywny na lekcjach,	potrafi się nim posługiwać, • zna podstawowe terminy muzyczne z programu danej klasy i wie co oznaczają, • ma szeroką wiedzę na temat omawianych epok z historii muzyki oraz twórczości kompozytorów, • zna cechy charakterystyczne i potrafi rozpoznać poznane tańce ludowe, • ma bardzo dobrą wiedzę na temat omawianej grupy instrumentów, • jest aktywny na lekcjach, • jest zawsze przygotowany do zajęć,	danej klasy i wie, co one oznaczają, • zna najważniejsze informacje na temat omawianych epok z historii muzyki oraz twórczości kompozytorów, • zna większość cech charakterystycznych poznanych tańców ludowych i z niewielką pomocą nauczyciela potrafi je rozpoznać, • zna najważniejsze informacje na temat omawianej grupy instrumentów, • jest aktywny i zazwyczaj przygotowany do zajęć,	instrumentach perkusyjnych niemelodycznych, • zna tylko niektóre terminy i pojęcia muzyczne, • ma minimalną wiedzę na temat omawianej grupy instrumentów, • ma minimalną wiedzę na temat omawianych epok z historii muzyki, poznanych tańców ludowych oraz twórczości kompozytorów,	muzyczne, • dysponuje tylko fragmentaryczną wiedzą na temat omawianych epok z historii muzyki, poznanych tańców ludowych oraz twórczości kompozytorów, • dysponuje tylko fragmentaryczną wiedzą na temat omawianej grupy instrumentów muzycznych, • najprostsze polecenia wykonuje z pomocą nauczyciela,
---	--	--	--	---

Ocenę niedostateczną śródroczną i roczną otrzymuje uczeń, który nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności określonych wymaganiami na ocenę dopuszczającą.

**Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych
z PLASTYKI w klasie SZÓSTEJ wynikające z realizowanego programu nauczania**

Tytuł programu **Program nauczania plastyki „Do dzieła!” Klasa VI**

Autor programu

Bożena Ozga-Morawska

Adaptacja do podstawy programowej z 2014 r.: Ewa Kozyra

Adaptacja do podstawy programowej z 2017 r.: Marta Ipczyńska, Natalia Mrozkowiak

Dział tematyczny	Uczeń otrzymuje ocenę celującą jeśli:	Ocena bardzo dobra	Ocena dobra	Ocena dostateczna	Ocena dopuszczająca
ABC SZTUKI	• tłumaczy, czym jest falsyfikat, • wskazuje, w jaki sposób można korzystać z dzieł sztuki, • definiuje plagiat i piractwo,	• wyjaśnia, czym się różni oryginalne dzieło sztuki od kopii i reprodukcji, • tłumaczy, czym jest falsyfikat, • wyjaśnia, czym się różni oryginalne dzieło sztuki od kopii i reprodukcji, •	• wyjaśnia, czym się różni oryginalne dzieło sztuki od kopii i reprodukcji, - wykonuje w dowolnej technice z niewielką pomocą nauczyciela pracę na określony temat.	Odróżnia słowo kopia od słowa oryginał Wykonuje zadaną pracę z pomocą nauczyciela	Nie potrafi samodzielnie wykonać pracy, zawsze korzysta z pomocy nauczyciela
ŚWIATŁOCIEŃ	• tłumaczy, czym jest modelunek światłocienio wy, • wyjaśnia funkcję światła i cienia w sztuce nowoczesnej i najnowszej, • określa znaczenie światła w fotografii i filmie, • omawia reprodukcje dzieł sztuki pod kątem zastosowanego światłocienia, • opisuje wpływ światłocienia na wymowę dzieła na podstawie reprodukcji	• tłumaczy, czym jest światłocień, • określa, jaka jest rola światłocienia w rysunku, malarstwie i grafice, • wyjaśnia, w jaki sposób można ukazać światłocień w rysunku, malarstwie i grafice, stosuje w swojej pracy światłocień - wykonuje samodzielnie pracę na określony temat.	• tłumaczy, czym jest światłocień, • określa, jaka jest rola światłocienia w rysunku, malarstwie i grafice, - stosuje w swojej pracy światłocień -- wykonuje w dowolnej technice z niewielką pomocą nauczyciela pracę na określony temat.	• tłumaczy, czym jest światłocień, - Wykonuje zadaną pracę z pomocą nauczyciela	Nie potrafi samodzielnie wykonać pracy, zawsze korzysta z pomocy nauczyciela

	obrazu oraz własnej pracy, - Kreatywnie, według własnego pomysłu wykonuje pracę plastyczną				
PERSPEKTYWA	Kreatywnie, według własnego pomysłu wykonuje pracę plastyczną	- wyjaśnia, czym jest perspektywa, - tłumaczy, na czym polega stosowanie perspektywy, - wymienia cechy różnych perspektyw - wskazuje na reprodukcjach wybranych dzieł perspektywę - wykonuje samodzielnie pracę na określony temat.	- wyjaśnia, czym jest perspektywa, - tłumaczy, na czym polega stosowanie perspektywy, - wymienia cechy różnych perspektyw - wykonuje w dowolnej technice Z niewielką pomocą nauczyciela pracę na określony temat.	- -- wyjaśnia, czym jest perspektywa, - tłumaczy, na czym polega stosowanie perspektywy, Wykonuje zadaną pracę z pomocą nauczyciela	- wyjaśnia, czym jest perspektywa, Nie potrafi samodzielnie wykonać pracy, zawsze korzysta z pomocy nauczyciela
RYSUNEK	- świadomie i ekspresyjnie posługuje się w rysunku linią, plamą walorową i światłocieniem, -właściwie dobiera narzędzia rysunkowe do zadanego tematu -Kreatywnie, według własnego pomysłu wykonuje pracę plastyczną	- charakteryzuje rysunek jako dziedzinę sztuki, - wymienia narzędzia rysunkowe, - podaje rodzaje rysunku, - rozpoznaje rysunki wśród dzieł innych dziedzin sztuki, - wykonuje samodzielnie pracę na określony temat.	- charakteryzuje rysunek jako dziedzinę sztuki, - wymienia narzędzia rysunkowe, - wykonuje rysunek z zastosowaniem wybranych środków wyrazu. - wykonuje w dowolnej technice Z niewielką pomocą nauczyciela pracę na określony temat.	- - charakteryzuje rysunek jako dziedzinę sztuki, - wymienia narzędzia rysunkowe, - wykonuje rysunek z zastosowaniem wybranych środków wyrazu. z pomocą nauczyciela	- wymienia narzędzia rysunkowe, -Nie potrafi samodzielnie wykonać pracy, zawsze korzysta z pomocy nauczyciela
MALARSTWO	- wyjaśnia, czym się różni malarstwo realistyczne od abstrakcyjnego, - omawia tematy malarstwa na przykładach reprodukcji obrazów	- charakteryzuje malarstwo jako dziedzinę sztuki, - wymienia główne techniki malarskie, - odróżnia obraz realistyczny od dzieła	- charakteryzuje malarstwo jako dziedzinę sztuki, - wymienia główne techniki malarskie, - stosuje różne narzędzia malarskie, - wykonuje w dowolnej	- wymienia główne techniki malarskie, - stosuje różne narzędzia malarskie, Wykonuje zadaną pracę z pomocą nauczyciela	- stosuje różne narzędzia malarskie, ale nie potrafi samodzielnie wykonać pracy, zawsze korzysta z pomocy nauczyciela

	zamieszczonych w podręczniku, • porównuje dzieła reprezentujące różne rodzaje malarstwa pod kątem zastosowanych środków wyrazu plastycznego, - Kreatywnie, według własnego pomysłu wykonuje pracę plastyczną	abstrakcyjnego , • omawia wybrany rodzaj malarstwa, • stosuje różne narzędzia malarskie, - wykonuje samodzielnie pracę na określony temat.	technice Z niewielką pomocą nauczyciela pracę na określony temat.		
GRAFIKA	• omawia etapy pracy w technice druku wklęsłego i wypukłego, • podaje rodzaje grafiki ze względu na użytą matrycę, - Kreatywnie, według własnego pomysłu wykonuje pracę plastyczną	• charakteryzuje grafikę jako dziedzinę sztuki, • wymienia narzędzia stosowane w grafice, • podaje środki wyrazu plastycznego stosowane w grafice, • wskazuje dwa podstawowe rodzaje grafiki, • tłumaczy, czym jest matryca, • wyjaśnia różnicę między drukiem wypukłym a wklęsłym, - wykonuje prostą odbitkę w technice druku wypukłego - wykonuje samodzielnie pracę na określony temat.	• charakteryzuje grafikę jako dziedzinę sztuki, • wymienia narzędzia stosowane w grafice, • podaje środki wyrazu plastycznego stosowane w grafice, - wykonuje w dowolnej technice Z niewielką pomocą nauczyciela pracę na określony temat.	• charakteryzuje grafikę jako dziedzinę sztuki, • wymienia narzędzia stosowane w grafice, - Wykonuje zadana pracę z pomocą nauczyciela	• - wymienia narzędzia stosowane w grafice, - Nie potrafi samodzielnie wykonać pracy, zawsze korzysta z pomocy nauczyciela
RZEŹBA	• omawia cechy różnych rodzajów rzeźb na podstawie wybranych przykładów, • tłumaczy, czym się	• - charakteryzuje rzeźbę jako dziedzinę sztuki, • wymienia materiały i narzędzia	• charakteryzuje rzeźbę jako dziedzinę sztuki, • wymienia materiały i narzędzia wykorzystywa	• charakteryzuje rzeźbę jako dziedzinę sztuki, • wymienia materiały i narzędzia	• - wymienia materiały i narzędzia - Nie potrafi samodzielnie wykonać pracy, zawsze korzysta

	różni rzeźba od płaskorzeźby, • charakteryzuje rzeźbę wolno stojącą na wybranym przykładzie z podręcznika, - Kreatywnie, według własnego pomysłu wykonuje pracę plastyczną	wykorzystywa ne w rzeźbiarstwie, • podaje rodzaje rzeźby, • wylicza przykłady rzeźb znajdujących się w najbliższej okolicy, • wyjaśnia termin <i>relief</i> , - wykonuje samodzielnie pracę na określony temat.	ne w rzeźbiarstwie, • podaje rodzaje rzeźby, - wykonuje w dowolnej technice Z niewielką pomocą nauczyciela pracę na określony temat.	Wykonuje zadana pracę z pomocą nauczyciela	z pomocy nauczyciela
ARCHITEKTURA	• określa formę i funkcję budowli na podstawie wskazanej reprodukcji, • porównuje znaczenie terminów: <i>architektura krajobrazu</i> , <i>mała architektura</i> , <i>architektura wnętrz</i> , • ocenia zaplanowanie przestrzeni w pobliżu swojego miejsca zamieszkania pod względem funkcjonalności i estetyki, - Kreatywnie, według własnego pomysłu wykonuje pracę plastyczną	-charakteryzuje architekturę jako dziedzinę sztuki, • wymienia rodzaje architektury ze względu na jej funkcję, • podaje przykłady architektury o różnym przeznaczeniu, występujące w okolicy, • określa funkcje oglądanej budowli, - wykonuje samodzielnie pracę na określony temat.	• wymienia rodzaje architektury ze względu na jej funkcję, • podaje przykłady architektury o różnym przeznaczeniu, występujące w okolicy, • określa funkcje oglądanej budowli, - wykonuje w dowolnej technice Z niewielką pomocą nauczyciela pracę na określony temat.	• podaje przykłady architektury o różnym przeznaczeniu, występujące w okolicy, • określa funkcje oglądanej budowli, -Wykonuje zadana pracę z pomocą nauczyciela	• - podaje przykłady architektury o różnym przeznaczeniu, występujące w okolicy, - Nie potrafi samodzielnie wykonać pracy, zawsze korzysta z pomocy nauczyciela
SZTUKA UŻYTKOWA	• tłumaczy związek między estetyką a funkcjonalnością przedmiotu, • wyraża własną opinię na temat analizowanego dzieła sztuki użytkowej, • samodzielnie	• tłumaczy, czym jest sztuka użytkowa, • wyjaśnia terminy <i>design</i> i <i>ergonomia</i> , • omawia etapy projektowania, • wymienia przykłady wytworów sztuki	- tłumaczy, czym jest sztuka użytkowa, • wyjaśnia terminy <i>design</i> i <i>ergonomia</i> , • omawia etapy projektowania, - wykonuje w dowolnej technice Z niewielką pomocą nauczyciela	- tłumaczy, czym jest sztuka użytkowa, Wykonuje zadana pracę z pomocą nauczyciela	Stara się wykonać projekt z pomocą nauczyciela

	przygotowuje projekt przedmiotu, - wykonuje pracę plastyczną według własnego pomysłu, twórczo wykorzystując możliwości wyrazu stwarzane przez różnorodne środki plastyczne.	użytkowej z codziennego życia, -- wykonuje samodzielnie projekt na określony temat	pracę na określony temat.		
ZRÓB TO SAM	Kreatywnie, według własnego pomysłu wykonuje pracę plastyczną	• planuje kolejne etapy swojej pracy, • wykonuje przedmiot użytkowy, korzystając z podanych propozycji, - stosuje w działaniach plastycznych określone techniki i materiały. - wykonuje samodzielnie pracę na określony temat.	• planuje kolejne etapy swojej pracy, • wykonuje przedmiot użytkowy, korzystając z podanych propozycji, - wykonuje w dowolnej technice z niewielką pomocą nauczyciela pracę na określony temat.	• planuje kolejne etapy swojej pracy, stosuje w działaniach plastycznych określone techniki i materiały.	• planuje kolejne etapy swojej pracy, - Nie potrafi samodzielnie wykonać pracy, zawsze korzysta z pomocy nauczyciela

Ocenę niedostateczną śródroczną i roczną otrzymuje uczeń, który nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności określonych wymaganiami na ocenę dopuszczającą

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z historii w klasie szóstej wynikające z realizowanego programu nauczania
Tytuł programu: „Wczoraj i dziś” program nauczania historii w klasach 4–8 szkoły podstawowej
Autor programu: dr Tomasz Maćkowski

TEMAT LEKCJI	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
1. Wielkie odkrycia geograficzne	Uczeń zna: • datę: 1492, • postać: Krzysztofa Kolumba, • przykłady roślin i zwierząt sprowadzonych z Ameryki do Europy i odwrotnie. Uczeń rozumie: • pojęcie: Indianie, • na czym polega znaczenie odkrycia Ameryki oraz drogi morskiej do Indii. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, dlaczego Europejczycy dążyli do znalezienia drogi morskiej do Indii, • wyjaśnić, na czym polega różnica między celem wyprawy Kolumba a jej ostatecznym efektem.	Uczeń zna: • daty: 1498, 1519–1522, • postacie: Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana. Uczeń rozumie: • pojęcie: kolonia, • znaczenie przypraw korzennych dla Europejczyków. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, dlaczego Europejczycy handlowali z Indiami, • wskazać na mapie szlaki wypraw odkrywczych na przełomie XV i XVI w., • na czym polega znaczenie wyprawy Ferdynanda Magellana, • wskazać na mapie terytoria opanowane przez Hiszpanów i Portugalczyków.	Uczeń zna: • nazwy cywilizacji amerykańskich podbitych przez Europejczyków. Uczeń rozumie: • pojęcia: przyprawy korzenne, karawela, karaka, • wpływ pojawienia się Turków osmańskich na handel Europy z Indiami. Uczeń potrafi: • dostrzec trudności, jakie musieli pokonać Europejczycy, aby doprowadzić do wypraw oceanicznych, • opisać odkrycia dokonane przez Krzysztofa Kolumba i Vasco da Gamę, • wymienić najważniejsze skutki wielkich odkryć geograficznych z perspektywy Europejczyków i mieszkańców innych kontynentów.	Uczeń zna: • datę: 1453, • wynalazki, które umożliwiły odbywanie podróży oceanicznych. Uczeń rozumie: • pojęcie: Daleki Wschód, • z czego mogą wynikać różnice w podejściu do znaczenia odkrycia Ameryki. Uczeń potrafi: • przedstawić, w jaki sposób zmiany w nauce i technice umożliwiły organizację wypraw oceanicznych, • opisać przebieg wyprawy Ferdynanda Magellana.	Uczeń rozumie: • pojęcie: ludobójstwo. Uczeń potrafi: • opisać wygląd azteckiej stolicy, • uzasadnić twierdzenie, że Aztekowie stworzyli zaawansowaną cywilizację, • dostrzec tragedię rdzennych mieszkańców Ameryki po przybyciu Europejczyków na kontynent, • formułować argumenty w debacie.

2. Renesans w Europie	Uczeń zna: • postać: Leonarda da Vinci. Uczeń rozumie: • pojęcie: odrodzenie (renesans), • znaczenie wynalezenia druku. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, za pośrednictwem jakich środków w średniowieczu przekazywano informacje.	Uczeń zna: • postacie: Michała Anioła, Rafaela, Erazma z Rotterdamu, Jana Gutenberga, Mikołaja Kopernika, Galileusza. Uczeń rozumie: • pojęcie: humaniści. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, czym się zajmowali humaniści, • przedstawić dokonania wybitnych przedstawicieli renesansu, • wskazać cechy charakterystyczne sztuki renesansu.	Uczeń zna: • datę: ok. 1450. Uczeń rozumie: • pojęcia: człowiek renesansu, teleskop. Uczeń potrafi: • wymienić czynniki, które zadecydowały o narodzeniu się humanizmu we Włoszech, • dokonać charakterystyki wzorca osobowego człowieka renesansu, • scharakteryzować stosunek humanistów do człowieka i religii.	Uczeń zna: • ramy chronologiczne epoki odrodzenia (renesansu). Uczeń rozumie: • pojęcia: teoria geocentryczna, teoria heliocentryczna, • istotę odkrycia dokonanego przez Kopernika. Uczeń potrafi: • dostrzec różnice w sposobie widzenia człowieka i świata w epoce średniowiecznej i w renesansie, • porównać średniowieczne i nowożytne poglądy na temat budowy wszechświata.	Uczeń potrafi: • dostrzec związek między rozwojem renesansu a końcem średniowiecznego uniwersalizmu, • argumentować w dyskusji dotyczącej znaczenia zmian, jakie zaszły w Europie w XV i XVI w.
--	--	--	--	---	--

3. Reformacja w Europie	Uczeń zna: • datę: 1517, • postać: Marcina Lutra. Uczeń rozumie: • pojęcia: luteranizm (Kościół lutherański), reformacja, kalwinizm (Kościół kalwiński), anglikanizm, Uczeń potrafi: • wskazać obszary, na których rozwinęły się główne wyznania reformowane.	Uczeń zna: • postacie: Jana Kalwina, Henryka VIII. Uczeń rozumie: • dlaczego ruch zapoczątkowany przez Lutra został nazwany reformacją. Uczeń potrafi: • określić zasięg reformacji w Europie.	Uczeń zna: • daty: 1534, 1555, • główne różnice między katolicyzmem a luteranizmem, • postanowienie pokoju w Augsburgu. Uczeń rozumie: • pojęcie: protestanci, • przyczyny sukcesu luteranizmu w Niemczech. Uczeń potrafi: • dostrzec rolę druku w rozpowszechnianiu informacji o poglądach Lutra, przedstawić okoliczności, w jakich doszło do powstania anglikanizmu	Uczeń zna: • datę: 1536, • główne założenia kalwinizmu i anglikanizmu. Uczeń rozumie: • pojęcia: nepotyzm, kaznodzieja, Rzesza, • związek między założeniami kalwinizmu a sytuacją materialną jego wyznawców. Uczeń potrafi: • wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do reformacji, • scharakteryzować poglądy Marcina Lutra i Jana Kalwina, • przedstawić wpływ reformacji na sytuację w Niemczech.	Uczeń potrafi: • przedstawić sytuację panującą w Kościele katolickim na przełomie XV i XVI w., • ocenić sposób zakończenia wojen religijnych w Niemczech, • sformułować wniosek na temat możliwych reakcji Kościoła katolickiego na reformację, • wyjaśnić, jakie ludzkie słabości sprawiły, że próba zreformowania • Kościoła doprowadziła do wojen i przelewu krwi.
--	--	--	---	---	---

4. Reforma Kościoła katolickiego	Uczeń zna: • postanowienia soboru trydenckiego. Uczeń rozumie: • pojęcia: sobór trydencki, kontrreformacja, • przyczyny zwołania soboru trydenckiego.	Uczeń zna: • postać: Ignacego Loyoli, • cele istnienia zakonu jezuitów. Uczeń rozumie: • pojęcia: jezuita (Towarzystwo Jezusowe), <i>Indeks ksiąg zakazanych</i>. Uczeń potrafi: • wskazać przykłady dzieł, które znalazły się na <i>Indeksie ksiąg zakazanych</i>.	Uczeń zna: • datę: 1534, 1542, 1545–1563, 1559. Uczeń rozumie: • pojęcia: Tradycja, Święte Oficjum, inkwizycja, kolegia jezuickie, • na czym polega dwojakość znaczenia pojęcia kontrreformacja. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, dlaczego niektóre dzieła znalazły się na <i>Indeksie ksiąg zakazanych</i>, • opisać okoliczności powstania zakonu jezuitów, • przedstawić działalność jezuitów.	Uczeń zna: • postać: Giordana Bruna, • przyczyny końca średniowiecznego uniwersalizmu. Uczeń rozumie: • dlaczego humanizm i reformacja stały w sprzeczności ze średniowiecznym uniwersalizmem. Uczeń potrafi: • przedstawić działalność Świętego Oficjum, • opisać przypadek Giordana Bruna i Galileusza, • określić, w jakim stopniu sobór trydencki i inkwizycja zrealizowały cel, jakim było powstrzymanie reformacji.	Uczeń potrafi: • ocenić dokonania soboru trydenckiego, • ustosunkować się do argumentów dotyczących niesprawiedliwej oceny działalności inkwizycji, • ocenić działalność inkwizycji oraz jezuitów, • argumentować w dyskusji o sukcesie lub porażce działalności kontrreformacyjnej Kościoła katolickiego.
Początki epoki nowożytnej (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

5. Czasy zygmuntowskie	Uczeń zna: • datę: 1572, • postaci: Zygmunta I Starego, Zygmunta II Augusta, Bony, • ramy chronologiczne czasów zygmunto-wskich i złotego wieku. Uczeń rozumie: • znaczenie pojęcia: złoty wiek. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, w czym przejawiał się złoty wiek w dziejach państwa polsko-litewskiego.	Uczeń zna: • datę: 1525, • postać: Albrechta Hohenzollerna. Uczeń rozumie: • pojęcie: hołd pruski. Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności, w jakich wygasła dynastia Jagiellonów, • wymienić państwa rywalizujące o Inflanty.	Uczeń zna: • postać: Barbary Radziwiłłówny Uczeń rozumie: • pojęcie: Inflanty. Uczeń potrafi: • opisać działalność królowej Bony, • scharakteryzować politykę prowadzoną przez Zygmunta I Starego, • wskazać na mapie najważniejsze wydarzenia związane z polityką prowadzoną przez Zygmunta I Starego i Zygmunta II Augusta.	Uczeń zna: • daty: 1561, 1563–1570. Uczeń rozumie: • pojęcie: zakon kawalerów mieczowych, • znaczenie hołdu pruskiego dla państwa polsko-litewskiego. Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczność i wznowienia konfliktu między Polską a zakonem krzyżackim, • omówić przebieg wojny polsko-krzyżackiej, • przedstawić okoliczności wybuchu pierwszej wojny północnej, • wyjaśnić, jak zakończyła się pierwsza wojna północna.	Uczeń potrafi: • zinterpretować symbolikę obrazu <i>Hołd pruski</i>, • omówić politykę Zygmunta I Starego wobec Imperium Osmańskiego i Mazowsza, • zinterpretować obraz <i>Śmierć Zygmunta Augusta w Knyszynie</i>, • ocenić politykę prowadzoną przez Zygmunta I Starego i Zygmunta II Augusta, • uzasadnić, że okres panowania dwóch ostatnich Jagiellonów jest słusznie zaliczany do złotego wieku Polski i Litwy.
---------------------------------------	---	--	---	---	---

6. Tolerancja religijna w Polsce	Uczeń rozumie: • znaczenie zdania: „Nie jestem królem waszych sumień”. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, co oznacza stwierdzenie: „państwo bez stosów”.	Uczeń zna: • główne narodowości, religie i wyznania obecne na ziemiach Polski i Litwy w XV i XVI w. Uczeń rozumie: • pojęcie: tolerancja religijna, arianie (bracia polscy). Uczeń potrafi: • przedstawić postawy polskiej szlachty i duchowieństwa wobec reformacji.	Uczeń rozumie: • pojęcie: kolegia jezuickie, jidysz, • przyczyny, które skłaniały mieszkańców Polski i Litwy do zmiany wyznania na luterzańskie i kalwińskie. Uczeń potrafi: • dostrzec negatywne postawy wobec protestantów i katolików, przedstawić działalność zakonu jezuitów na ziemiach polskich, • wymienić skutki działalności zakonu jezuitów na ziemiach polskich.	Uczeń zna: • datę: 1564. Uczeń rozumie: • pojęcie: Sejm Czterech Ziem. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, jaki wpływ na sytuację religijną Polski i Litwy miało wystąpienie Marcina Lutra, • scharakteryzować politykę wyznaniową prowadzoną przez Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta.	Uczeń potrafi: • omówić dzieje społeczności żydowskiej na ziemiach polskich, • przedstawić dzieje innych narodowości i wyznań obecnych na ziemiach polskich w XVI w.
---	--	---	--	--	---

7. Gospodarka dawnej Polski	Uczeń zna: • przykłady towarów importowanych do Polski i eksportowanych z kraju. Uczeń rozumie: • pojęcia: import, eksport, folwark, pańszczyzna, spichlerz, • dlaczego Polskę nazywano spichlerzem Europy.	Uczeń zna: • podziały społeczne wewnątrz stanu szlacheckiego. Uczeń potrafi: • wskazać najważniejsze różnice w rozwoju gospodarczym Europy Zachodniej i Europy Wschodniej.	Uczeń zna: • sposoby, za pomocą których szlachta powiększała folwarki. Uczeń rozumie: • co spowodowało różnice w rozwoju gospodarczym między Wschodem i Zachodem Europy, • motywy, którymi kierowała się szlachta powiększając folwarki, • z czego wynikała rola i znaczenie Gdańska w państwie polsko-litewskim. Uczeń potrafi: • dostrzec wpływ odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego i Gdańska na rozwój gospodarczy państwa, • analizować dane statystyczne.	Uczeń zna: • datę: 1520. Uczeń rozumie: • pojęcia: spław zboża, flisacy, system folwarczno-pańszczyźniany, • znaczenie prowadzenia badań historycznych dla poznawania przeszłości. Uczeń potrafi: • scharakteryzować gospodarkę państwa polsko-litewskiego, • wyjaśnić, jaki wpływ na działania szlachty miało zjawisko drożenia żywności, • przedstawić relacje między szlachtą a chłopami, • opisać los chłopów w XV i XVI w., • opisać, jak spławiano zboże do Gdańska.	Uczeń potrafi: • ocenić postępowanie szlachty wobec chłopów w XV i XVI w., • analizować symbolikę obrazu i wyciągać z niej wnioski na temat roli i pozycji Gdańska w państwie polsko-litewskim, • dostrzec mocne i słabe strony Gdańska jako miasta portowego, • wskazać mocne i słabe strony gospodarki państwa polsko-litewskiego w XV i XVI w.
--	--	--	--	---	--

8. Renesans w Polsce	Uczeń zna: • największe zabytki polskiego renesansu, w tym we własnym regionie, • najważniejsze uczelnie na ziemiach polskich w epoce renesansu. Uczeń rozumie: • pojęcie: włoszczyzna. Uczeń potrafi: • przedstawić stosunek polskiej szlachty do warzyw.	Uczeń zna: • postacie: Stańczyka, Mikołaja Reja, Jana Kochanowskiego, Andrzeja Frycza Modrzewskiego, • główne postulaty zawarte w dziele <i>O poprawie Rzeczypospolitej</i>. Uczeń potrafi: • opisać wygląd kaplicy Zygmuntowskiej i ratusza w Poznaniu.	Uczeń rozumie: • pojęcie: Akademia Zamojska, arrasy. • wpływ królowej Bony na rozwój renesansu na ziemiach polskich. Uczeń potrafi: • wskazać cechy charakterystyczne architektury renesansu na przykładzie ratusza w Poznaniu, • przedstawić dokonania największych polskich twórców literatury pięknej epoki renesansu.	Uczeń zna: • najważniejsze zmiany dokonane na Wawelu w okresie rządów Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta. Uczeń rozumie: • związek między pojawieniem się renesansu na ziemiach polskich a rozwojem literackiej polszczyzny. Uczeń potrafi: • scharakteryzować system edukacji na ziemiach polskich w okresie renesansu.	Uczeń rozumie: • na czym polegał rewolucyjny charakter dzieła <i>O poprawie Rzeczypospolitej</i>. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, w jakim celu powstało dzieło <i>O poprawie Rzeczypospolitej</i>.
-------------------------------------	---	---	---	---	---

9. Unia lubelska	Uczeń zna: • datę: 1569, • ramy chronologiczne istnienia pierwszej Rzeczypospolitej. Uczeń rozumie: • pojęcia: Korona, Rzeczypospolita Uczeń potrafi: • wskazać na mapie ziemie wcielone przez Zygmunta Augusta do Polski i obszar Rzeczypospolitej po unii lubelskiej.	Uczeń zna: • postanowienia unii lubelskiej. Uczeń rozumie: • pojęcia: unia realna, Rzeczypospolita Obojga Narodów. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, dlaczego Polacy dążyli do zawarcia ściślejszej unii z Litwą, • wymienić elementy wspólne i odrębne dla Polski i Litwy.	Uczeń rozumie: • przyczyny konfliktu między Polakami i Litwinami dotyczącego realizacji postanowień unii z 1386 r. Uczeń potrafi: • scharakteryzować stanowisko polskiej i litewskiej szlachty oraz litewskich magnatów wobec nowej unii, • wskazać korzyści nowej unii dla Polaków i Litwinów.	Uczeń zna: • okoliczności zwołania polsko-litewskiego sejmiku do Lublina. Uczeń rozumie: • pojęcie: polonizacja. Uczeń potrafi: • opisać przebieg obrad sejmiku w Lublinie, • scharakteryzować funkcjonowanie nowej unii łączącej Polskę i Litwę.	Uczeń rozumie: • z czego wynikają różnice w ocenie unii lubelskiej przez Polaków i Litwinów. Uczeń potrafi: • dokonać oceny unii lubelskiej.
10. Bezkrólewie i wolna elekcja	Uczeń zna: • postać: Henryka Walezego. Uczeń rozumie: • pojęcia: wolna elekcja, absolutyzm, artykuły henrykowskie. Uczeń potrafi: • wyjaśnić zasady, na jakich przeprowadzano wolną elekcję.	Uczeń zna: • główne narodowości zamieszkujące Rzeczypospolitą w XVI w., • postanowienia konfederacji warszawskiej i artykułów henrykowskich. Uczeń rozumie: • pojęcia: konfederacja warszawska, <i>pacta conventa</i>. Uczeń potrafi:	Uczeń zna: • daty: 1573, 1574. Uczeń rozumie: • pojęcia: konfederacje wojewódzkie, interreks. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, z czego wynikała uprzywilejowana pozycja stanu szlacheckiego, • przedstawić organizację państwa w okresie bezkrólewia.	Uczeń rozumie: ☐ znaczenie aktu konfederacji warszawskiej. Uczeń potrafi: ☐ scharakteryzować Rzeczypospolitą w drugiej połowie XVI w., ☐ opisać przebieg pierwszej wolnej elekcji, ☐ wyjaśnić, dlaczego każdy władca zobowiązywał się do przestrzegania	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, z czego wynikały obawy szlachty przed nowo wybranym władcą, • opisać panowanie Henryka Walezego, • dokonać bilansu korzyści i strat wynikających z funkcjonowania wolnej elekcji.

		wskazać różnice między artykułami henrykowskimi i <i>pacta conventa</i>.		artykułów henrykowskich.	
11. Panowanie Stefana Batorego	Uczeń zna: - postacie: Stefana Batorego, Jana Zamoyskiego. Uczeń potrafi: - wyjaśnić przyczyny konfliktu między Litwą a Moskwą.	Uczeń zna: - datę: 1576, - postać: Anny Jagiellonki. Uczeń rozumie: - zagrożenia dla państwa polsko-litewskiego wynikające z podwójnej elekcji. Uczeń potrafi: - dostrzec rolę, jaką za panowania Batorego odgrywał Jan Zamoyski, - przedstawić główny cel polityki zagranicznej Moskwy za panowania Iwana IV Groźnego.	Uczeń zna: - daty: 1577–1582, 1582. Uczeń potrafi: - opisać sytuację panującą w Rzeczypospolitej po ucieczce Henryka Walezego, - scharakteryzować Stefana Batorego, - przedstawić przebieg wojny z Moskwą, - wskazać na mapie najważniejsze wydarzenia związane z przebiegiem wojny z Moskwą.	Uczeń zna: - postacie: Iwana IV Groźnego, Maksymiliana II, Uczeń rozumie: - pojęcia: piechota wybraniecka, car, „trzeci Rzym”. Uczeń potrafi: - przedstawić najważniejsze dokonania Stefana Batorego w polityce wewnętrznej, - omówić działalność Jana Zamoyskiego, - ocenić postać i dokonania Stefana Batorego.	Uczeń potrafi: - przedstawić dzieje Rusi do XVI w., - scharakteryzować państwo moskiewskie w okresie rządów Iwana IV Groźnego, - zanalizować obraz <i>Batory pod Pskowem</i>.
Złoty wiek (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

12. Wojny ze Szwecją i z Moskwą	Uczeń zna: • postać: Zygmunta III Wazy, • lata panowania dynastii Wazów w Polsce. Uczeń rozumie: • dlaczego elekcja z 1587 r. zakończyła się wojną domową.	• pojęcie: hetman, • motywy, które kierowały polską szlachtą i polskim władcą podczas konfliktu z Moskwą. Uczeń potrafi: • przedstawić najważniejsze wydarzenia konfliktu polsko-szwedzkiego i polsko-moskiewskiego, • zlokalizować na mapie wydarzenia i miejsca związane z wojną polsko-szwedzką i polsko-moskiewską.	Uczeń zna: • daty: 1600–1611, 1605, 1609, 1610, 1618. Uczeń potrafi: • opowiedzieć o przebiegu elekcji po śmierci Stefana Batorego, wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny Rzeczypospolitej ze Szwecją, • wyjaśnić, co zadecydowało o polskim zwycięstwie pod Kircholmem.	Uczeń zna: • postać: Dymitra Samozwańca Uczeń rozumie: • pojęcia: wielka smuta, dymitriada. Uczeń potrafi: • scharakteryzować politykę władców Szwecji, • dostrzec wpływ konfliktu Rzeczypospolitej • z Moskwą na relacje między mieszkańcami obu państw.	Uczeń potrafi: • scharakteryzować sytuację w państwie moskiewskim po śmierci Iwana IV Groźnego, • ocenić postępowanie Polaków na terenie państwa moskiewskiego, • zanalizować obraz i na jego podstawie przedstawić przebieg bitwy pod Kłuszynem.
---	---	---	--	---	---

13. Konflikty z Turcją i ze Szwecją	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, kim byli Kozacy, • dostrzec przesłanki, które wskazywały, że zakończył się złoty wiek.	Uczeń rozumie: • pojęcia: Zaporozże, srebrny wiek. Uczeń potrafi: • przedstawić najważniejsze wydarzenia konfliktu polsko-tureckiego oraz konfliktu polsko-szwedzkiego w latach 1626–1629, • zlokalizować na mapie wydarzenia i miejsca związane z wojną polsko-turecką oraz z konfliktem polsko-szwedzkim 1626–1629.	Uczeń zna: • daty: 1620, 1621, 1626, 1627, 1629, • postać: Gustawa V Adolfa, • warunki pokoju kończącego wojnę z Turcją i rozejmu ze Szwecją zawartego w 1629 r. Uczeń potrafi: • scharakteryzować relacje między Rzeczpospolitą i Turcją w XVI w., • wyjaśnić, co oznaczały dla Rzeczpospolitej warunki rozejmu podpisanego w 1629 r.	Uczeń zna: • postać: Stanisława Koniecpolskiego. Uczeń rozumie: • czynniki, które zadecydowały o sukcesach Szwedów. Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności, w których doszło do wybuchu wojny z Turcją, • określić, jaki wpływ na sytuację Rzeczpospolitej miały konflikty, w których uczestniczyła w pierwszej połowie XVII w.	Uczeń potrafi: • zanalizować obrazy i na tej podstawie zaprezentować przebieg bitwy pod Cecorą i Chocimem, • ocenić postać i dokonania Zygmunta III Wazy.
14. Powstanie Chmielnickiego	Uczeń zna: • datę: 1648, • postacie: Bohdana Chmielnickiego,	Uczeń zna: • bezpośrednią przyczynę wybuchu powstania na Ukrainie.	Uczeń zna: • daty: 1635, 1649, 1651, 1654, • postać: Jeremiego	Uczeń zna: • warunki ugody Zborowskiej i postanowienia ugody	Uczeń potrafi: • wyjaśnić, dlaczego ugoda zborowska nie zakończyła konfliktu

	Władysława IV Wazy, Jana II Kazimierza. Uczeń rozumie: • przyczyny niechęci mieszkańców Ukrainy do Polaków.	Uczeń potrafi: • przedstawić plany polityczne Władysława IV Wazy, • wyjaśnić przyczyny klęski Polaków w pierwszej fazie powstania na Ukrainie.	Wiśniowieckiego, • warunki rozejmu ze Szwecją z 1635 r., • główne żądania szlachty ukraińskiej w okresie rządów Władysława IV Wazy. Uczeń potrafi: • przedstawić skutki przyłączenia Ukrainy do Polski, • dostrzec przyczyny niezadowolenia Kozaków nierejestrowych.	w Perejaśławiu. Uczeń rozumie: • pojęcie: rejestr Kozaków, • związek między przebiegiem powstania a żądaniami Chmielnickiego, • dlaczego do konfliktu między Polakami a Kozakami wmieszała się Moskwa. Uczeń potrafi: • przedstawić najważniejsze wydarzenia powstania na Ukrainie, • zlokalizować na mapie wydarzenia i miejsca związane z powstaniem na Ukrainie.	polsko-ukraińskiego, • wyjaśnić znaczenie ugody w Perejaśławiu dla polskiej polityki na Ukrainie, • wyjaśnić, dlaczego Polacy i Kozacy doprowadzili do wybuchu powstania.
--	--	---	---	---	---

15. Potop	Uczeń zna: • daty: 1655–1660, • postaci: Stefana Czarnieckiego, Augustyna Kordeckiego. Uczeń rozumie: • pojęcia: potop, wojna szarpana, • dlaczego oblężenie Jasnej Góry stało się punktem zwrotnym wojny ze Szwecją.	Uczeń zna: • uczestników i przyczyny konfliktu o panowanie nad Morzem Bałtyckim. Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do szwedzkiego ataku na Rzeczpospolitą w 1655 r., • zlokalizować na mapie wydarzenia i miejsca związane z wojną polsko-szwedzką.	Uczeń zna: • warunki pokoju w Oliwie, ugody hadziackiej i rozejmu w Andruszowie. Uczeń rozumie: • pojęcie: śluby lwowskie, • przyczyny, które skłoniły polską szlachtę do popierania króla szwedzkiego. Uczeń potrafi: • wyjaśnić postawy polskiej szlachty w pierwszym etapie wojny ze Szwecją, • przedstawić przebieg oblężenia Jasnej Góry, • dostrzec wpływ postawy wojsk szwedzkich na zmianę stosunku polskiego społeczeństwa do Szwedów.	Uczeń zna: • daty: 1654–1667, 1656, 1657, 1658, 1660, 1667, • postaci: Karola X Gustawa, Janusza Radziwiłła. Uczeń rozumie: • związek między zawarciem ugody w Perejasławiu a wybuchem wojny Rzeczypospolitej z Moskwą. Uczeń potrafi: • przedstawić najważniejsze wydarzenia konfliktu polsko-moskiewskiego, • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wznowienia wojny z Moskwą.	Uczeń rozumie: • dlaczego ugoda hadziacka nie mogła spełnić pokładanych w niej nadziei. Uczeń potrafi: • znaczenie decyzji podjętej przez Jana Kazimierza wobec elektora brandenburskiego , • ocenić wpływ wojen prowadzonych ze Szwecją i Moskwą na dalsze losy Rzeczypospolitej.
--------------	---	---	--	---	---

16. Kryzys Rzeczypospolitej	Uczeń rozumie: • pojęcia: magnateria, <i>liberum veto</i>. Uczeń potrafi: • wymienić główne przyczyny słabości Rzeczypospolitej.	Uczeń zna: • datę: 1668, • główne postulaty programu reform Jana Kazimierza. Uczeń rozumie: • pojęcie: „złota wolność”. Uczeń potrafi: • przedstawić wpływ, jaki miało na państwo nadużywanie <i>liberum veto</i>, • wyjaśnić, komu służyło zrywanie sejmów.	Uczeń zna: • okoliczności, w jakich doszło do użycia po raz pierwszy zasady <i>liberum veto</i>. Uczeń rozumie: • pojęcia: dewaluacja, zasada jednomyślności (jednogodności), zasada jedności, rokosz, • jakie czynniki doprowadziły do wzrostu znaczenia magnaterii. Uczeń potrafi: • dostrzec wpływ wojen w XVII w. na odejście szlachty od przestrzegania zasad tolerancji religijnej, • scharakteryzować polską magnaterię w XVII w., • wyjaśnić, z czego wynikała zasada jednomyślności.	Uczeń zna: • daty: 1652, 1658, 1665, 1666, • postać: Jerzego Lubomirskiego. Uczeń potrafi: • przedstawić najważniejsze skutki wojen prowadzonych przez Rzeczpospolitą w latach 1648–1667, • wyjaśnić, z czego wynikały różne postawy magnaterii w XVII w., • dostrzec związek między wzrostem znaczenia magnaterii a paraliżem pracy sejmów.	Uczeń potrafi: • scharakteryzować działalność polskiego sejmu w XVII i XVIII w., • przedstawić reakcję szlachty na projekt reform państwa zaproponowany przez Jana Kazimierza, • ocenić sytuację Rzeczypospolitej w drugiej połowie XVII w.
17. Wojny z Turcją	Uczeń zna: • daty: 1674, 1683, • postać: Jana III Sobieskiego. Uczeń rozumie: • co zadecydowało o wyborze Jana Sobieskiego na króla Rzeczypospolitej.	Uczeń zna: • postać: Michała Korybuta Wiśniowieckiego. Uczeń rozumie: • pojęcie: odsiecz Wiednia. Uczeń potrafi: • dostrzec wpływ <i>liberum veto</i> na sytuację Rzeczypospolitej w czasie konfliktu z Turcją.	Uczeń zna: • daty: 1669, 1672, 1673, 1699, • warunki pokoju w Buczacu, rozejmu w Żurawnie i pokoju w Karłowicach. Uczeń rozumie: • pojęcie: jasyr, • co oznaczało dla Rzeczypospolitej	Uczeń zna: • postać: Kara Mustafy. Uczeń rozumie: • pojęcie: wielki wezyr. Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności elekcji z 1669 r., • przedstawić przebieg działań zbrojnych prowadzonych przez	Uczeń potrafi: • opisać organizację państwa tureckiego, • opisać sytuację Rzeczypospolitej pod rządami Michała Korybuta Wiśniowieckiego, • dostrzec znaczenie tej bitwy dla dalszego przebiegu konfliktu

			podpisanie pokoju w Buczacu, • dlaczego doszło do wznowienia wojny z Turcją. Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu wojny z Turcją, • opisać reakcję polskiej szlachty na warunki pokoju w Buczacu, • przedstawić przebieg odsieczy Wiednia.	Turcję w 1683 r., • przedstawić sytuację wewnętrzną Rzeczypospolitej w okresie rządów Jana III Sobieskiego.	z Turcją, • ocenić postać i dokonania Jana III Sobieskiego.
18. Barok i sarmatyzm	Uczeń zna: • główne przyczyny słabości Rzeczypospolitej w XVII w. Uczeń rozumie: • pojęcie: sarmatyzm. Uczeń potrafi: • wymienić główne cechy ideologii sarmackiej.	Uczeń rozumie: • pojęcie: barok. Uczeń potrafi: • podać przykłady budowli barokowych na ziemiach polskich, w tym we własnym regionie.	Uczeń zna: • datę: 1568, • ramy chronologiczne epoki baroku. Uczeń rozumie: • pojęcia: lęk przed pustką, światłocien. Uczeń potrafi: • scharakteryzować architekturę, rzeźbę i literaturę baroku, • scharakteryzować polskie malarstwo barokowe, • dostrzec wpływ sarmatyzmu na	Uczeń zna: • postacie: Giovanniego Lorenza Berniniego, Rembrandta, Jana Andrzeja Morsztyna. Uczeń rozumie: • związek między wzrostem religijności Europejczyków a pojawieniem się baroku. Uczeń potrafi: • scharakteryzować sytuację w Europie w XVII w.	Uczeń zna: • okoliczności, w jakich doszło do narodzin baroku. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, dlaczego na przełomie XVI i XVII w. zakończył się renesans.

			postawę polskiej szlachty wobec sytuacji wewnętrznej Rzeczypospolitej w XVII w.		
Rzeczpospolit a w XVII wieku (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzia n wiadomości					

19. Absolutyzm we Francji	Uczeń zna: • postać: Ludwika XIV. Uczeń rozumie: • pojęcie: absolutyzm. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, jaką rolę w absolutyzmie odgrywał monarcha.	Uczeń rozumie: • pojęcia: monarchia absolutna. Uczeń potrafi: • wymienić najważniejsze skutki rządów Ludwika XIV.	Uczeń zna: • daty: 1572, 1598, • postacie: Henryka IV, Richelieu, • postanowienia edyktu nantejskiego. Uczeń rozumie: • pojęcia: hugenoci, edykt nantejski, noc św. Bartłomieja. Uczeń potrafi: • scharakteryzować sytuację religijną we Francji w drugiej połowie XVI w., • opisać wygląd pałacu w Wersalu.	Uczeń zna: • daty: 1661, 1685, • postacie: Jeana Baptiste'a Colberta, Moliera, • cele polityki Richelieu. Uczeń rozumie: • pojęcie: racja stanu, • czym charakteryzowała się polityka gospodarcza Francji w okresie rządów Ludwika XIV. Uczeń potrafi: • przedstawić działania polityczne podjęte przez kardynała Richelieu, • scharakteryzować absolutyzm Ludwika XIV, • omówić politykę zagraniczną Francji epoki Ludwika XIV, • przedstawić dokonania kultury francuskiej epoki Ludwika XIV.	Uczeń potrafi: • zanalizować obraz <i>Okropności nocy św. Bartłomieja</i>, • ocenić, kto osiągnąłby korzyść z celów, do których realizacji dążył kardynał Richelieu (PP), • przedstawić dokonania Francji Ludwika XIV w dziedzinie wojskowości, • określić wpływ na państwo decyzji o odwołaniu edyktu nantejskiego, • dokonać bilansu rządów Ludwika XIV.
---------------------------------	--	---	---	---	--

20. Monarchia parlamentarna w Anglii	Uczeń zna: • postać: Karola I Stuarta, • ramy chronologiczne rewolucji angielskiej. Uczeń rozumie: • pojęcie: monarchia parlamentarna, Uczeń potrafi: • wyjaśnić, czym charakteryzowała się	Uczeń zna: • postać: Olivera Cromwella, • organizację parlamentu angielskiego, • cele polityki Karola I Stuarta. Uczeń rozumie: • pojęcia: Izba Lordów, Izba Gmin, • przyczyny konfliktu	Uczeń zna: • daty: 1649, 1660. Uczeń rozumie: • pojęcia: purytanie, chwalebna rewolucja. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, z czego wynikały trudności Karola I Stuarta w realizacji jego celów politycznych, • przedstawić okoliczności,	Uczeń zna: • daty: 1588, 1689, • postacie: Karola I Stuarta, Wilhelma III Orańskiego, • okoliczności, w jakich doszło do restauracji monarchii w Anglii, • najważniejsze postanowienia zawarte w Deklaracji praw.	Uczeń zna: • postacie: Elżbiety I Wielkiej, Williama Shakespeare’a. Uczeń rozumie: • pojęcia: czasy elżbietańskie, Wielka Armada. Uczeń potrafi: • scharakteryzować czasy elżbietańskie,
---	--	---	--	--	--

	angielska monarchia parlamentarna.	między królem i parlamentem.	w jakich doszło do wybuchu rewolucji w Anglii, • wymienić najważniejsze wydarzenia związane z przebiegiem rewolucji w Anglii, • wskazać na mapie najważniejsze wydarzenia związane z walką między królem i parlamentem.	Uczeń rozumie: • pojęcia: Armia Nowego Wzoru, lord protektor, Deklaracja praw, • przyczyny, które doprowadziły do restauracji monarchii w Anglii. Uczeń potrafi: • wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do aresztowania i skazania Karola I Stuarta na śmierć, • scharakteryzować rządy Olivera Cromwella.	• porównać i ocenić absolutyzm oraz monarchię parlamentarną na przykładzie Francji Ludwika XIV i Anglii po 1689 r.
21. Oświecenie w Europie	Uczeń zna: • postacie: Jeana-Jacques’a Rousseau, Monteskiusza, • najważniejsze odkrycia i wynalazki XVIII w. Uczeń rozumie: • pojęcia: oświecenie, umowa społeczna, trójpodział władzy. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, na czym polegała	Uczeń zna: • elementy starego ładu. Uczeń rozumie: • pojęcie: stary ład. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, które grupy społeczne mogły się sprzeciwiać staremu ładowi, • wyjaśnić, na czym opierała się nowożytna nauka.	Uczeń zna: • postacie: Beniamina Franklina, braci Montgolfier, Denisa Diderota, Woltera, • ramy chronologiczne epoki oświecenia. Uczeń rozumie: • pojęcia: filozofowie, deizm. Uczeń potrafi: • scharakteryzować sytuację polityczną i	Uczeń rozumie: • pojęcia: <i>Wielka encyklopedia francuska</i>, powiastki filozoficzne, klasycyzm. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, w jakim celu powstała <i>Wielka encyklopedia francuska</i>, • przedstawić najważniejsze osiągnięcia epoki oświecenia	Uczeń potrafi: • ocenić wpływ nauki na życie i sposób myślenia ludzi żyjących w XVIII w.

	idea umowy społecznej i trójpodziału władzy.		społeczną Europy starego ładu, • przedstawić najważniejsze poglądy filozofów oświecenia.	w literaturze, architekturze i sztuce.	
22. Nowe potęgi w Europie	Uczeń rozumie: - pojęcie: absolutyzm oświecony. Uczeń potrafi: - wskazać na mapie położenie Rosji,	Uczeń zna: - postać: Katarzyny II Wielkiej. Uczeń potrafi: - wymienić główne działania cara	Uczeń rozumie: - pojęcia: manufaktura, Królestwo Prus, - dlaczego Piotra I nazwano Wielkim. Uczeń potrafi:	Uczeń zna: - daty: 1689, 1701, - postacie: Piotra I Wielkiego, Fryderyka II Wielkiego, Marii Teresy, Józefa II.	Uczeń potrafi: - opisać okoliczności powstania Sankt Petersburga, - przedstawić uzbrojenie i umundurowanie

	Prus i Austrii.	zmiierzające do unowocześnienia Rosji, wskazać na mapie obszary, o które Rosja, Prusy i Austria powiększyły się w ciągu XVIII w.	wyjaśnić, jak doszło do uniezależnienia się Prus Książęcych od Polski.	Uczeń rozumie: - pojęcie: militarizm, - zagrożenia dla Rzeczypospolitej związane z reformami państw sąsiednich prowadzonych w duchu oświeconego absolutyzmu. Uczeń potrafi: - wyjaśnić, na czym polegało zacofanie Rosji na początku rządów Piotra I, - przedstawić główne reformy Katarzyny II Wielkiej, Fryderyka II Wielkiego, Marii Teresy i Józefa II.	żołnierzy armii pruskiej, - scharakteryzować politykę dynastyczną Habsburgów, - ocenić, w czym interesie władcy Rosji, Prus i Austrii prowadzili reformy w duchu oświeconego absolutyzmu.
--	-----------------	---	--	---	---

23. Powstanie Stanów Zjednoczonych	Uczeń zna: • postacie: Tadeusza Kościuszki, Kazimierza Pułaskiego. Uczeń rozumie: • pojęcia: Indianie, Deklaracja niepodległości. Uczeń potrafi: • wskazać idee oświecenia, na które powołali się autorzy Deklaracji niepodległości i Konstytucji Stanów Zjednoczonych.	Uczeń zna: • datę: 4 lipca 1776, • postać: Jerzego Waszyngtona. Uczeń potrafi: • przedstawić polski wkład w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych.	Uczeń zna: • datę: 1783, 1787, 1791, • główne zasady polityki prowadzonej przez rząd brytyjski wobec kolonii, • ramy chronologiczne amerykańskiej wojny o niepodległość. Uczeń rozumie: • pojęcia: Korona Brytyjska, bostońska „herbatka”. Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do wybuchu amerykańskiej wojny o niepodległość, • wymienić czynniki, które umożliwiły Amerykanom odniesienie zwycięstwa,	Uczeń zna: • daty: 1773, 1781, • przykładowe prawa zapisane w Karcie praw. Uczeń rozumie: • pojęcia: Kongres, Karta praw. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, jak doszło do powstania kolonii angielskich w Ameryce Północnej, • wymienić najważniejsze etapy konfliktu między rządem brytyjskim a kolonistami, • wymienić najważniejsze wydarzenia amerykańskiej wojny	Uczeń rozumie: • na czym polega system prezydencki. Uczeń potrafi: • wyjaśnić znaczenie Deklaracji niepodległości, • scharakteryzować ustrój Stanów Zjednoczonych, • ocenić wpływ idei oświecenia na powstanie państwa amerykańskiego oraz na jego ustrój polityczny.
---	---	--	---	---	---

			wskazać na mapie najważniejsze miejsca związane z amerykańską wojną o niepodległość.	o niepodległość.	
24. Początek rewolucji francuskiej	Uczeń zna: - datę: 14 lipca 1789, - postać: Ludwika XVI, - prawa zagwarantowane w Deklaracji praw człowieka i obywatela. Uczeń rozumie: - pojęcia: rewolucja francuska, Deklaracja praw człowieka i obywatela, prawa człowieka. Uczeń potrafi: - dostrzec wpływ idei oświeceniowych na Deklarację praw człowieka i obywatela.	Uczeń zna: - ramy chronologiczne rewolucji francuskiej. Uczeń rozumie: - pojęcie: burżuazja. Uczeń potrafi: - wyjaśnić przyczyny niezadowolenia społecznego we Francji.	Uczeń rozumie: - pojęcia: Stany Generalne, Zgromadzenie Narodowe, Bastylia. Uczeń potrafi: - wyjaśnić, dlaczego stan trzeci ogłosił się Zgromadzeniem Narodowym, - opisać okoliczności, w jakich doszło do zburzenia Bastylii.	Uczeń rozumie: - pojęcie: wielka trwoga. Uczeń potrafi: - scharakteryzować strukturę społeczną Francji w XVIII w., - przedstawić sytuację panującą we Francji przed wybuchem rewolucji, - opisać wydarzenia wielkiej trwogi.	Uczeń potrafi: - zanalizować Deklarację praw człowieka i obywatela pod kątem zawartych w niej zasad dotyczących organizacji państwa i społeczeństwa, - ocenić znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela.

25. Od monarchii konstytucyjnej do republiki	Uczeń zna: - postać: Maksymiliana Robespierre’a. Uczeń rozumie: - pojęcia: jakobini, wielki terror. Uczeń potrafi: - wyjaśnić, jak funkcjonowała Francja w okresie wielkiego terroru.	Uczeń rozumie: - przesłanie hasła „wolność, równość, braterstwo”. Uczeń potrafi: - wyjaśnić, w jakich okolicznościach Francja stała się republiką.	Uczeń zna: - daty: 1790, 1791, 1792, 1793, 1794. Uczeń rozumie: - pojęcia: prawica, lewica, centrum, Komitet Ocalenia Publicznego, trybunał rewolucyjny, Ustawa o duchowieństwie, monarchia konstytucyjna. Uczeń potrafi: - przedstawić najważniejsze wydarzenia związane z przebiegiem rewolucji francuskiej, - wyjaśnić, na czym polegał	Uczeń zna: - najważniejsze zasady zawarte w konstytucji francuskiej. Uczeń rozumie: - pojęcia: powstanie w Wandei. Uczeń potrafi: - przedstawić organizację państwa francuskiego po uchwaleniu konstytucji, - omówić okoliczności wybuchu wojny między Francją a Prusami i Austrią,	Uczeń potrafi: - scharakteryzować ewolucję stosunku rewolucjonistów do Kościoła katolickiego, - wyjaśnić, co zawierała Ustawa o duchowieństwie, - zanalizować XVIII-wieczne rysunki propagandowe związane z rewolucją francuską, - dostrzec jednostronność oceny osiągnięć rewolucji zawartą w tych rysunkach,
---	---	--	---	--	---

			podział w parlamencie francuskim po 1791 r., • przedstawić skutki egzekucji Ludwika XVI, • dostrzec przyczyny popularności jakobinów.	• przedstawić sytuację polityczną i militarną Francji w okresie istnienia republiki.	• ocenić dokonania rewolucji francuskiej.
Europa i Ameryka w XVII i XVIII wieku (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

26. Czasy saskie	Uczeń zna: • daty: 1697, 1733, • postaci: Augusta II Sasa, Stanisława Leszczyńskiego, Augusta III Sasa, • ramy chronologiczne czasów saskich. Uczeń rozumie: • pojęcia: czasy saskie.	Uczeń zna: • postać: Stanisława Konarskiego, • tytuły rozpraw politycznych dotyczących reform państwa polskiego. Uczeń potrafi: • przedstawić plany polityczne władcy Saksonii po elekcji na króla Rzeczypospolitej, • wyjaśnić przyczyny konfliktu między szlachtą a królem Augustem II.	Uczeń zna: • datę: 1717, • postanowienia sejmu niemego. Uczeń rozumie: • pojęcie: sejm niemy. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, na czym polegała szkodliwość działań podejmowanych w czasie trzeciej wojny północnej przez Augusta II i Stanisława Leszczyńskiego, • scharakteryzować projekty reform ustrojowych Stanisława Leszczyńskiego i Stanisława Konarskiego.	Uczeń zna: • daty: 1700, 1709, • postać: Karola XII. Uczeń rozumie: • pojęcie: Collegium Nobilium, • w jaki sposób Rzeczpospolita stała się państwem zależnym od Rosji. Uczeń potrafi: • przedstawić przebieg elekcji w 1697 r., • scharakteryzować Saksonię pod panowaniem Sasów, • przedstawić przebieg elekcji w 1733 r., • wyjaśnić, w jakim celu powstało Collegium Nobilium.	Uczeń rozumie: • pojęcie: pijarzy. Uczeń potrafi: • wyjaśnić okoliczności wybuchu trzeciej wojny północnej i przedstawić przebieg konfliktu, • przedstawić skutki trzeciej wojny północnej dla Rzeczypospolitej, • scharakteryzować sytuację polityczną, gospodarczą, społeczną i kulturalną Rzeczypospolitej w czasach Augusta III, • ocenić czasy saskie.
---------------------------------	---	---	--	---	--

27. Ostatni król Polski	Uczeń zna: • datę: 1772, • postać: Stanisława Augusta Poniatowskiego, • państwa uczestniczące w I rozbiorze Polski. Uczeń potrafi: • wskazać na mapie tereny odebrane Rzeczypospolitej w trakcie I rozbioru.	Uczeń zna: • daty: 1764, 1768, • żądania konfederatów barskich. Uczeń rozumie: • przyczyny I rozbioru Polski. Uczeń potrafi: • wymienić główne reformy dokonane przez króla krótko po elekcji, • wyjaśnić przyczyny wybuchu konfederacji barskiej.	Uczeń zna: • daty: 1765, 1767, • uchwały sejmu podjęte w 1768 r. Uczeń rozumie: • pojęcia: Familia (Czartoryscy), prawa kardynalne, Szkoła Rycerska, Uczeń potrafi: • wyjaśnić, do czego dążyła rodzina Czartoryskich, • wyjaśnić, w jakim celu została założona Szkoła Rycerska, • przedstawić przebieg sejmu w 1767 r., • wyjaśnić, w jaki sposób zaborcy uzasadniali I rozbiór Polski.	Uczeń zna: • postać: Nikołaja Repnina, Uczeń rozumie: • do czego dążyła Katarzyna II, doprowadzając do utworzenia trzech konfederacji. Uczeń potrafi: • wskazać różnice w dążeniach Familii i władczyni Rosji, • scharakteryzować obszary odebrane Rzeczypospolitej w wyniku I rozbioru.	Uczeń potrafi: • omówić przebieg konfederacji barskiej, • zanalizować symboliczną wymowę ryciny ukazującej Rzeczpospolitą jako kołacz królewski.
----------------------------------	--	--	---	---	---

28. Czasy stanisławowskie	Uczeń zna: - ramy chronologiczne czasów stanisławowskich, - cele istnienia KEN. Uczeń rozumie: - pojęcie: Komisja Edukacji Narodowej (KEN).	Uczeń rozumie: - pojęcie: obiady czwartkowe, czasy stanisławowskie. Uczeń potrafi: - wymienić zabytki architektury oświecenia w Polsce, w tym we własnym regionie, - opisać wygląd pałacu Na Wodzie w Łazienkach Królewskich.	Uczeń zna: - daty: 1765, 1773, - postacie: Tadeusza Rejtana, Hugo Kołłątaja. Uczeń rozumie: - pojęcie: Rada Nieustająca, - przyczyny, które doprowadziły do utworzenia KEN. Uczeń potrafi: - przedstawić okoliczności zwołania sejmu rozbiorowego, - scharakteryzować system edukacji w Rzeczypospolitej przed utworzeniem KEN, - scharakteryzować zmiany	Uczeń zna: - postacie: Juliana Ursyna Niemcewicza, Ignacego Krasickiego, Marcello Bacciarellego, Canaletta. Uczeń rozumie: - pojęcia: klasycyzm. Uczeń potrafi: - przedstawić najważniejsze dokonania polskiego teatru, literatury, architektury, malarstwa i rzeźby w epoce oświecenia, - na przykładzie pałacu Na Wodzie wskazać główne cechy	Uczeń potrafi: - zanalizować symboliczną wymowę obrazu <i>Rejtan – upadek Polski</i>, - scharakteryzować sytuację gospodarczą Rzeczypospolitej w czasach stanisławowskich, - ocenić czasy stanisławowskie.
---------------------------------	--	--	---	--	--

			wprowadzone w systemie edukacji przez KEN.	architektury klasycystycznej.	
29. Konstytucja 3 maja	Uczeń zna: • datę: 3 maja 1791, • najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja. Uczeń rozumie: • pojęcia: Sejm Wielki (Czteroletni), Ustawa rządowa.	Uczeń zna: • programy stronnictw politycznych istniejących w Rzeczypospolitej. Uczeń rozumie: • pojęcia: stronnictwo królewskie, stronnictwo magnackie, stronnictwo patriotyczne, Straż Praw. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, jakie zmiany wprowadziła Konstytucja 3 maja.	Uczeń zna: • daty: 1788, 1788–1792, 1790, • postacie: Stanisława Staszica, Stanisława Małachowskiego, • najważniejsze reformy Sejmu Wielkiego. Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności zwołania sejmu walnego, • przedstawić okoliczności, w jakich doszło do uchwalenia Ustawy rządowej.	Uczeń potrafi: • scharakteryzować sytuację polityczną Rzeczypospolitej w przededniu Sejmu Wielkiego, • scharakteryzować stosunek Rosji i Prus do Rzeczypospolitej, • porównać ustrój Rzeczypospolitej przed 3 maja 1791 i po tej dacie.	Uczeń potrafi: • opowiedzieć o przebiegu obrad Sejmu Wielkiego, • ocenić znaczenie Konstytucji 3 maja jako próby ratowania Rzeczypospolitej.

30. II rozbiór Polski	Uczeń zna: • datę: 1793, • postać: Tadeusza Kościuszki, • państwa uczestniczące w II rozbiórze Polski. Uczeń rozumie: • znaczenie pojęcia: targowica. Uczeń potrafi: • wskazać na mapie ziemie odebrane Rzeczypospolitej w II rozbiórze.	Uczeń zna: • postać: Józefa Poniatowskiego, • miejsca głównych bitew w czasie wojny w obronie Konstytucji 3 maja. Uczeń rozumie: • pojęcie: konfederacja targowicka (targowica). Uczeń potrafi: • przedstawić reakcje na uchwalenie Konstytucji 3 maja, • przedstawić najważniejsze wydarzenia związane z przebiegiem wojny w obronie Konstytucji 3 maja.	Uczeń zna: • datę: 1792, • postać: Ksawerego Branickiego. Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności wybuchu wojny w obronie Konstytucji 3 maja, • porównać stosunek sił między armią polską a rosyjską, • wyjaśnić, dlaczego król przeszedł do obozu konfederatów targowickich.	Uczeń rozumie: • pojęcie: Order Virtuti Militari, • dlaczego część magnatów oraz Katarzyna II dążyli do obalenia Konstytucji 3 maja. Uczeń potrafi: • wyjaśnić okoliczności, w jakich doszło do ogłoszenia konfederacji targowickiej, • scharakteryzować obszary odebrane Rzeczypospolitej w II rozbiórze.	Uczeń potrafi: • ocenić postawę magnatów, którzy ogłosili konfederację targowicką, • przedstawić okoliczności zwołania i przebieg sejmiku w Grodnie, • ocenić postawę i działalność króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.
--------------------------------	--	---	--	--	--

31. Upadek Rzeczypospolitej	Uczeń zna: • daty: 1794, 1795, • państwa uczestniczące w III rozbiorze Polski, • główne przyczyny upadku Rzeczypospolitej. Uczeń rozumie: • pojęcia: Naczelnik powstania, insurekcja kościuszkowska (powstanie kościuszkowskie), kosynierzy. Uczeń potrafi: • wskazać na mapie ziemie odebrane Rzeczypospolitej w wyniku III rozbioru.	Uczeń zna: • bezpośrednią przyczynę wybuchu powstania kościuszkowskiego. Uczeń rozumie: • znaczenie polskiego zwycięstwa pod Racławicami, • dlaczego Rzeczpospolita upadła. Uczeń potrafi: • przedstawić najważniejsze wydarzenia związane z przebiegiem powstania kościuszkowskiego, • wskazać na mapie miejsca związane z przebiegiem powstania kościuszkowskiego.	Uczeń zna: • postanowienia Uniwersału połanieckiego. Uczeń rozumie: • pojęcie: Uniwersał połaniecki. Uczeń potrafi: • przedstawić plany patriotów polskich, • dostrzec przyczyny, które zdecydowały o klęsce masowego poboru do wojska.	Uczeń zna: • postać: Antoniego Madalińskiego. Uczeń potrafi: • dostrzec przyczyny klęski powstania kościuszkowskiego, • scharakteryzować obszary odebrane Rzeczypospolitej w wyniku III rozbioru.	Uczeń potrafi: • scharakteryzować sytuację w Polsce po II rozbiorze, • rozróżniać wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku Rzeczypospolitej.
Ostatnie stulecie I Rzeczypospolitej (lekcja powtórzeniowa)					
Sprawdzian wiadomości					

32. Podboje Napoleona	Uczeń zna: • postać: Napoleona Bonapartego, • cele polityczne Napoleona. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, w jaki sposób	Uczeń zna: • datę: 1804, • ramy chronologiczne wojen napoleońskich. Uczeń rozumie: • pojęcie: blokada kontynentalna,	Uczeń rozumie: • pojęcia: dyktatoriat, konsulat, konkordat, Kodeks Napoleona. Uczeń potrafi: • przedstawić okoliczności, w jakich dyktatoriat	Uczeń zna: • postanowienia konstytucji francuskiej z 1795 r., • cel powstania Kodeksu Napoleona. Uczeń rozumie:	Uczeń zna: • daty: 1795, 1796, 1799, 1801, 1805, 1806, 1807, • postanowienia pokoju w Tylży. Uczeń rozumie: • związek między planami
-----------------------------	--	---	---	--	---

	Napoleon przejął władzę we Francji, • wskazać na mapie zasięg podbojów dokonanych przez Napoleona.	Uczeń potrafi: • wskazać na mapie miejsca najważniejszych bitew wojen napoleońskich, • przedstawić wpływ wojen napoleońskich na pozycję Francji w Europie.	przejął władzę we Francji, • przedstawić działalność Napoleona w okresie konsulatu.	• pojęcie: kampania włoska, • znaczenie Kodeksu Napoleona dla rozwoju prawa. Uczeń potrafi: • scharakteryzować rządy dyktatoratu, • opisać działalność Napoleona we Włoszech, • określić, jak zmieniło się nastawienie części społeczeństwa francuskiego do polityki podbojów Napoleona, • wyjaśnić, z czego wynikało negatywne nastawienie do Napoleona wśród innych narodów europejskich.	Napoleona a relacjami między Francją a innymi krajami Europy. Uczeń potrafi: • przedstawić przebieg wojen napoleońskich, • dostrzec zmiany w Europie zachodzące pod wpływem podbojów Napoleona, • przedstawić stosunek sił austriacko-rosyjskich i francuskich przed bitwą pod Austerlitz, • opowiedzieć o przebiegu bitwy pod Austerlitz, • ocenić działania polityczne i wojskowe Napoleona.
--	---	---	--	---	---

33. Po III rozbiorze Polski	Uczeń zna: • datę: 1797, • postacie: Jana Henryka Dąbrowskiego, Józefa Wybickiego. Uczeń rozumie: • pojęcie: <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>. Uczeń potrafi: • przedstawić działalność Jana Henryka Dąbrowskiego.	Uczeń rozumie: • na czym polegała tragedia Legionów Polskich. Uczeń potrafi: • wyjaśnić, w jaki sposób sąsiedzi Rzeczypospolitej usprawiedliwiali swój udział w zaborach, • wyjaśnić okoliczności utworzenia Legionów Polskich we Włoszech.	Uczeń potrafi: • scharakteryzować sytuację panującą w poszczególnych zaborach, • dostrzec przyczyny zaufania, którym Polacy obdarzyli Napoleona.	Uczeń potrafi: • przedstawić sytuację poszczególnych grup społeczeństwa byłej Rzeczypospolitej pod zaborem rosyjskim, pruskim i austriackim, • opisać losy Legionów Polskich.	Uczeń potrafi: • scharakteryzować stosunek Napoleona do sprawy polskiej, • przedstawić okoliczności wkroczenia wojsk francuskich na ziemie polskie.
--------------------------------------	--	--	---	--	--

34. Księstwo Warszawskie	Uczeń zna: • daty: 1807, 1815, • postać: Józefa Poniatowskiego, • okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego. Uczeń rozumie: • powody rozczerowania Polaków Księstwem Warszawskim. Uczeń potrafi: • wskazać na mapie obszar Księstwa Warszawskiego oraz zmiany terytorialne, do jakich doszło w 1809 r.	Uczeń rozumie: • pojęcie: Wielka Armia. Uczeń potrafi: • wskazać przejawy zależności i niezależności Księstwa Warszawskiego, • wskazać na mapie miejsca najważniejszych bitew wojen napoleońskich.	Uczeń rozumie: • pojęcie: sto dni Napoleona. Uczeń potrafi: • podać podstawowe informacje na temat Księstwa Warszawskiego, • scharakteryzować ustrój Księstwa Warszawskiego, • wyjaśnić, jak doszło do klęski Napoleona.	Uczeń rozumie: • pojęcie: bitwa narodów, • z czego wynikała nazwa, jaką Napoleon nadał utworzonemu przez siebie Księstwu. Uczeń potrafi: • wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny z Austrią i przedstawić jej przebieg • wyjaśnić przyczyny wybuchu wojny Napoleona z Rosją.	Uczeń zna: • daty: 1808, 1809, 1812, 1813, • okoliczności, w jakich doszło do szarży polskich żołnierzy pod Somosierrą. Uczeń rozumie: • cel taktyki stosowanej przez Rosjan podczas wojny z Napoleonem, • przyczyny klęski wyprawy Napoleona na Rosję. Uczeń potrafi: • opowiedzieć o bitwach pod Somosierrą i Raszynem, • przedstawić przygotowania Francuzów do wyprawy na Rosję, • opowiedzieć o przebiegu wyprawy na Rosję, • ocenić politykę Napoleona wobec Polaków.
--------------------------------	--	---	--	--	--

Ocenę niedostateczną śródroczną/roczną otrzymuje uczeń, który nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności określonych wymaganiami na ocenę dopuszczającą.

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z geografii w klasie szóstej wynikające z realizowanego programu nauczania

Tytuł programu Program nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa

Autor programu Maria Tuz i Barbara Dziedzic

Dział tematyczny	Uczeń otrzymuje ocena celująca jeśli:	Ocena bardzo dobra	Ocena dobra	Ocena dostateczna	Ocena dopuszczająca
Współrzędne geograficzne	Uczeń: • wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS	Uczeń: • określa położenie matematyczne geograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy • wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej • oblicza rozciągłość	Uczeń: • odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie • odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych	Uczeń: • wymienia cechy południków i równoleżników w • podaje wartości południków i równoleżników w w miarach kątowych • wyjaśnia znaczenie terminów:	Uczeń: • wskazuje na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią • podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne

		południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub komputerze		<i>długość geograficzna, szerokość geograficzna</i> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość południkowa, rozciągłość równoleżnikowa</i>	wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne
Ruchy Ziemi	czeń: wyjaśnia związek między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca	Uczeń: - opisuje budowę Układu Słonecznego - wyjaśnia zależność między kątem padania	Uczeń: - rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich przedstawionych na ilustracji - opisuje dzienną wędrówkę Słońca po	Uczeń: wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta, planetoida,</i>	Uczeń: wymienia rodzaje ciał niebieskich znajdujących się w Układzie Słonecznym

	po niebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych • określa czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych • wykazuje związek między położeniem geograficznym obszaru a wysokością górowania Słońca • wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz	promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji • określa różnicę między czasem strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej • wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej • charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni	niebie, posługując się ilustracją lub planszą • omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji • omawia przebieg linii zmiany daty • przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji • wymienia następstwa ruchu obiegowego Ziemi • wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi	<i>meteor, meteoryt, kometa</i> • podaje różnicę między gwiazdą a planetą • wymienia cechy ruchu obrotowego Ziemi • omawia występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego • podaje cechy ruchu obiegowego Ziemi • wymienia strefy	• wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności od znajdującej się najbliżej Słońca do tej, która jest położona najdalej • wyjaśnia, na czym polega ruch obrotowy Ziemi • wyjaśnia znaczenie terminu <i>górowanie Słońca</i> • określa czas trwania ruchu obrotowego • demonstruje ruch obrotowy Ziemi przy użyciu modeli • wyjaśnia, na czym polega ruch obiegowy Ziemi
--	--	---	--	--	--

	strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi	słonecznych, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku		oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie	• demonstruje ruch obiegowy Ziemi przy użyciu modeli • wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku • wskazuje na globusie i mapie strefy oświetlenia Ziemi
Środowisko przyrodnicze i ludność Europy	Uczeń: • wyjaśnia wpływ działalności lądolodu na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł informacji • wyjaśnia wpływ położenia na	Uczeń: • porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europy • wyjaśnia przyczyny występowania	Uczeń: • opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • opisuje położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej	Uczeń: • omawia przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy	Uczeń: • określa położenie Europy na mapie świata • wymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy i wskazuje je na mapie • wskazuje przebieg umownej granicy

	granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii • wyjaśnia, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej występują różne typy i odmiany klimatu • podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych • przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i	gejzerów na Islandii • omawia strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii • omawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europie • omawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europy • porównuje piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego się	• wymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznej • omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie map klimatycznych • podaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie • charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy	• wymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapie • opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan</i>, <i>magma</i>, <i>erupcja</i>, <i>lawa</i>, <i>bazalt</i> • przedstawia kryterium	między Europą a Azją • wymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii • wymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej • wskazuje na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego • podaje liczbę państw Europy • wskazuje na mapie politycznej największe i najmniejsze państwa Europy
--	--	--	---	---	--

	gospodarczych Europy • analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy • opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy • omawia przyczyny nielegalnej imigracji do Europy • ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z innych kontynentów	• przedstawia skutki zróżnicowania kulturowego ludności Europy • przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności • porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie	• analizuje strukturę wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europy • przedstawia przyczyny zróżnicowania narodowościowego i językowego ludności w Europie • przedstawia zalety i wady życia w wielkim mieście • omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map	wyróżniania stref klimatycznych • omawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów • wymienia i wskazuje na mapie politycznej Europy państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w. • omawia rozmieszczenie ludności w Europie na	• wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności Europy • wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i> • wskazuje na mapie rozmieszczenia ludności obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia • wymienia starzejące się kraje Europy • wskazuje Paryż i Londyn na mapie Europy
--	--	--	--	--	--

	• ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii			podstawie mapy rozmieszczenia ludności • przedstawia liczbę ludności Europy na tle liczby ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresów • wymienia przyczyny migracji Ludności • wymienia kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europie • wymienia cechy	
--	---	--	--	---	--

				krajobrazu wielkomiejskiego wymienia i wskazuje na mapie największe miasta Europy i świata	
Gospodarka Europy	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego w Europie występują korzystne warunki przyrodnicze do rozwoju rolnictwa - przedstawia pozytywne i negatywne skutki rozwoju nowoczesnego rolnictwa w Europie - omawia rolę i znaczenie	Uczeń: wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia według sektorów oraz strukturę wytwarzania PKB we Francji	Uczeń: - omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Europie - omawia rozmieszczenie najważniejszych upraw i hodowli w Danii i na Węgrzech - wyjaśnia, czym się charakteryzuje	Uczeń: przedstawia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier sprzyjające rozwojowi rolnictwa na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych	Uczeń: - wymienia zadania i funkcje rolnictwa - wyjaśnia znaczenie terminu <i>plony</i> - wymienia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy - wymienia rośliny uprawne i zwierzęta hodowlane o

	nowoczesnego przemysłu i usług we Francji • analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii	• charakteryzuje usługi turystyczne i transportowe we Francji • przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych • omawia wpływ rozwoju turystyki na infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej	nowoczesny przemysł we Francji • omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XX i XXI w. na podstawie wykresu • omawia znaczenie turystyki w krajach Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki	• wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji • podaje przykłady działań nowoczesnego przemysłu we Francji • wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie • podaje główne zalety i wady różnych typów elektrowni	największym znaczeniu dla rolnictwa Danii i Węgier • wymienia zadania i funkcje przemysłu • wymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe • podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii na podstawie schematu • rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii • wymienia walory przyrodnicze Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej
--	--	--	--	---	--

				• omawia walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii • wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych	• wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii
Sąsiedzi Polski	Uczeń: • omawia wpływ sektora kreatywnego na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii • udowadnia, że Niemcy są	Uczeń: • przedstawia główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii	Uczeń: • omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w. • analizuje strukturę zatrudnienia	Uczeń: • omawia znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce • wymienia znane i cenione na	Uczeń: • wymienia główne działy przetwórstwa przemysłowego w Niemczech na podstawie diagramu kołowego

	światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych • udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym • projektuje wycieczkę na Litwę i Białoruś, posługując się różnymi mapami • analizuje konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie • charakteryzuje atrakcje turystyczne Ukrainy na podstawie	• charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy • porównuje cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji • opisuje przykłady atrakcji turystycznych i rekreacyjno-sportowych Czech i Słowacji na podstawie fotografii • porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi	w przemyśle w Niemczech na podstawie diagramu kołowego • charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej • omawia znaczenie turystyki aktywnej na Słowacji • omawia środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej • podaje czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi	świecie niemieckie wyroby przemysłowe • rozpoznaje obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO w Czechach i na Słowacji na ilustracjach • przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i fotografii • wymienia na podstawie mapy cechy	• wskazuje na mapie Nadrenię Północną-Westfalię • wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji • wymienia atrakcje turystyczne w Czechach i na Słowacji • wymienia walory przyrodnicze Litwy i Białorusi • przedstawia główne atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi • omawia położenie geograficzne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej
--	--	--	--	---	--

	dodatkowych źródeł oraz fotografii • omawia wpływ konfliktu z Ukrainą na Rosję • uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski • przygotowuje pracę (np. album, plakat, prezentację multimedialną) na temat inicjatyw zrealizowanych w najbliższym euroregionie na podstawie dodatkowych źródeł informacji	na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii • podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie • omawia czynniki lokalizacji głównych okręgów przemysłowych Rosji • wyjaśnia znaczenie przemysłu w gospodarce Rosji • opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł	• podaje przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu • omawia cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wyjaśnia, jakie czynniki wpływają na stan gospodarki Rosji • omawia znaczenie usług w Rosji • charakteryzuje relacje Polski z Rosją na podstawie dodatkowych źródeł	środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki • wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę • wymienia główne gałęzie przemysłu Rosji na podstawie mapy gospodarczej • wymienia najważniejsze rośliny uprawne w Rosji na	• wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej • wskazuje na mapie największe krainy geograficzne Rosji • wymienia surowce mineralne Rosji na podstawie mapy gospodarczej • wymienia i lokalizuje na mapie Rosji główne obszary upraw • wskazuje na mapie sąsiadów Polski • wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami
--	--	---	---	---	---

				podstawie mapy gospodarczej • podaje nazwy euroregionów na podstawie mapy	
--	--	--	--	---	--

Ocenę niedostateczną śródroczną i roczną otrzymuje uczeń, który nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności określonych wymaganiami na ocenę dopuszczającą

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania śródczynnych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z biologii w klasie szóstej wynikające z realizowanego programu nauczania biologii.

Tytuł programu: Program nauczania biologii w klasach 5-8 szkoły podstawowej "Puls życia"

Autor programu: Anna Zdziennicka

I półrocze:

Dział	Temat	Poziom wymagań				
		ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
I. Świat zwierząt	1. Królestwo zwierząt.	<i>Uczeń:</i> - wymienia wspólne cechy zwierząt - wyjaśnia, czym różnią się zwierzęta kręgowce od bezkręgowych	<i>Uczeń:</i> - przedstawia poziomy organizacji ciała zwierząt - podaje przykłady zwierząt kręgowych i bezkręgowych	<i>Uczeń:</i> - definiuje pojęcia <i>komórka, tkanka, narząd, układ narządów, organizm</i> - przyporządkowuje podane zwierzę do odpowiedniej grupy systematycznej	<i>Uczeń:</i> - charakteryzuje bezkręgowce i kręgowce - charakteryzuje pokrycie ciała bezkręgowców i kręgowców - podaje przykłady szkieletów bezkręgowców	<i>Uczeń:</i> - prezentuje stopniowo komplikującą się budowę ciała zwierząt - na podstawie opisu przyporządkowuje zwierzę do odpowiedniej grupy systematycznej
	2. Charakteryzujemy tkankę nabłonkową, mięśniową i nerwową	- wyjaśnia, czym jest tkanka - wymienia podstawowe rodzaje tkanek zwierzęcych - przy pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem	- wymienia najważniejsze funkcje wskazanej tkanki zwierzęcej - opisuje budowę wskazanej tkanki - przy niewielkiej pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem	- określa miejsca występowania w organizmie omawianych tkanek - samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i przy pomocy nauczyciela rysuje obrazy widziane pod mikroskopem	- charakteryzuje budowę poszczególnych tkanek zwierzęcych - rozpoznaje na ilustracji rodzaje tkanek zwierzęcych - omawia budowę i sposób funkcjonowania tkanki mięśniowej - samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rysuje obrazy widziane pod mikroskopem	- na podstawie ilustracji analizuje budowę tkanek zwierzęcych - wykazuje związek istniejący między budową tkanek zwierzęcych a pełnionymi przez nie funkcjami - samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych - wykonuje z dowolnego materiału model wybranej tkanki zwierzęcej
	3. Charakteryzujemy tkankę łączną	- wymienia rodzaje tkanki łącznej - wymienia składniki krwi - przy pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rozpoznaje elementy tkanki widziane pod mikroskopem	- wskazuje rozmieszczenie omawianych tkanek w organizmie - opisuje składniki krwi - przy niewielkiej pomocy nauczyciela przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i rozpoznaje elementy tkanki widziane pod mikroskopem	- wskazuje zróżnicowanie w budowie tkanki łącznej - omawia funkcje składników krwi - samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i przy niewielkiej pomocy nauczyciela rozpoznaje charakterystyczne elementy obserwowanej tkanki	- omawia właściwości i funkcje tkanki kostnej, chrzęstnej i tłuszczowej - charakteryzuje rolę poszczególnych składników morfotycznych krwi - samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową tkanek zwierzęcych i na podstawie ilustracji rozpoznaje charakterystyczne elementy obserwowanej tkanki	- wykazuje związek istniejący między budową elementów krwi a pełnionymi przez nie funkcjami - wykonuje mapę mentalną dotyczącą związku między budową poszczególnych tkanek zwierzęcych a pełnionymi przez nie funkcjami - samodzielnie przeprowadza obserwację mikroskopową

						tkanek zwierzęcych i na podstawie ilustracji rozpoznaje oraz opisuje elementy tkanki widziane pod mikroskopem
II. Od parzydelkowców do pierścienie	5. Plazińce – zwierzęta o płaskim ciele	- wskazuje miejsce występowania plazińców - rozpoznaje na ilustracji tasiemca	- wskazuje na ilustracji elementy budowy tasiemca - wskazuje drogi inwazji tasiemca do organizmu - wskazuje na schemacie cyklu rozwojowego tasiemca żywiciela pośredniego	- omawia przystosowanie tasiemca do pasożytniczego trybu życia - omawia rolę żywiciela pośredniego i ostatecznego w cyklu rozwojowym tasiemca	- charakteryzuje wskazane czynności życiowe plazińców - omawia sposoby zapobiegania zarażeniu się tasiemcem	analizuje możliwości zakażenia się chorobami wywoływanymi przez plazińce
	6. Nicienie – zwierzęta, które mają nitkowate ciało	- wskazuje środowisko życia nicieni - rozpoznaje na ilustracji nicienie wśród innych zwierząt	- wskazuje charakterystyczne cechy nicieni - omawia budowę zewnętrzną nicieni - wymienia choroby wywołane przez nicienie	- wskazuje drogi inwazji nicieni do organizmu - wyjaśnia, na czym polega „choroba brudnych rąk”	- charakteryzuje objawy chorób wywołanych przez nicienie - omawia znaczenie profilaktyki	- analizuje możliwości zakażenia się chorobami wywoływanymi przez nicienie - przygotowuje prezentację multimedialną na temat chorób wywoływanych przez nicienie
	7. Pierścienice – zwierzęta zbudowane z segmentów	- rozpoznaje pierścienice wśród innych zwierząt - wskazuje środowisko życia pierścienic	- wymienia cechy charakterystyczne budowy zewnętrznej pierścienic - wyjaśnia znaczenie szczecinek	- omawia środowisko i tryb życia nereidy oraz pijawki - na żywym okazie dżdżownicy lub na ilustracji wskazuje siodełko i wyjaśnia jego rolę	- wskazuje przystosowania pijawki do pasożytniczego trybu życia - charakteryzuje wskazane czynności życiowe pierścienic	- wyjaśnia, w jaki sposób zwierzęta te przyczyniają się do poprawy struktury gleby - ocenia znaczenie pierścienic w przyrodzie i dla człowieka
III. Stawonogi i mięczaki	8. Cechy stawonogów	- rozpoznaje stawonogi wśród innych zwierząt - wymienia skorupiaki, owady i pajęczaki jako zwierzęta należące do stawonogów - wymienia główne części ciała poszczególnych grup stawonogów	- wymienia miejsca bytowania stawonogów - rozdziela wśród stawonogów skorupiaki, owady i pajęczaki	- wykazuje różnorodność miejsc bytowania stawonogów - przedstawia kryteria podziału stawonogów na skorupiaki, owady i pajęczaki - opisuje funkcje odnóży stawonogów - wyjaśnia, czym jest oskórek	- charakteryzuje wskazane czynności życiowe stawonogów - omawia cechy umożliwiające rozpoznanie skorupiaków, owadów i pajęczaków - wymienia cechy adaptacyjne wskazanej grupy stawonogów - wyjaśnia, czym jest oko złożone	- przedstawia różnorodność budowy ciała stawonogów oraz ich trybu życia, wykazując jednocześnie ich cechy wspólne - analizuje cechy adaptacyjne stawonogów, umożliwiające im opanowanie różnych środowisk
	9. Skorupiaki – stawonogi, które mają twardy pancerz	- wymienia główne części ciała skorupiaków - wskazuje środowiska występowania skorupiaków - rozpoznaje skorupiaki wśród innych stawonogów	wymienia cztery grupy skorupiaków	nazywa poszczególne części ciała u raka stawowego	wykazuje związek między budową skorupiaków a środowiskiem ich życia	charakteryzuje znaczenie skorupiaków w przyrodzie i dla człowieka
	10. Owady – stawonogi zdolne do lotu	wymienia elementy budowy zewnętrznej owadów	wskazuje charakterystyczne cechy budowy wybranych gatunków owadów	na kilku przykładach omawia różnice w budowie owadów	wykazuje związek istniejący między budową odnóży	analizuje budowę narządów gębowych owadów i wykazuje

		- wylicza środowiska życia owadów - rozpoznaje owady wśród innych stawonogów	na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów dla człowieka	oraz ich przystosowania do życia w różnych środowiskach na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów dla człowieka	owadów a środowiskiem ich życia na wybranych przykładach omawia znaczenie owadów w przyrodzie i dla człowieka	ich związek z pobieranym pokarmem
	11. Pajęczaki – stawonogi, które mają cztery pary odnóży	- wymienia środowiska występowania pajęczaków - rozpoznaje pajęczaki wśród innych stawonogów	- wskazuje charakterystyczne cechy budowy zewnętrznej pajęczaków - omawia sposób odżywiania się pajęczaków	- na podstawie cech budowy zewnętrznej pajęczaków przyporządkowuje konkretne okazy do odpowiednich gatunków - na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawia czynności życiowe pajęczaków	- omawia sposoby odżywiania się pajęczaków na przykładzie wybranych przedstawicieli - charakteryzuje odnóża pajęczaków	- ocenia znaczenie pajęczaków w przyrodzie i dla człowieka - analizuje elementy budowy zewnętrznej pajęczaków i wykazuje ich przystosowania do środowiska życia
	12. Mięczaki – zwierzęta, które mają muszlę	- wymienia miejsca występowania mięczaków - wskazuje na ilustracji elementy budowy ślimaka	- omawia budowę zewnętrzną mięczaków - wskazuje na ilustracjach elementy budowy mięczaków	na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawia czynności życiowe mięczaków	- wykazuje różnice w budowie ślimaków, małży i głowonogów - omawia znaczenie mięczaków w przyrodzie i dla człowieka	- rozpoznaje na ilustracji gatunki ślimaków - konstruuje tabelę, w której porównuje trzy grupy mięczaków

II półrocze:

IV. Kręgowce zmiennocieplne	13. Ryby – kręgowce środowisk wodnych	- wskazuje wodę jako środowisko życia ryb - rozpoznaje ryby wśród innych zwierząt kręgowych	- na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną ryb - nazywa i wskazuje położenie płetw - opisuje proces wymiany gazowej u ryb	- na podstawie obserwacji żywych okazów lub filmu edukacyjnego omawia czynności życiowe ryb - przyporządkowuje wskazany organizm do ryb na podstawie znajomości ich cech charakterystycznych	- wyjaśnia, na czym polega zmiennocieplność ryb - omawia sposób rozmnażania ryb, wyjaśniając, czym jest tarło	omawia przystosowania ryb w budowie zewnętrznej i czynnościach życiowych do życia w wodzie
	14. Przegląd i znaczenie ryb	określa kształty ciała ryb w zależności od różnych miejsc ich występowania	- podaje przykłady zdobywania pokarmu przez ryby - wyjaśnia, czym jest ławica i plankton	kilkoma przykładami ilustruje strategie zdobywania pokarmu przez ryby	przedstawia znaczenie ryb w przyrodzie i dla człowieka	wykazuje związek istniejący między budową ryb a miejscem ich bytowania
	15. Płazy – kręgowce środowisk wodno-łądowych	- wskazuje środowisko życia płazów - wymienia części ciała płazów	- na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną płaza - wymienia stadia rozwojowe żaby	- charakteryzuje przystosowania płazów do życia w wodzie i na lądzie - omawia wybrane czynności życiowe płazów	- omawia cykl rozwojowy żaby i wykazuje jego związek z życiem w wodzie i na lądzie - rozpoznaje przedstawicieli płazów wśród innych zwierząt, wskazując na ich charakterystyczne cechy	- wyjaśnia, w jaki sposób przebiega wymiana gazowa u płazów, wykazując związek z ich życiem w dwóch środowiskach - wykazuje związek istniejący między trybem życia płazów a ich zmiennocieplnością
	16. Przegląd i znaczenie płazów	rozpoznaje na ilustracji płazy ogoniaste, bezogone i bezogonowe	podaje przykłady płazów żyjących w Polsce	rozpoznaje na ilustracji płazy ogoniaste, bezogonowe i bezogone	charakteryzuje płazy ogoniaste, bezogonowe i bezogone	ocenia znaczenie płazów w przyrodzie i dla człowieka

V. Kręgowce stałocieplne			wymienia główne zagrożenia dla płazów	omawia główne zagrożenia dla płazów	wskazuje sposoby ochrony płazów	wykonuje portfolio lub prezentację multimedialną nt. płazów żyjących w Polsce
	17. Gady – kręgowce, które opanowały ląd	- wymienia środowiska życia gadów - omawia budowę zewnętrzną gadów	- wyjaśnia związek istniejący między występowaniem gadów a ich zmiennocieplnością - rozpoznaje gady wśród innych zwierząt	- opisuje przystosowania gadów do życia na lądzie - omawia tryb życia gadów	- charakteryzuje rozmnażanie i rozwój gadów - analizuje przebieg wymiany gazowej u gadów	- analizuje pokrycie ciała gadów w kontekście ochrony przed utratą wody - wykazuje związek między sposobem rozmnażania gadów a środowiskiem ich życia
	18. Przegląd i znaczenie gadów	rozpoznaje na ilustracji jaszczurki, krokodyle, węże i żółwie	- określa środowiska życia gadów - podaje przyczyny zmniejszania się populacji gadów	- omawia sposoby zdobywania pokarmu przez gady - wskazuje sposoby ochrony gadów	- charakteryzuje gady występujące w Polsce - wyjaśnia przyczyny wymierania gadów i podaje sposoby zapobiegania zmniejszaniu się ich populacji	- ocenia znaczenie gadów w przyrodzie i dla człowieka - wykonuje portfolio lub prezentację multimedialną na temat gadów żyjących w Polsce
	19. Ptaki – kręgowce zdolne do lotu	- wymienia różnorodne siedliska występowania ptaków - na żywym okazie lub na ilustracji wskazuje cechy budowy ptaków	- rozpoznaje rodzaje piór - wymienia elementy budowy jaja - wskazuje ptaki jako zwierzęta stałocieplne - rozpoznaje ptaki wśród innych zwierząt, wskazując ich charakterystyczne cechy	- omawia przystosowania ptaków do lotu - omawia budowę piór - wyjaśnia proces rozmnażania i rozwój ptaków	- analizuje budowę piór ptaków w związku z pełnioną przez nie funkcją - wykazuje związek istniejący między wymianą gazową a umiejętnością latania ptaków - wyjaśnia proces rozmnażania i rozwoju ptaków	- wykazuje związek istniejący między przebiegiem wymiany gazowej a przystosowaniem ptaków do lotu - na ilustracji lub podczas obserwacji w terenie rozpoznaje gatunki ptaków zamieszkujących najbliższą okolicę
	20. Przegląd i znaczenie ptaków	podaje przykłady ptaków żyjących w różnych środowiskach	wymienia pozytywne znaczenie ptaków w przyrodzie	- omawia znaczenie ptaków w przyrodzie i dla człowieka - wskazuje zagrożenia dla ptaków	- wykazuje związek istniejący między wielkością i kształtem dziobów ptaków a rodzajem spożywanego przez nie pokarmu - omawia sposoby ochrony ptaków	- wykazuje związek między stałocieplnością ptaków a środowiskiem i trybem ich życia - korzysta z klucza do oznaczania popularnych gatunków ptaków
	21. Ssaki – kręgowce, które karmią młode mlekiem	- wskazuje środowiska występowania ssaków - na podstawie ilustracji omawia budowę zewnętrzną ssaków	- wykazuje zróżnicowanie siedlisk zajmowanych przez ssaki - określa ssaki jako zwierzęta stałocieplne - wymienia wytwory skóry ssaków	- na ilustracji lub na żywym obiekcie wskazuje cechy charakterystyczne i wspólne dla ssaków - wyjaśnia, że budowa skóry ssaków ma wpływ na utrzymywanie stałocieplności - omawia proces rozmnażania i rozwój ssaków	- opisuje przystosowania ssaków do różnych środowisk życia - charakteryzuje opiekę nad potomstwem u ssaków - identyfikuje wytwory skóry ssaków	- analizuje związek zachodzący między wymianą gazową ssaków a zróżnicowanymi środowiskami ich występowania i ich życiową aktywnością - analizuje funkcje skóry w aspekcie różnorodności siedlisk ssaków
	22. Przegląd i znaczenie ssaków	wskazuje ssaki na ilustracji	- wykazuje zależność między budową morfologiczną ssaków a zajmowanym siedliskiem - nazywa wskazane zęby ssaków	- rozpoznaje zęby ssaków i wyjaśnia ich funkcje - wyjaśnia znaczenie ssaków dla przyrody	- omawia znaczenie ssaków dla człowieka - wymienia zagrożenia dla ssaków	- analizuje zagrożenia ssaków i wskazuje sposoby ich ochrony - wykazuje przynależność człowieka do ssaków

Ocenę niedostateczną śródroczną /roczną otrzymuje uczeń , który nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności określonych wymaganiami z biologii na ocenę dopuszczającą.

Matematyka

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z matematyki w klasie szóstej wynikające z realizowanego programu nauczania

Tytuł programu: Matematyka z plusem. Program nauczania matematyki

w klasach 4–8 w szkole podstawowej

Autor programu: M. Jucewicz, M. Karpiński, J. Lech

Dział programowy	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna (oprócz wiadomości i umiejętności na ocenę dopuszczającą)	Ocena dobra (oprócz wiadomości i umiejętności na ocenę dostateczną)	Ocena bardzo dobra (oprócz wiadomości i umiejętności na ocenę dobrą)	Ocena celująca (oprócz wiadomości i umiejętności na ocenę bardzo dobrą)
Uczeń:					
Liczby naturalne i ułamki.	Uczeń zna: • nazwy działań • algorytm mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, ... • kolejność wykonywania działań • algorytm czterech działań pisemnych • pojęcie potęgi • zasadę rozszerzania i skracania ułamków zwykłych	Uczeń zna: • zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metodą dzielenia licznika przez mianownik • pojęcie rozwinięcia dziesiętnego skończonego i rozwinięcia dziesiętnego nieskończonego okresowego	Uczeń umie • zaznaczyć i odczytać na osi liczbowej ułamek dziesiętny • pamięciowo dodawać i odejmować ułamki dziesiętne różniące się liczbą cyfr po przecinku i wielocyfrowe liczby naturalne • mnożyć i dzielić w pamięci ułamki dziesiętne wykraczające poza tabliczkę mnożenia	Uczeń zna: • warunek konieczny zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny skończony Uczeń umie: • podnosić do kwadratu i sześciannu liczby mieszane • tworzyć wyrażenia	Uczeń umie: • tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie treści zadań i obliczać wartości tych wyrażeń • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach

	• pojęcie ułamka nieskracalnego • pojęcie ułamka jako ilorazu dwóch liczb • pojęcie ułamka jako części całości • algorytm zamiany liczby mieszanej na ułamek niewłaściwy i odwrotnie • algorytm czterech działań na ułamkach zwykłych • zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metod rozszerzania lub skracania ułamka • zasadę zamiany ułamka dziesiętnego na ułamek zwykły Uczeń rozumie: • potrzebę stosowania działań pamięciowych • związek potęgi z iloczynem • potrzebę stosowania działań pisemnych • zasadę skracania i rozszerzania ułamków zwykłych • pojęcie ułamka jako ilorazu dwóch liczb naturalnych • pojęcie ułamka jako części całości • zasadę zamiany ułamka zwykłego na	Uczeń rozumie: • zasadę zamiany ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny metodą dzielenia licznika przez mianownik Uczeń umie: • zaznaczyć i odczytywać na osi liczbowej liczbę naturalną i ułamek dziesiętny • pamięciowo dodawać i odejmować ułamki dziesiętne różniące się liczbą cyfr po przecinku, wielocyfrowe liczby naturalne • mnożyć i dzielić w pamięci ułamki dziesiętne wykraczające poza tabliczkę mnożenia • mnożyć i dzielić w pamięci dwucyfrowe i wielocyfrowe (proste przykłady) liczby naturalne • obliczyć kwadrat i sześcian ułamka dziesiętnego • tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie treści zadań i obliczać wartości tych wyrażen	• mnożyć i dzielić w pamięci dwucyfrowe i wielocyfrowe (proste przykłady) liczby naturalne • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych • szacować wartości wyrażen arytmetycznych • tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie treści zadań i obliczać wartości tych wyrażen • rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych • rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych • rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych • określić ostatnią cyfrę potęgi • rozwiązać zadanie tekstowe związane z potęgami • rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach zwykłych • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach wymiernych dodatnich	arytmetyczne na podstawie treści zadań i obliczać wartości tych wyrażen • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych • rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych • rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych • określić ostatnią cyfrę potęgi • rozwiązać zadanie tekstowe związane z potęgami • porównać rozwinięcia dziesiętne liczb zapisanych w	naturalnych i ułamkach dziesiętnych • rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach dziesiętnych • określić ostatnią cyfrę potęgi • rozwiązać zadanie tekstowe związane z potęgami • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach zwykłych • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach wymiernych dodatnich
--	---	---	--	--	---

	ułamek dziesiętny metodą rozszerzania lub skracania ułamka Uczeń umie: • zaznaczyć i odczytywać na osi liczbowej liczbę naturalną • pamięciowo dodawać i odejmować ułamki dziesiętne o jednakowej liczbie cyfr po przecinku, dwucyfrowe liczby naturalne • mnożyć i dzielić w pamięci ułamki dziesiętne w ramach tabliczki mnożenia • obliczyć kwadrat i sześcián liczby naturalnej, ułamka dziesiętnego • pisemnie wykonać każde z czterech działań na ułamkach dziesiętnych • obliczyć kwadrat i sześcián ułamka dziesiętnego • zapisać iloczyny w postaci potęgi • zaznaczyć i odczytać ułamek zwykły i dziesiętny na osi liczbowej • wyciągać całości z ułamków	• pisemnie wykonać każde z czterech działań na ułamkach dziesiętnych • obliczyć kwadrat i sześcián ułamka dziesiętnego • zapisać iloczyny w postaci potęgi • zaznaczyć i odczytać ułamek zwykły i dziesiętny na osi liczbowej • dodawać, odejmować, mnożyć i dzielić ułamki zwykłe • podnosić do kwadratu i sześcián ułamki właściwe • obliczyć ułamek z ułamka lub liczby mieszanej • rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych • zamienić ułamek zwykły na ułamek dziesiętny i odwrotnie • porównać ułamek zwykły z ułamkiem dziesiętnym • porządkować ułamki • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego cztery działania na liczbach	• zaznaczyć i odczytać ułamek na osi liczbowej • podnosić do kwadratu i sześciánu liczby mieszane • obliczyć ułamek z ułamka lub liczby mieszanej • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania oraz potęgowanie ułamków zwykłych • rozwiązać zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych • porównać ułamek zwykły z ułamkiem dziesiętnym • porządkować ułamki • zaznaczyć i odczytać ułamki zwykłe i dziesiętne na osi liczbowej • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania na liczbach wymiernych dodatnich • rozwiązać zadanie tekstowe związane z działaniami na ułamkach zwykłych i dziesiętnych.	skrótowej postaci • porównać liczby wymierne dodatnie • porządkować liczby wymierne dodatni • obliczyć wartość ułamka piętrowego • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach wymiernych dodatnich • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z działaniami na ułamkach zwykłych i dziesiętnych • określić rodzaj rozwinięcia dziesiętnego ułamka • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z rozwinięciami dziesiętnymi ułamków zwykłych	• rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z działaniami na ułamkach zwykłych i dziesiętnych • określić rodzaj rozwinięcia dziesiętnego ułamka • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z rozwinięciami dziesiętnymi ułamków zwykłych
--	--	--	--	---	---

	niewłaściwych oraz zamieniać liczby mieszane na ułamki niewłaściwe • dodawać, odejmować, mnożyć i dzielić ułamki zwykłe • podnosić do kwadratu i sześciannu ułamki właściwe • obliczyć ułamek z liczby naturalnej • zamienić ułamek zwykły na ułamek dziesiętny i odwrotnie	wymiernych dodatnich • podać rozwinięcie dziesiętne ułamka zwykłego • zapisać w skróconej postaci rozwinięcie dziesiętne ułamka zwykłego • określić kolejną cyfrę rozwinięcia dziesiętnego na podstawie jego skróconego zapisu	• podać rozwinięcie dziesiętne ułamka zwykłego • zapisać w skróconej postaci rozwinięcie dziesiętne ułamka zwykłego • określić kolejną cyfrę rozwinięcia dziesiętnego na podstawie jego skróconego zapisu • porównać rozwinięcia dziesiętne liczb zapisanych w skróconej postaci • porównać liczby wymierne dodatnie • porządkować liczby wymierne dodatnie • obliczyć wartość ułamka piętrowego • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego działania na liczbach wymiernych dodatnich	dziesiętnymi ułamków zwykłych.	
Figury na płaszczyźnie.	Uczeń zna: • pojęcia: prosta, półprosta, odcinek, koło i okrąg • wzajemne położenie prostych i odcinków • elementy koła i okręgu • zależność między długością promienia i	Uczeń zna: • definicje odcinków prostopadłych i odcinków równoległych • elementy koła i okręgu • rodzaje trójkątów • zależność między bokami w trójkącie	Uczeń zna: • wzajemne położenie – prostej i okręgu – okręgów • podział kątów ze względu na miarę: wypukły, wklęsły • podział kątów ze względu na położenie: odpowiadające,	Uczeń umie: • rozwiązać nietypowe zadania tekstowe związane z kołem, okręgiem i innymi figurami • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obwodem	Uczeń umie: • rozwiązać nietypowe zadania tekstowe związane z kołem, okręgiem i innymi figurami • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obwodem

średnicy • rodzaje trójkątów • nazwy boków w trójkącie • nazwy boków w trójkącie równoramiennym • nazwy boków w trójkącie prostokątnym • nazwy czworokątów • własności czworokątów • definicję przekątnej, obwodu wielokąta • zależność między liczbą boków, wierzchołków i kątów w wielokącie • pojęcie kąta • pojęcie wierzchołka i ramion kąta • podział kątów ze względu na miarę: prosty, ostry, rozwarty • podział kątów ze względu na położenie: przyległe, wierzchołkowe • zapis symboliczny kąta i jego miary • sumę miar kątów wewnętrznych trójkąta • sumę miar kątów wewnętrznych czworokąta Uczeń rozumie: • różnicę między kołem i okręgiem, prostą i odcinkiem, prostą i półprostą	równoramiennym • własności czworokątów • podział kątów ze względu na miarę: pełny, półpełny • miary kątów w trójkącie • równobocznym • zależność między kątami w trójkącie równoramiennym • zależność między kątami w trapezie, równoległoboku Uczeń rozumie: • związki miarowe poszczególnych rodzajów kątów Uczeń umie: • narysować za pomocą ekierki i linijki proste równoległe o danej odległości od siebie • rozwiązać zadania tekstowe związane z kołem, okręgiem i innymi figurami • narysować trójkąt w skali • obliczyć obwód czworokąta • wskazać na rysunku wielokąt o określonych cechach • obliczyć długość boku trójkąta równobocznego,	naprzemianległe Uczeń umie: • rozwiązać zadania tekstowe związane z kołem, okręgiem i innymi figurami • sklasyfikować czworokąty • narysować czworokąt, mając informacje o: – bokach – przekątnych • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obwodem czworokąta • rozróżniać i nazywać poszczególne rodzaje kątów • obliczyć brakujące miary kątów odpowiadających, naprzemianległych • obliczyć brakujące miary kątów czworokątów • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta lub czworokąta na rysunku z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz własności trójkątów lub czworokątów • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe	trójkąta, czworokąta lub innego wielokąta • rozwiązać zadanie związane z zegarem • określić miarę kąta przyległego, wierzchołkowego, odpowiadającego, naprzemianległego na podstawie rysunku lub treści zadania • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz sumy miar kątów wewnętrznych trójkąta • obliczyć brakujące miary kątów czworokąta na rysunku z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz własności	trójkąta, czworokąta lub innego wielokąta • rozwiązać zadanie związane z zegarem • określić miarę kąta przyległego, wierzchołkowego, odpowiadającego, naprzemianległego na podstawie rysunku lub treści zadania • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz sumy miar kątów wewnętrznych trójkąta • obliczyć brakujące miary kątów czworokąta na rysunku z wykorzystaniem miar kątów przyległych, wierzchołkowych, naprzemianległych, odpowiadających oraz własności
---	---	---	--	--

	• konieczność stosowania odpowiednich przyrządów do rysowania figur geometrycznych • pochodzenie nazw poszczególnych rodzajów trójkątów • związki miarowe poszczególnych rodzajów kątów Uczeń umie: • narysować za pomocą ekierki i linijki proste i odcinki prostopadłe oraz proste i odcinki równoległe • wskazać poszczególne elementy w okręgu i w kole • kreślić koło i okrąg o danym promieniu lub średnicy • narysować poszczególne rodzaje trójkątów • narysować trójkąt w skali • obliczyć obwód trójkąta i czworokąta • wskazać na rysunku wielokąt o określonych cechach • narysować czworokąt, mając informacje o bokach	znając jego obwód • obliczyć długość boku trójkąta, znając długość obwodu i długości dwóch pozostałych boków • sklasyfikować czworokąty • narysować czworokąt, mając informacje o – bokach – przekątnych • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obwodem czworokąta • narysować kąt o określonej mierz • rozróżniać i nazywać poszczególne rodzaje kątów • obliczyć brakujące miary kątów przyległych, wierzchołkowych • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta • obliczyć brakujące miary kątów czworokątów	związane z obwodem trójkąta, czworokąta lub innego wielokąta	czworokątów • rozwiązać zadanie tekstowe związane z miarami kątów w trójkątach i czworokątach	czworokątów • rozwiązać zadanie tekstowe związane z miarami kątów w trójkątach i czworokątach
--	--	--	---	--	--

	• zmierzyć kąt • narysować kąt o określonej mierze • rozróżniać i nazywać poszczególne rodzaje kątów • obliczyć brakujące miary kątów trójkąta				
Liczby na co dzień.	Uczeń zna: • jednostki czasu • jednostki długości • jednostki masy • pojęcie skali i planu • funkcje podstawowych klawiszy Uczeń rozumie: • potrzebę stosowania różnorodnych jednostek długości i masy • potrzebę stosowania odpowiedniej skali na mapach i planach • korzyści płynące z umiejętności stosowania kalkulatora do obliczeń • znaczenie podstawowych symboli występujących w instrukcjach i opisach: – diagramów – schematów – innych rysunków Uczeń umie:	Uczeń zna: • zasady dotyczące lat przestępnych • zasady zaokrąglania liczb • symbol przybliżenia Uczeń rozumie: • konieczność wprowadzenia lat przestępnych • potrzebę zaokrąglania liczb • zasadę sporządzania wykresów Uczeń umie: • podać przykładowe lata przestępne • zamienić jednostki czasu • wyrażać w różnych jednostkach ten sam upływ czasu • rozwiązać zadanie tekstowe związane z kalendarzem i czasem • wykonać obliczenia dotyczące długości • wykonać obliczenia dotyczące masy • zamienić jednostki	Uczeń zna: • funkcje klawiszy pamięci kalkulatora Uczeń umie: • zamienić jednostki czasu • wyrażać w różnych jednostkach ten sam upływ czasu • rozwiązać zadanie tekstowe związane z kalendarzem i czasem • wyrażać w różnych jednostkach te same masy • wyrażać w różnych jednostkach te same długości • porządkować wielkości podane w różnych jednostkach • rozwiązać zadanie tekstowe związane z jednostkami długości i masy • rozwiązać zadanie tekstowe związane ze skalą • zaokrąglić liczbę do danego rzędu	Uczeń umie: • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z kalendarzem i czasem • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z jednostkami długości i masy • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane ze skalą • określić, ile jest liczb o podanym zaokrągleniu spełniających dane warunki • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z przybliżeniami • wykonać wielodziałaniowe obliczenia za pomocą kalkulatora • wykorzystać kalkulator <i>do</i> rozwiązania	Uczeń zna: • pojęcie przybliżenia z niedomiarem oraz przybliżenia z nadmiarem Uczeń umie: • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z kalendarzem i czasem • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z jednostkami długości i masy • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane ze skalą • określić, ile jest liczb o podanym zaokrągleniu spełniających dane warunki • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z przybliżeniami

	• obliczyć upływ czasu między wydarzeniami • porządkować wydarzenia w kolejności chronologicznej • zamienić jednostki czasu • wykonać obliczenia dotyczące długości • wykonać obliczenia dotyczące masy • zamienić jednostki długości i masy • obliczyć skalę • obliczyć długości odcinków w skali lub w rzeczywistości • wykonać obliczenia za pomocą kalkulatora • odczytać dane z: – tabeli – diagramu • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych • odczytać dane z wykresu • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych	- długości i masy • wyrażać w różnych jednostkach te same masy • wyrażać w różnych jednostkach te same długości • porządkować wielkości podane w różnych jednostkach • rozwiązać zadanie tekstowe związane z jednostkami długości i masy • obliczyć skalę • obliczyć długości odcinków w skali lub w rzeczywistości • rozwiązać zadanie tekstowe związane ze skalą • zaokrąglić liczbę do danego rzędu • sprawdzić, czy kalkulator zachowuje kolejność działań • wykonać obliczenia za pomocą kalkulatora • wykorzystać kalkulator <i>do</i> rozwiązania zadanie tekstowego • rozwiązać zadanie, odczytując dane z tabeli i korzystając z kalkulatora • odpowiedzieć na pytanie dotyczące	• zaokrąglić liczbę zaznaczoną na osi liczbowej • wskazać liczby o podanym zaokrągleniu • zaokrąglić liczbę po zamianie jednostek • wykonać obliczenia za pomocą kalkulatora • wykorzystać kalkulator <i>do</i> rozwiązania zadanie tekstowego • rozwiązać zadanie, odczytując dane z tabeli i korzystając z kalkulatora • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych • zinterpretować odczytane dane • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych • zinterpretować odczytane dane • przedstawić dane w postaci wykresu • porównać informacje odczytane z dwóch wykresów	zadanie tekstowego • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe, w którym potrzebne informacje należy odczytać z tabeli lub schematu • porównać informacje odczytane z dwóch wykresów • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych • dopasować wykres do opisu sytuacji • przedstawić dane w postaci wykresu	• wykonać wielodziałaniowe obliczenia za pomocą kalkulatora • wykorzystać kalkulator <i>do</i> rozwiązania zadanie tekstowego • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe, w którym potrzebne informacje należy odczytać z tabeli lub schematu • porównać informacje odczytane z dwóch wykresów • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych • dopasować wykres do opisu sytuacji
--	---	--	---	---	---

		znalezionych danych • zinterpretować odczytane dane • odczytać dane z wykresu • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych • zinterpretować odczytane dane • przedstawić dane w postaci wykresu • porównać informacje odczytane z dwóch wykresów			
Prędkość, droga, czas.	Uczeń zna: • jednostki prędkości Uczeń umie: • na podstawie podanej prędkości wyznaczać długość drogi przebytej w jednostce czasu • obliczyć drogę, znając stałą prędkość i czas • porównać prędkości dwóch ciał, które przebyły jednakowe drogi w różnych czasach • obliczyć prędkość w ruchu jednostajnym, znając drogę i czas	Uczeń zna: • jednostki prędkości • algorytm zamiany jednostek prędkości Uczeń rozumie: • potrzebę stosowania różnych jednostek prędkości Uczeń umie • obliczyć drogę, znając stałą prędkość i czas • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem drogi • obliczyć prędkość w ruchu jednostajnym, znając drogę i czas • zamieniać jednostki prędkości • porównać prędkości wyrażane w różnych jednostkach	Uczeń zna: • algorytm zamiany jednostek prędkości Uczeń umie: • obliczyć drogę, znając stałą prędkość i czas • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem drogi • zamieniać jednostki prędkości • porównać prędkości wyrażane w różnych jednostkach • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem prędkości • obliczyć czas w ruchu jednostajnym, znając drogę i prędkość • rozwiązać zadanie tekstowe związane z	Uczeń zna: • algorytm zamiany jednostek prędkości Uczeń umie: • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem drogi w ruchu jednostajnym • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem prędkości • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem czasu • rozwiązać nietypowe zadanie	Uczeń umie: • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem drogi w ruchu jednostajnym • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem prędkości • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem czasu • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe typu prędkość – droga – czas

		• rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem prędkości • obliczyć czas w ruchu jednostajnym, znając drogę i prędkość • rozwiązać zadanie tekstowe typu prędkość – droga – czas	obliczaniem czasu • rozwiązać zadanie tekstowe typu prędkość – droga – czas • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem prędkości	tekstowe typu prędkość – droga – czas	
Pola wielokątów.	Uczeń zna: • jednostki miary pola • wzory na obliczanie pola prostokąta i kwadratu • wzory na obliczanie pola równoległoboku i rombu • wzór na obliczanie pola trójkąta • wzór na obliczanie pola trapezu Uczeń rozumie: • pojęcie miary pola jako liczby kwadratów jednostkowych • zależność doboru wzoru na obliczanie pola rombu od danych Uczeń umie: • obliczyć pole prostokąta i kwadratu • obliczyć bok prostokąta, znając jego pole i długość drugiego boku • obliczyć pole	Uczeń rozumie: • zasadę zamiany jednostek pola • wyprowadzenie wzoru na obliczanie pola równoległoboku • wyprowadzenie wzoru na obliczanie pola trójkąta • wyprowadzenie wzoru na obliczanie pola trapezu Uczeń umie: • obliczyć pole kwadratu o danym obwodzie i odwrotnie • obliczyć bok prostokąta, znając jego pole i długość drugiego boku • narysować prostokąt o danym polu • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem prostokąta • zamienić jednostki pola	Uczeń umie: • obliczyć pole kwadratu o danym obwodzie i odwrotnie • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem prostokąta • zamienić jednostki pola • obliczyć długość podstawy równoległoboku, znając jego pole i wysokość opuszczoną na tę podstawę • obliczyć wysokość równoległoboku, znając jego pole i długość podstawy, na którą opuszczona jest ta wysokość • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem równoległoboku i rombu • obliczyć pole narysowanego trójkąta • obliczyć wysokości trójkąta, znając długość	Uczeń umie: • zamienić jednostki pola • obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól prostokątów • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z polem prostokąta • narysować równoległobok o polu równym polu danego czworokąta • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z polem równoległoboku i rombu • podzielić trójkąt na części o równych polach • obliczyć pole figury jako sumę	Uczeń umie: • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z polem prostokąta • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z polem równoległoboku i rombu • obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól trójkątów i czworokątów • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z polem trójkąta • podzielić trapez na części o równych polach • rozwiązać nietypowe zadanie

	równoległoboku o danej wysokości i podstawie • obliczyć pole rombu o danych przekątnych • obliczyć pole narysowanego równoległoboku • obliczyć pole trójkąta o danej wysokości i podstawie • obliczyć pole narysowanego trójkąta • obliczyć pole trapezu, mając dane długości podstaw i wysokość • obliczyć pole narysowanego trapezu	• obliczyć pole narysowanego równoległoboku • narysować równoległobok o danym polu • obliczyć długość podstawy równoległoboku, znając jego pole i wysokość opuszczoną na tę podstawę • obliczyć wysokość równoległoboku, znając jego pole i długość podstawy, na którą opuszczona jest ta wysokość • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem równoległoboku i rombu • obliczyć pole narysowanego trójkąta • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem trójkąta • obliczyć pole narysowanego trapezu • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem trapezu	podstawy, na którą opuszczona jest ta wysokość i pole trójkąta • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem trójkąta • obliczyć pole narysowanego trapezu • rozwiązać zadanie tekstowe związane z polem trapezu • obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól prostokątów • narysować równoległobok o polu równym polu danego czworokąta • obliczyć długość przekątnej rombu, znając jego pole i długość drugiej przekątnej • podzielić trójkąt na części o równych polach • obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól trójkątów i czworokątów • obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól znanych wielokątów	lub różnicę pól trójkątów i czworokątów • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z polem trójkąta • podzielić trapez na części o równych polach • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z polem trapezu • obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól znanych wielokątów	tekstowe związane z polem trapezu • obliczyć pole figury jako sumę lub różnicę pól znanych wielokątów
Procenty	Uczeń zna: • pojęcie procentu • algorytm zamiany ułamków na procenty	Uczeń zna: • algorytm zamiany ułamków na procenty • zasady zaokrąglania	Uczeń umie: • zamienić procent na ułamek • wyrazić informacje	Uczeń umie: • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane	Uczeń umie: • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane

	• pojęcie diagramu Uczeń rozumie: • korzyści płynące z umiejętności stosowania kalkulatora do obliczeń • pojęcie procentu - liczby jako jej części • potrzebę stosowania procentów w życiu codziennym Uczeń umie: • określić w procentach, jaką część figury zacieniowano • zamienić procent na ułamek • opisywać w procentach części skończonych zbiorów • zamienić ułamek na procent • opisywać w procentach części skończonych zbiorów • zamienić ułamek na procent • odczytać dane z diagramu • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych • przedstawić dane w postaci diagramu słupkowego • obliczyć procent liczby naturalnej	liczb • algorytm obliczania ułamka liczby Uczeń rozumie: • równoważność wyrażania części liczby ułamkiem lub procentem • potrzebę stosowania różnych diagramów Uczeń umie: • określić w procentach, jaką część figury zacieniowano • zamienić procent na ułamek • wyrazić informacje podane za pomocą procentów w ułamkach i odwrotnie • porównać dwie liczby, z których jedna jest zapisana w postaci procentu • rozwiązać zadanie tekstowe związane z procentami • opisywać w procentach części skończonych zbiorów • określić, jakim procentem jednej liczby jest druga • rozwiązać zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga • rozwiązać zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim	podane za pomocą procentów w ułamkach i odwrotnie • porównać dwie liczby, z których jedna jest zapisana w postaci procentu • rozwiązać zadanie tekstowe związane z procentami • opisywać w procentach części skończonych zbiorów • zamienić ułamek na procent • określić, jakim procentem jednej liczby jest druga • rozwiązać zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga • opisywać w procentach części skończonych zbiorów • zamienić ułamek na procent • określić, jakim procentem jednej liczby jest druga • rozwiązać zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga Przy rozwiązywaniu zadania nauczyciel •	z ułamkami i procentami • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga. • porównać dane z dwóch diagramów i odpowiedzieć na pytania dotyczące znalezionych danych • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem procentu danej liczby • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem procentu danej liczby na podstawie danego jej procentu • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z podwyżkami i obniżkami o dany procent	z ułamkami i procentami • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga • porównać dane z dwóch diagramów i odpowiedzieć na pytania dotyczące znalezionych danych • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem procentu danej liczby • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem procentu danej liczby na podstawie danego jej procentu • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z podwyżkami i obniżkami o dany procent
--	--	--	---	--	---

		procentem jednej liczby jest druga • zaokrąglić ułamek dziesiętny i wyrazić go w procentach • opisywać w procentach części skończonych zbiorów • zamienić ułamek na procent • określić, jakim procentem jednej liczby jest druga • rozwiązać zadanie tekstowe związane z określeniem, jakim procentem jednej liczby jest druga • odczytać dane z diagramu • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych • przedstawić dane w postaci diagramu słupkowego • obliczyć procent liczby naturalnej • wykorzystać dane z diagramów do obliczania procentu liczby • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem procentu danej liczby • obliczyć liczbę na podstawie danego jej procentu	odczytać dane z diagramu • odpowiedzieć na pytanie dotyczące znalezionych danych • przedstawić dane w postaci diagramu słupkowego • wykorzystać dane z diagramów do obliczania procentu liczby • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem procentu danej liczby • obliczyć liczbę na podstawie danego jej procentu • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem liczby na podstawie danego jej procentu • rozwiązać zadanie tekstowe związane z podwyżkami i obniżkami o dany procent		
--	--	---	--	--	--

		procentu • obliczyć liczbę większą o dany procent • obliczyć liczbę mniejszą o dany procent • rozwiązać zadanie tekstowe związane z podwyżkami i obniżkami o dany procent			
Liczby dodatnie i liczby ujemne	Uczeń zna: • pojęcie liczby ujemnej • pojęcie liczb przeciwnych • zasadę dodawania liczb o jednakowych znakach • zasadę dodawania liczb o różnych znakach • zasadę ustalania znaku iloczynu i ilorazu Uczeń rozumie: • rozszerzenie osi liczbowej na liczby ujemne • zasadę dodawania liczb o jednakowych znakach • zasadę dodawania liczb o różnych znakach Uczeń umie: • zaznaczyć i odczytać liczbę ujemną na osi	Uczeń zna: • pojęcie wartości bezwzględnej • zasadę zastępowania odejmowania dodawaniem liczby przeciwnej Uczeń rozumie: • zasadę zastępowania odejmowania dodawaniem liczby przeciwnej Uczeń umie: • zaznaczyć i odczytać liczbę ujemną na osi liczbowej • wymienić kilka liczb większych lub mniejszych od danej • porównać liczby wymierne • porządkować liczby wymierne • obliczyć wartość bezwzględną liczby • obliczyć sumę i różnicę liczb	Uczeń umie: • porządkować liczby wymierne • podać, ile liczb spełnia podany warunek • obliczyć wartość bezwzględną liczby • obliczyć sumę wieloskładnikową • uzupełnić brakujące składniki, odjemną lub odjemnik w działaniu • obliczyć kwadrat i sześćcian liczb całkowitych • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania na liczbach całkowitych • porównać sumy i różnice liczb całkowitych • obliczyć sumę i różnicę liczb wymiernych	Uczeń umie: • rozwiązać nietypowe zadanie związane z liczbami dodatnimi i ujemnymi • porównać sumy i różnice liczb całkowitych • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z dodawaniem i odejmowaniem liczb wymiernych • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania na liczbach całkowitych • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z mnożeniem i dzieleniem liczb całkowitych	Uczeń umie: • rozwiązać nietypowe zadanie związane z liczbami dodatnimi i ujemnymi • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z dodawaniem i odejmowaniem liczb wymiernych • obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania na liczbach całkowitych • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z mnożeniem i dzieleniem liczb całkowitych

	liczbowej - wymienić kilka liczb większych lub mniejszych od danej - porównać liczby wymierne - zaznaczyć liczby przeciwne na osi liczbowej - obliczyć sumę i różnicę liczb całkowitych - powiększyć lub pomniejszyć liczbę całkowitą o daną liczbę - obliczyć iloczyn i iloraz liczb całkowitych	całkowitych - korzystać z przemienności i łączności dodawania - powiększyć lub pomniejszyć liczbę całkowitą o daną liczbę - uzupełnić brakujące składniki, odjemną lub odjemnik w działaniu - obliczyć kwadrat i sześćcian liczb całkowitych - ustalić znak iloczynu i ilorazu kilku liczb wymiernych - obliczyć wartość wyrażenia arytmetycznego zawierającego 4 działania na liczbach całkowitych - określić znak potęgi liczby wymiernej	- rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z dodawaniem i odejmowaniem liczb wymiernych - określić znak potęgi liczby wymiernej	całkowitych	
Wyrażenia algebraiczne i równania	Uczeń zna: - zasady tworzenia wyrażeń algebraicznych - pojęcia: suma, różnica, iloczyn, iloraz, kwadrat nieznanymi wielkościami liczbowymi - pojęcie wartości liczbowej wyrażenia algebraicznego - pojęcie równania	Uczeń zna: - zasady tworzenia wyrażeń algebraicznych - pojęcia: suma, różnica, iloczyn, iloraz, kwadrat nieznanymi wielkościami liczbowymi - zasady krótszego zapisu wyrażeń algebraicznych będących sumą lub	Uczeń zna: - metodę równań równoważnych Uczeń rozumie: - metodę równań równoważnych Uczeń umie: - stosować oznaczenia literowe nieznanymi wielkościami liczbowymi - zapisać w postaci wyrażenia algebraicznego	Uczeń umie: - rozwiązać równanie z przekształcaniem wyrażeń - zbudować wyrażenie algebraiczne - rozwiązać zadanie tekstowe związane z budowaniem wyrażeń	Uczeń umie: - rozwiązać zadanie tekstowe związane z budowaniem wyrażeń algebraicznych - podać przykład wyrażenia algebraicznego przyjmującego określoną wartość dla danych wartości występujących w

	• pojęcie rozwiązania równania • pojęcie liczby spełniającej równanie Uczeń umie: • zapisać w postaci wyrażenia algebraicznego informacje osadzone w kontekście praktycznym zadaną niewiadomą • obliczyć wartość liczbową wyrażenia bez jego przekształcenia • zapisać w postaci równania informacje osadzone w kontekście praktycznym zadaną niewiadomą • zapisać zadanie w postaci równania • odgadnąć rozwiązanie równania • podać rozwiązanie prostego równania • sprawdzić, czy liczba spełnia równanie • rozwiązać proste równanie przez dopełnienie lub wykonanie działania odwrotnego • sprawdzić poprawność rozwiązania równania • sprawdzić	różnicą jednomianów • zasady krótszego zapisu wyrażeń algebraicznych będących iloczynem lub ilorazem jednomianu i liczby wymiernej Uczeń rozumie: • potrzebę tworzenia wyrażeń algebraicznych Uczeń umie: • stosować oznaczenia literowe nieznanymi wielkościami liczbowymi • zapisać w postaci wyrażenia algebraicznego informacje osadzone w kontekście praktycznym zadaną niewiadomą • zbudować wyrażenie algebraiczne na podstawie opisu lub rysunku • obliczyć wartość liczbową wyrażenia bez jego przekształcenia • zapisać krócej wyrażenia algebraiczne będące sumą lub różnicą jednomianów • zapisać krócej wyrażenia	informacje osadzone w kontekście praktycznym zadaną niewiadomą • zbudować wyrażenie algebraiczne na podstawie opisu lub rysunku • obliczyć wartość liczbową wyrażenia bez jego przekształcenia • rozwiązać zadanie tekstowe związane z obliczaniem wartości wyrażeń • zapisać krócej wyrażenia algebraiczne będące sumą lub różnicą jednomianów • zapisać krócej wyrażenia algebraiczne będące iloczynem lub ilorazem jednomianu i liczby wymiernej • obliczyć wartość liczbową wyrażenia po jego przekształceniu • rozwiązać zadanie tekstowe związane z prostymi przekształczeniami algebraicznymi nauczyciel stosuje zasady stopniowania trudności podczas rozwiązywania przykładów rachunkowych, • zapisać w postaci	algebraicznych • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem wartości wyrażeń algebraicznych • podać przykład wyrażenia algebraicznego przyjmującego określoną wartość dla danych wartości występujących w nim niewiadomych • rozwiązać zadanie tekstowe związane z prostymi przekształczeniami algebraicznymi • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe za pomocą równania	nim niewiadomych • rozwiązać zadanie tekstowe związane z prostymi przekształczeniami algebraicznymi • zapisać zadanie w postaci równania • zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i odgadnąć jego rozwiązanie • zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i rozwiązać to równanie • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe za pomocą równania
--	--	--	---	--	---

	poprawność rozwiązania zadania	algebraiczne będące iloczynem lub ilorazem jednomianu i liczby wymiernej • obliczyć wartość liczbową wyrażenia po jego przekształceniu • zapisać w postaci równania informacje osadzone w kontekście praktycznym zadaną niewiadomą • zapisać zadanie w postaci równania • odgadnąć rozwiązanie równania • podać rozwiązanie prostego równania • sprawdzić, czy liczba spełnia równanie • rozwiązać proste równanie przez dopełnienie lub wykonanie działania odwrotnego • sprawdzić poprawność rozwiązania równania • doprowadzić równanie do prostszej postaci • zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i rozwiązać je • wyrazić treść zadania	równania informacje osadzone w kontekście praktycznym zadaną niewiadomą • zapisać zadanie w postaci równania • podać rozwiązanie prostego równania • doprowadzić równanie do prostszej postaci • rozwiązać równanie z przekształcaniem wyrażen • zapisać zadanie tekstowe za pomocą równania i rozwiązać je • wyrazić treść zadania za pomocą równania • rozwiązać zadanie tekstowe za pomocą równania • podać przykład wyrażenia algebraicznego przyjmującego określoną wartość dla danych wartości występujących w nim niewiadomych • przyporządkować równanie do podanego zdania • uzupełnić równanie tak, aby spełniała je podana liczba		
--	-----------------------------------	---	--	--	--

		za pomocą równania • sprawdzić poprawność rozwiązania zadania • rozwiązać zadanie tekstowe za pomocą równania			
Figury przestrzenne.	Uczeń zna: • pojęcia: graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek, kula • pojęcia charakteryzujące graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek, kulę • podstawowe wiadomości na temat prostopadłościanu i sześcianu • pojęcie siatki bryły • wzór na obliczanie pola powierzchni prostopadłościanu i sześcianu • cechy charakteryzujące graniastosłup prosty • nazwy graniastosłupów prostych w zależności od podstawy • pojęcie siatki graniastosłupa prostego • pojęcie objętości figury	Uczeń zna: • wzór na obliczanie pola powierzchni graniastosłupa prostego • zależności pomiędzy jednostkami objętości • wzór na obliczanie objętości graniastosłupa prostego • wzór na obliczanie pola powierzchni ostrosłupa Uczeń rozumie: • różnicę między polem powierzchni a objętością • zasadę zamiany jednostek objętości • sposób obliczania pola powierzchni jako pola siatki Uczeń umie: • określić rodzaj bryły na podstawie jej rzutu • rozwiązać zadanie tekstowe nawiązujące do elementów budowy danej bryły • wskazać na rysunku siatkę sześcianu i prostopadłościanu	Uczeń zna: • zależności pomiędzy jednostkami objętości • pojęcie czworoscianu foremnego Uczeń rozumie: • różnicę między polem powierzchni a objętością • zasadę zamiany jednostek objętości • sposób obliczania pola powierzchni jako pola siatki Uczeń umie: • określić rodzaj bryły na podstawie jej rzutu • rozwiązać zadanie tekstowe nawiązujące do elementów budowy danej bryły • kreśli siatkę graniastosłupa prostego • obliczyć pole powierzchni graniastosłupa prostego • obliczyć objętość graniastosłupa prostego, którego dane są elementy podstawy i wysokość	Uczeń umie: • wskazać siatkę ostrosłupa • określić cechy bryły powstałej ze sklejenia kilku znanych brył • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe nawiązujące do elementów budowy danej bryły • rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące długości krawędzi prostopadłościanu i sześcianu • rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące pola powierzchni prostopadłościanu złożonego z kilku sześcianów • rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące budowania sześcianu z	Uczeń umie: • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe nawiązujące do elementów budowy danej bryły • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe dotyczące prostopadłościanu i sześcianu • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem pól powierzchni graniastosłupów prostych • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z objętością graniastosłupa prostego • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z ostrosłupem

	• jednostki objętości • wzór na obliczanie objętości prostopadłościanu i sześcianu • pojęcie ostrosłupa • nazwy ostrosłupów w zależności od podstawy • cechy budowy ostrosłupa • pojęcie siatki ostrosłupa Uczeń rozumie: • sposób obliczania pola powierzchni graniastosłupa prostego jako pole jego siatki • pojęcie miary objętości jako liczby sześcianów jednostkowych Uczeń umie: • wskazać graniastosłup, ostrosłup, walec, stożek, kulę wśród innych brył • wskazać na modelach wielkości charakteryzujące bryłę • wskazać w prostopadłościanie ściany i krawędzie prostopadłe lub równoległe do danej • wskazać w	• określić liczbę ścian, wierzchołków, krawędzi danego graniastosłupa • wskazać w graniastosłupie ściany i krawędzie prostopadłe lub równoległe • wskazać rysunki siatek graniastosłupów prostych • kreślić siatkę graniastosłupa prostego • obliczyć pole powierzchni graniastosłupa prostego - elementy podstawy i wysokość • zamienić jednostki objętości • wyrażać w różnych jednostkach tę samą objętość • rozwiązać zadanie tekstowe związane z objętością graniastosłupa • określić liczbę poszczególnych ścian, wierzchołków, krawędzi ostrosłupa • obliczyć sumę długości krawędzi ostrosłupa • rozwiązać zadanie tekstowe związane z ostrosłupem	• zamienić jednostki objętości • wyrażać w różnych jednostkach tę samą objętość • rozwiązać zadanie tekstowe związane z objętością graniastosłupa • wskazać siatkę ostrosłupa • rysować rzut równoległy ostrosłupa • rozwiązać zadanie tekstowe związane z ostrosłupem • określić cechy bryły powstałej ze sklejenia kilku znanych brył • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe nawiązujące do elementów budowy danej bryły • rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące długości krawędzi prostopadłościanu i sześcianu • rozwiązać zadanie tekstowe dotyczące pola powierzchni prostopadłościanu złożonego z kilku sześcianów • obliczyć pole powierzchni całkowitej ostrosłupa na	różnych siatek • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z obliczaniem pól powierzchni graniastosłupów prostych • kreślić siatki graniastosłupa prostego powstałego z podziału sześcianu na części • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z objętością graniastosłupa prostego • obliczyć pole powierzchni całkowitej ostrosłupa na podstawie opisu • rozwiązać nietypowe zadanie tekstowe związane z ostrosłupem	
--	---	--	---	---	--

	prostopadłościanie krawędzie o jednakowej długości • obliczyć sumę krawędzi prostopadłościanu i sześciannu • wskazać na rysunku siatkę sześciannu i prostopadłościanu • kreślić siatkę prostopadłościanu i sześciannu • obliczyć pole powierzchni sześciannu • obliczyć pole powierzchni prostopadłościanu • wskazać graniastosłup prosty wśród innych brył • wskazać w graniastosłupie krawędzie o jednakowej długości • wskazać rysunki siatek graniastosłupów prostych • kreślić siatkę graniastosłupa prostego • obliczyć pole powierzchni graniastosłupa prostego • podać objętość bryły na podstawie liczby sześciannów		podstawie narysowanej siatki		
--	--	--	---------------------------------	--	--

	jednostkowych • obliczyć objętość sześcianu o danej krawędzi • obliczyć objętość prostopadłościanu o danych krawędziach • obliczyć objętość graniastosłupa prostego, którego dane są pole podstawy i wysokość • wskazać ostrosłup wśród innych brył • wskazać siatkę ostrosłupa				
--	--	--	--	--	--

Ocenę niedostateczną śródroczną i roczną otrzymuje uczeń, który nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności określonych wymaganiami na ocenę dopuszczającą.

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z **techniki** w klasie **szóstej** wynikające z realizowanego programu nauczania.

Tytuł programu: **Program nauczania techniki w szkole podstawowej. Jak to działa?**

Autorzy programu: **Lech Łabecki, Marta Łabecka**

Ocena osiągnięć ucznia polega na rozpoznaniu stopnia opanowania przez niego wiadomości i umiejętności rozwiązywania zadań technicznych w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej. Ocenianie służy zatem do sprawdzenia skuteczności procesu dydaktycznego i ma na celu:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i o postępach w tym zakresie,
- wspomaganie ucznia w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- motywowanie do dalszych postępów w nauce,
- dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Kryteria oceniania

Oceniając osiągnięcia, należy zwrócić uwagę na:

- rozumienie zjawisk technicznych,
- umiejętność wnioskowania,
- czytanie ze zrozumieniem instrukcji urządzeń i przykładów dokumentacji technicznej,
- czytanie rysunków złożeniowych i wykonawczych,
- umiejętność organizacji miejsca pracy,
- właściwe wykorzystanie materiałów, narzędzi i urządzeń technicznych,
- przestrzeganie zasad BHP,
- dokładność i staranność wykonywania zadań.

Ocenę osiągnięć ucznia można sformułować z wykorzystaniem zaproponowanych kryteriów odnoszących się do sześciostopniowej skali ocen.

- **Stopień celujący** otrzymuje uczeń, który pracuje systematycznie, wykonuje wszystkie zadania samodzielnie, a także starannie i poprawnie pod względem merytorycznym. Opanował wymaganą wiedzę i umiejętności, wykazuje się dużym zaangażowaniem na lekcji, a podczas wykonywania praktycznych zadań przestrzega zasad BHP, bezpiecznie posługuje się narzędziami i dba o właściwą organizację miejsca pracy.

- **Stopień bardzo dobry** przysługuje uczniowi, który pracuje systematycznie i z reguły samodzielnie oraz wykonuje zadania poprawnie pod względem merytorycznym. Ponadto odpowiednio organizuje swoje stanowisko pracy i zachowuje podstawowe zasady bezpieczeństwa.
- **Stopień dobry** uzyskuje uczeń, który na lekcjach korzysta z niewielkiej pomocy nauczyciela lub koleżanek i kolegów. W czasie wykonywania prac praktycznych właściwie dobiera narzędzia i utrzymuje porządek na swoim stanowisku.
- **Stopień dostateczny** przeznaczony jest dla ucznia, który pracuje systematycznie, ale podczas realizowania działań technicznych w dużej mierze korzysta z pomocy innych osób, a treści nauczania opanował na poziomie niższym niż dostateczny.
- **Stopień dopuszczający** otrzymuje uczeń, który z trudem wykonuje działania zaplanowane do zrealizowania podczas lekcji, ale podejmuje w tym kierunku starania. Na sprawdzianach osiąga wyniki poniżej oceny dostatecznej. Pracuje niesystematycznie, często jest nieprzygotowany do lekcji.
- **Ocenę niedostateczną** śródroczną i roczną otrzymuje uczeń, który nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności określonych wymaganiami na ocenę dopuszczającą.

Oceniając osiągnięcia uczniów, poza wiedzą i umiejętnościami należy wziąć pod uwagę:

- aktywność podczas lekcji,
- zaangażowanie w wykonywane zadania,
- umiejętność pracy w grupie,
- obowiązkowość i systematyczność,
- udział w pracach na rzecz szkoły i ochrony środowiska naturalnego.

W wypadku techniki trzeba ponadto uwzględnić stosunek ucznia do wykonywania działań praktycznych. Istotne są też: pomysłowość konstrukcyjna, właściwy dobór materiałów, estetyka wykonania oraz przestrzeganie zasad bezpieczeństwa. Ocena powinna przede wszystkim odzwierciedlać indywidualne podejście ucznia do lekcji, jego motywację i zaangażowanie w pracę.

Ocenę niedostateczną śródroczną i roczną otrzymuje uczeń, który nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności określonych wymaganiami na ocenę dopuszczającą.

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z **informatyki** w klasie **szóstej** wynikające z realizowanego programu nauczania.

Tytuł programu: **Program nauczania informatyki w szkole podstawowej. Lubię to!**

Autor programu: **Michał Kęska**

Tytuł w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń:
Dział 1. Nie tylko kalkulator. Odwiedzamy świat tabel i wykresów w programie MS Excel						
1.1. Kartka w kratkę. Wprowadzenie do programu MS Excel	1. Kartka w kratkę. Wprowadzenie do programu MS Excel	- wprowadza dane do komórek - zmienia szerokość kolumn	formatuje komórki	- dodaje arkusze do skoroszytu - kopiuje i wkleja dane do różnych arkuszy	- zmienia nazwy arkuszy - zmienia kolory kart arkuszy	przygotowuje tabelę z danymi określonymi przez nauczyciela, wykazując się estetyką i dbałością o szczegóły oraz wykorzystując dodatkowe narzędzia, np. Scal i wyśrodkuj
1.2. Porządki w komórce. O formatowaniu i sortowaniu danych	2. Porządki w komórce. O formatowaniu i sortowaniu danych	zmienia krój, kolor i wielkość czcionki użytej w komórkach	wykorzystuje automatyczne wypełnianie, aby wstawić do tabeli kolejne liczby	porządkuje dane w tabeli według określonych wytycznych	- używa formatowania warunkowego, aby wyróżnić określone wartości - porządkuje dane w tabeli według więcej niż jednego kryterium	- wykorzystuje formatowanie warunkowe oraz sortowanie danych do czytelnego przedstawienia określonych danych - korzysta z opcji Filtruj, aby pokazać tylko niektóre dane

1.3. Budżet kieszonkowy. Proste obliczenia w programie MS Excel	3. i 4. Budżet kieszonkowy. Proste obliczenia w programie MS Excel	•tworzy własne formuły do obliczeń	•w tworzonych formułach wykorzystuje adresy komórek	•wykonuje obliczenia, korzystając z formuł SUMA oraz ŚREDNIA	•korzysta z arkusza kalkulacyjnego w codziennym życiu, np. do tworzenia własnego budżetu	•wykorzystuje arkusz kalkulacyjny w sytuacjach nietypowych, np. do obliczania wskaźnika masy ciała (BMI)
1.4. Demokratyczne wybory. O tworzeniu wykresów	5. i 6. Demokratyczne wybory. O tworzeniu wykresów	•prezentuje dane na wykresie	•zmienia wygląd wykresu	•dodaje lub usuwa elementy wykresu	•dobiera typ wykresu do rodzaju prezentowanych danych	•analizuje dane przedstawione na wykresie i je opisuje

Dział 2. Sieciowe pogaduszki. O poczcie internetowej i wirtualnej komunikacji						
2.1. Bez koperty i znaczka. Poczta elektroniczna i zasady właściwego zachowania w sieci	7 i 8. Bez koperty i znaczka. Poczta elektroniczna i zasady właściwego zachowania w sieci	wysyła wiadomość elektroniczną	tworzy konto poczty elektronicznej w jednym z popularnych serwisów	- wysyła wiadomości do więcej niż jednego odbiorcy - wykorzystuje pola Do wiadomości oraz Ukryte do wiadomości podczas wpisywania adresów odbiorców	zapisuje wybrane adresy e-mail, korzystając z funkcji Kontakty serwisu pocztowego	przesyła dokumenty jako załączniki do wiadomości e-mail
2.2. Rozmowy w sieci. O szybkiej komunikacji w internecie	9. i 10. Rozmowy w sieci. O szybkiej komunikacji w internecie	wykorzystuje program Skype do komunikacji ze znajomymi	omawia niebezpieczeństwa związane z komunikacją internetową	- podczas komunikacji internetowej stosuje się do zasad bezpieczeństwa w internecie - wyszukuje znajomych, korzystając z bazy kontaktów programu Skype	- opisuje wady i zalety komunikacji internetowej oraz porównuje komunikację internetową z rozmową na żywo - instaluje program Skype na komputerze	wykorzystuje komunikatory internetowe podczas pracy nad szkolnymi projektami
2.3. Chmura w internecie. O usłudze OneDrive i	11. i 12. Chmura w internecie. O usłudze OneDrive i	- przesyła plik do usługi OneDrive - tworzy folder w usłudze OneDrive	tworzy dokumenty tekstowe, korzystając z programów	dodaje obrazy do dokumentów tekstowych tworzonych	udostępnia dokumenty utworzone w usłudze OneDrive	wykorzystuje narzędzia dostępne w chmurze internetowej do gromadzenia

współtworzeniu dokumentów	współtworzeniu dokumentów		dostępnych bezpośrednio w usłudze OneDrive	bezpośrednio w usłudze OneDrive	•edytuje z innymi w tym samym czasie dokument utworzony w usłudze OneDrive	materiałów oraz wykonywania szkolnych projektów
2.4. Razem w chmurach. Zebranie i opracowanie danych – zadanie projektowe	13. i 14. Razem w chmurach. Zebranie i opracowanie danych – zadanie projektowe	•tworzy dokumenty w usłudze OneDrive •udostępnia innym dokumenty utworzone w usłudze OneDrive •współpracuje z innymi podczas edycji dokumentów w usłudze OneDrive •gromadzi materiały do wspólnego projektu w usłudze OneDrive				
Dział 3. Po nitce do kłębka. Rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem programu Scratch						
3.1. Do biegu, gotowi, start! Komunikaty w programie Scratch	15. i 16. Do biegu, gotowi, start! Komunikaty w programie Scratch	•buduje skrypty określające początkowy wygląd sceny	•tworzy własne tło sceny •tworzy własne duszki	•buduje skrypty nadające komunikaty •buduje skrypty odbierające komunikaty	•tworzy prostą grę zręcznościową	•edytuje utworzoną grę, dodając wymyślone przez siebie elementy

3.2. Co jest naj... O wyszukiwaniu najmniejszej i największej liczby	17. i 18. Co jest naj... O wyszukiwaniu najmniejszej i największej liczby	•tworzy zmienne i wykorzystuje je w budowanych skryptach	•buduje skrypty nadające zmiennym różne wartości	•wykorzystuje w budowanych skryptach bloki z napisem „powtórz” oraz z napisem „jeżeli”	•buduje skrypty wyszukujące największą oraz najmniejszą liczbę w podanym zbiorze	•buduje skrypt obliczający średnią ocen z dowolnego przedmiotu
3.3. Trafiony, zatopiony. Jak wyszukać podany element w zbiorze?	19. i 20. Trafiony, zatopiony. Jak wyszukać podany element w zbiorze?	•wykorzystuje blok z napisem „zapytaj” w budowanych skryptach i zapisuje odpowiedzi użytkownika jako wartość zmiennej	•sprawdza spełnienie określonych warunków, wykorzystując bloki z kategorii Wyrażenia	•buduje skrypty sprawdzające więcej niż jeden warunek	•buduje skrypt wyszukujący w zbiorze konkretną liczbę	•tworzy w Scratchu grę logiczną wykorzystującą losowanie liczb
3.4. Razem możemy więcej. O społeczności użytkowników Scratcha	21. i 22. Razem możemy więcej. O społeczności użytkowników Scratcha	•wykorzystuje serwis https://scratch.mit.edu do budowania skryptów w programie Scratch	•zakłada konto w serwisie https://scratch.mit.edu	•udostępnia własne skrypty w serwisie https://scratch.mit.edu	•korzysta z projektów umieszczonych w serwisie https://scratch.mit.edu , modyfikując je według własnych pomysłów	•zakłada z koleżankami i kolegami z klasy studio na stronie https://scratch.mit.edu i wspólnie z nimi tworzy projekty w Scratchu
Dział 4. Malowanie na warstwach. Poznajemy program GIMP						
4.1. Tort ma warstwy i cebula ma warstwy. O tworzeniu grafik z	23. i 24. Tort ma warstwy i cebula ma warstwy. O tworzeniu grafik z	•tworzy proste rysunki, wykorzystując podstawowe narzędzia z	•pracuje na warstwach	•zmienia ustawienia narzędzi w programie GIMP	•modyfikuje stopień krycia warstw, aby uzyskać określony efekt	•podczas pracy w programie GIMP wykazuje się wysokim poziomem estetyki

z wykorzystaniem warstw	wykorzystaniem warstw	przybornika programu				•świadomie wykorzystuje warstwy, tworząc obrazy
4.2. Zdjęć cięcie-gięcie. Elementy retuszu i fotomontażu zdjęć	25., 26. i 27. Zdjęć cięcie-gięcie. Elementy retuszu i fotomontażu zdjęć	•zmienia ustawienia kontrastu i jasności zdjęć	•kopiuje fragmenty obrazu i wkleja na różne warstwy	•rozmazuje fragmenty obrazu za pomocą narzędzia Rozmycie Gaussa	•wykorzystuje warstwy do tworzenia fotomontaży	•tworzy w programie GIMP skomplikowane fotomontaże, np. wklejając własne zdjęcia do obrazów pobranych z internetu
4.3. Czar szkolnych lat. Przygotowanie pamiątkowego obrazu – zadanie projektowe	28. i 29. Czar szkolnych lat. Przygotowanie pamiątkowego obrazu – zadanie projektowe	•tworzy obrazy w programie GIMP •wykorzystuje warstwy podczas pracy w programie GIMP •wykorzystuje chmurę internetową i pocztę elektroniczną do pracy przy wspólnym projekcie				

Ocenę niedostateczną śródroczną i roczną otrzymuje uczeń, który nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności określonych wymaganiami na ocenę dopuszczającą.

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z wychowania fizycznego w klasie szóstej wynikające z realizowanego programu nauczania

Tytuł programu : **Program nauczania wychowania fizycznego dla ośmioletniej szkoły podstawowej z modyfikacjami**

Autor programu :**Krzysztof Warchol.**

1. OCENA CELUJĄCA

Otrzymuje uczeń, który w zakresie :

Postawy i kompetencji społecznych	-jest zawsze przygotowany do zajęć wychowania fizycznego (odpowiedni strój sportowy) - charakteryzuje się wysokim poziomem kultury osobistej, -używa właściwych sformułowań w kontaktach interpersonalnych z rówieśnikami oraz w stosunku do nauczyciela, -reprezentuje szkołę w zawodach sportowych -stosuje wszystkie przepisy i zasady sportów, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,
Systematycznego udziału w zajęciach wychowania fizycznego i zajęciach pozaszkolnych	-w trakcie każdego miesiąca w danym półroczu aktywnie ćwiczył w co najmniej 90% zajęć - systematycznie bierze udział w dodatkowych zajęciach sportowych, bądź samodzielnie działa na podniesienie własnej sprawności motorycznej - z zaangażowaniem wykonuje wszystkie ćwiczenia w czasie lekcji,
Sprawności fizycznej i rozwoju aktywności fizycznej	-zalicza obowiązkowe testy sprawnościowe oraz próby sprawnościowe przewidziane na dane etap edukacji -uzyskuje bardzo znaczny postęp w kolejnych próbach sprawnościowych oraz w nauczanych elementach techniki gier zespołowych -dokonuje oceny własnego stanu zdrowia analizuje wskaźnik BMI, styl życia i dietę ze wsparciem nauczyciela -korzysta z nowoczesnych technologii do kontroli i opracowywania planu pozalekcyjnej aktywności fizycznej (omawia ją z nauczycielem) -prowadzi rozgrzewkę lub ćwiczenia kształtujące bez większych błędów -potrafi wykonać ćwiczenie o znacznym stopniu trudności, -wykonuje ćwiczenia ruchowe efektywnie (np. trafia do kosza),

	-ćwiczenia wykonuje zgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych i zespołowych, -umie samodzielnie przygotować miejsce ćwiczeń
Wiadomości	-posiada rozległą wiedzę na temat rozwoju fizycznego, -wykazuje się dużym zakresem wiedzy o tematyce sportowej -zna zasady bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego,

2.OCENA BARDZO DOBRA

Otrzymuje uczeń, który w zakresie :

Postawy i kompetencji społecznych	-jest przygotowany do zajęć, posiada strój, ale sporadycznie nie bierze udziału w lekcjach z różnego powodu, -charakteryzuje się właściwym poziomem kultury osobistej, -używa odpowiednich sformułowań w kontaktach z rówieśnikami i nauczycielem, -reprezentuje szkołę w zawodach sportowych -stosuje prawie wszystkie przepisy i zasady sportów, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego
Systematycznego udziału w zajęciach wychowania fizycznego i zajęciach pozaszkolnych	- -w trakcie każdego miesiąca w danym półroczu aktywnie ćwiczył w co najmniej 80 %zajęć, -niesystematycznie bierze udział w zajęciach sportowo-rekreacyjnych, -niekiedy podejmuje indywidualne formy aktywności fizycznej w czasie wolnym, potrafi korzystać z aplikacji monitorujących aktywność pozalekcyjną
Sprawności fizycznej i rozwoju aktywności fizycznej	-zalicza prawie wszystkie testy i próby sprawnościowe przewidziane na dane etap edukacji - uzyskuje duży postęp w kolejnych próbach sprawnościowych oraz w nauczanych elementach techniki gier zespołowych -dokonuje oceny własnego stanu zdrowia analizuje wskaźnik BMI, styl życia i dietę z niewielką pomocą nauczyciela -korzysta z nowoczesnych technologii do kontroli aktywności pozalekcyjnej -poprawnie prowadzi rozgrzewkę lub ćwiczenia kształtujące -w sposób bardzo dobry wykonuje większość ćwiczeń w czasie lekcji, -w większości wykonuje ćwiczenia ruchowe efektywnie (np. trafia do kosza), -ćwiczenia wykonuje zgodnie z przepisami lub zasadami obowiązującymi w konkurencjach indywidualnych i zespołowych, -uzyskuje znaczny postęp w kolejnych próbach sprawnościowych,
Wiadomości	-posiada bardzo dobrą wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego, -wykazuje się bardzo dobrym zakresem wiedzy o tematyce sportowej,

3. OCENA DOBRA

Otrzymuje uczeń, który w zakresie:

Postawy i kompetencji społecznych	-jest przygotowany do zajęć, posiada strój sportowy, ale zdarza mu się nie brać udziału w lekcjach z różnych powodów -charakteryzuje się właściwym poziomem kultury osobistej, -nie zawsze używa odpowiednich sformułowań w kontaktach z rówieśnikami oraz w stosunku do nauczyciela, -bierze udział w klasowych i szkolnych zawodach sportowych, -stosuje przepisy i zasady sportów, które były nauczane w trakcie zajęć wychowania fizycznego,
Systematyczne go udziału w zajęciach wychowania fizycznego i zajęciach pozaszkolnych	--w trakcie każdego miesiąca w danym półroczu aktywnie ćwiczył w co najmniej 70% zajęć, -nie uczęszcza na zajęcia sportowo-rekreacyjne, -raczej nie podejmuje indywidualnych form aktywności fizycznej w czasie wolnym, zna pojedyncze aplikacje monitorujące aktywność pozaszkolną
Sprawności fizycznej i rozwoju aktywności fizycznej	-zalicza większość testów i prób sprawnościowych przewidzianych na dany etap edukacji -poprawia lub uzupełnia próby sprawnościowe, w których nie uczestniczył za wyraźną namową nauczyciela, -zna nowoczesne technologie kontrolujące aktywność pozaszkolną -uzyskuje niewielki postęp w kolejnych próbach sprawnościowych oraz w nauczanych elementach techniki gier zespołowych -rozgrzewkę prowadzi z dużą pomocą nauczyciela -dokonuje z pomocą nauczyciela oceny własnego stanu zdrowia analizuje wskaźnik BMI, styl życia i dietę -wykonuje ćwiczenia nie zawsze zgodnie z przepisami lub zasadami, -potrafi wykonać ćwiczenia o przeciętnym stopniu trudności, -wykonuje ćwiczenia efektownie, ale zawsze mało efektywnie (np. nie trafia do bramki), -nie potrafi zastosować opanowanych umiejętności ruchowych w czasie gry i konkurencji indywidualnych
Wiadomości	-posiada dobrą wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego, -wykazuje się dobrym zakresem wiedzy o wydarzeniach sportowych,

4. OCENA DOSTATECZNA

Otrzymuje uczeń, który w zakresie :

Postawy i kompetencji społecznych	-jest przygotowany do zajęć, posiada strój sportowy, ale często mu się zdarza nie brać udziału w lekcjach z różnego powodu, -charakteryzuje się przeciętnym poziomem kultury osobistej, -często używa nieodpowiednich sformułowań w kontaktach z rówieśnikami oraz w stosunku do nauczyciela, -nie bierze udziału w klasowych i szkolnych zawodach sportowych, -często nie stosuje zasad bezpiecznej organizacji zajęć wychowania fizycznego, -stosuje tylko niektóre przepisy i zasady sportów nauczanych w trakcie zajęć,
Systematyczne go udziału w zajęciach wychowania fizycznego i zajęciach pozaszkolnych	--w trakcie każdego miesiąca w danym półroczu aktywnie ćwiczył w co najmniej 60% zajęć, -nie uczęszcza na zajęcia sportowo – rekreacyjne, -nigdy nie podejmuje indywidualnych form aktywności fizycznej w czasie wolnym,
Sprawności fizycznej i rozwoju aktywności fizycznej	-zalicza tylko niektóre testy i próby sprawnościowe ujęte w programie, -nie podejmuje prób zaliczenia testów -nie uzyskuje postępów w kolejnych próbach sprawnościowych oraz w nauczanych elementach techniki gier zespołowych -w sposób dostateczny wykonuje większość ćwiczeń w czasie lekcji, -nie potrafi pokazywać i demonstrować umiejętności ruchowych, -nie potrafi przeprowadzić rozgrzewki, -nie zna nowoczesnych technologii kontrolujących aktywność pozaszkolną -nie wykazuje chęci oceny własnego rozwoju fizycznego, -nie potrafi zastosować opanowanych umiejętności ruchowych w czasie gry,
Wiadomości	-posiada dostateczną wiedzę na temat rozwoju fizycznego, -wykazuje się przeciętnym zakresem wiedzy o bieżących wydarzeniach sportowych

5. OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Otrzymuje uczeń, który w zakresie :

Postawy i kompetencji społecznych	-bardzo często jest nieprzygotowany do lekcji, zapomina stroju -charakteryzuje się niskim poziomem kultury osobistej, -bardzo często używa nieodpowiednich sformułowań w kontakcie z rówieśnikami i nauczycielem, -nie bierze udziału w szkolnych i klasowych zawodach sportowych -stosuje niektóre przepisy i zasady sportów, które były nauczane w czasie lekcji,
Systematyczne go udziału w zajęciach wychowania fizycznego i zajęciach pozaszkolnych	- w trakcie każdego miesiąca w danym półroczu aktywnie ćwiczył w co najmniej 50% zajęć, -nie uczęszcza na zajęcia sportowo-rekreacyjne, -nigdy nie podejmuje indywidualnych form aktywności fizycznej w czasie wolnym -bardzo często nie stosuje zasad bezpiecznej organizacji zajęć a zachowanie ucznia może zagrażać zdrowiu i życiu współwiczających,
Sprawności fizycznej i rozwoju aktywności fizycznej	-zalicza tylko pojedyncze testy i próby sprawnościowe ujęte w programie, -nie uzyskuje żadnego postępu w kolejnych próbach sprawnościowych oraz w nauczanych elementach techniki gier zespołowych -nie potrafi pokazywać i demonstrować umiejętności ruchowych, -nie potrafi przeprowadzić rozgrzewki lub ćwiczeń kształtujących, -nie zna nowoczesnych technologii kontrolujących aktywność pozaszkolną -nie wykazuje chęci oceny własnego rozwoju fizycznego, -nie potrafi zastosować opanowanych umiejętności ruchowych w czasie gry,
Wiadomości	-posiada niewielką wiedzę na temat rozwoju fizycznego i motorycznego, -wykazuje się niskim zakresem wiedzy o wydarzeniach sportowych

Ocenę niedostateczną śródroczną i roczną otrzymuje uczeń, który nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności określonych wymaganiami na ocenę dopuszczającą.

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z **religii** w klasie **szóstej** wynikające z realizowanego programu nauczania

Tytuł programu „Przez prawdę, piękno i dobro zdobywamy świętość” nr AZ-2-02/20

Autor programu : ks. dr Krzysztof Mielnicki , Elżbieta Kondrak

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Odkrywam piękno	wyjaśnia, że wiara jest łaską – darem i zadaniem otrzymanym od Boga (A.3.1), uzasadnia, że wiara jest zadaniem (A.3.2), wymienia przymioty wiary (A.3.3). wyjaśnia pojęcie: wiara (A.2.1), wymienia główne prawdy wiary, odróżnia troskę o piękno zewnętrzne od troski o piękno duchowe, wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przezwyciężania (A.3.4), wyjaśnia pojęcie: opatrność Boża (A.11.3), wymienia przykłady Bożej interwencji w życiu konkretnego człowieka, wskazuje, że Bóg posługuje się zdarzeniami i ludźmi, czuwając nad swoim stworzeniem.	wymienia cechy charakteryzujące wiarę, omawia prawdę, że u podstaw wiary leży przyjęcie Bożej miłości i odpowiedź na nią, przytacza biografie osób, którym wiedza pomogła w dotarciu do wiary (A.2.5), wskazuje, co pogłębia wiarę w Boga, a co ją niszczy, wyjaśnia treść przykazania miłości (A.10.1), uzasadnia pierwszeństwo Boga w życiu człowieka (C.4.1), wyjaśnia, że zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo oraz magia są wynikiem fałszywego obrazu Boga (C.4.2), uzasadnia, że bliska więź z Bogiem (duchowe piękno) czyni człowieka szczęśliwym, charakteryzuje podobieństwa (różnice) w postawie wiary św. Piotra i własnej. wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i każdego człowieka (E.3.1).	odczytuje cechy i określenia wiary na podstawie tekstów biblijnych. uzasadnia, że wiara nadaje sens codzienności i prowadzi do moralnego piękna, uzasadnia potrzebę coraz lepszego poznawania treści wiary, rozdziela wiarę naturalną i religijną (nadprzyrodzoną). wskazuje, co jest źródłem bałwochwalstwa i czarów, wyjaśnia, na czym polega niebezpieczeństwo praktykowania magii i spirytyzmu, wyjaśnia, na czym polega piękno duchowe człowieka wierzącego, wyjaśnia symbolikę oka opatrności.	cytuje z pamięci wybrane wersety biblijne określające wiarę, wyjaśnia wybrane artykuły Składu Apostolskiego (A.4.1), omawia prawdę, że Bóg w Trójcy Świętej czuwa nad światem, uzasadnia, że człowiek najpełniej dostrzega Bożą opatrność z perspektywy czasu.	przytacza argumenty wierzących w dyskusji ze współczesnym ateizmem (A.2.6), uzasadnia, że podejmując duchową walkę, możemy z Jezusem pokonać wątpliwości wiary, uzasadnia potrzebę ciągłego wyjaśniania rodzących się wątpliwości religijnych.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Pismo Święte w życiu chrześcijanina	wyjaśnia, czym jest Pismo Święte (A.9.1), wyjaśnia, że czytając Biblię, spotyka się z Bogiem, potrafi odszukać wskazany fragment biblijny, podaje, w jakich językach napisano Biblię, podaje definicję modlitwy, przedstawia rodzaje i formy modlitwy (D.1.3), podaje przykłady modlących się postaci biblijnych, wskazuje, gdzie w świecie cyfrowym można znaleźć treści o tematyce religijnej.	wymienia księgi Starego i Nowego Testamentu (A.9.3), wymienia sposoby Bożego objawienia (w słowie Bożym) (A.5.1), omawia budowę Pisma Świętego (księgi, rozdziały, wersety, wyjaśnienia pod tekstem), podaje cechy wybranych gatunków literackich (A.9.5), rozróżnia rodzaje i gatunki literackie w Biblii (A.9.4). potrafi rozpoznać przekład Biblii zatwierdzonej przez Kościół katolicki. wymienia najważniejsze trudności w modlitwie (D.4.1), przedstawia sposoby przezwyciężania trudności w modlitwie (D.4.2). wyjaśnia pojęcie: psalm (A.10.1), podaje przykłady, kiedy technika może służyć Bożej sprawie.	wyjaśnia pojęcie: kanon Pisma Świętego (A.10.1), określa, czym jest Tradycja Kościoła, przyporządkowuje gatunki literackie do wybranych fragmentów Pisma Świętego, wymienia najbardziej znane jej tłumaczenia, wyjaśnia, dlaczego tłumaczy się Biblię na języki narodowe, formułuje modlitwy dziękczynienia, uwielbienia, przeproszenia i prośby w oparciu o teksty biblijne (D.2.4). ukazuje związek wydarzeń biblijnych z życiem chrześcijanina (A.10.5).	przedstawia proces formowania się ksiąg biblijnych (A.9.2), charakteryzuje związek między Pismem Świętym a Tradycją (A.10.2), wskazuje wątki, tematy starotestamentalne obecne w literaturze pięknej (A.11.5).	uzasadnia konieczność określenia gatunków literackich dla właściwej interpretacji tekstów biblijnych. omawia treść wybranych psalmów Dawida, podaje przykłady apostołstwa na portalach społecznościowych (F.2.1).

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Historia zbawienia: królowie i prorocy	wymienia cechy Dawida, które podobały się Bogu, opowiada o walce Dawida z Goliatem, na podstawie tekstów biblijnych wskazuje osoby żyjące modlitwą (D.2.1), omawia treść perykopy o Syryjczyku Naamanie, wymienia najważniejsze przymioty Boga (A.5.2), wyjaśnia pojęcie: miłosierdzie (A.10), podaje prawdę, że Bóg pragnie nawrócenia grzeszników, określa, czym jest prorocтво, podaje, kim był i gdzie działał Jeremiasz, opowiada historię Daniela i charakteryzuje jego postawę, wyjaśnia, że zapowiadane przez Jeremiasza nowe przymierze wypełniło się w Jezusie Chrystusie, definiuje pojęcie: „męczennik”, opowiada dzieje biblijnego Hioba, opowiada o okolicznościach śmierci starca Eleazara oraz siedmiu braci i ich matki (2 Mch 6–7).	prezentuje najważniejsze wydarzenia z życia króla Dawida (A.11.2), wymienia wybrane fakty z życia Salomona i omawia przejawy jego mądrości, potrafi właściwie oceniać czyny, nazywając zło złem, a dobro dobrem, wyjaśnia pojęcie: prorok (A.11.3), podaje prawdę, że Eliasz był prorokiem posłanym przez Boga, ukazuje związek wydarzeń biblijnych z życiem chrześcijanina i prawdami wiary (A.10.5), określa, że zazdrość jest jednym z grzechów głównych, wymienia grzechy cudze, uzasadnia konieczność przygotowania się na spotkanie z Jezusem w każdej Mszy Świętej, wskazuje na trudności w wierze i przedstawia sposoby ich przezwycięzania (A.3.4), przedstawia podstawowe wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie w porządku chronologicznym: powstanie machabejskie, sytuacja Izraela przed narodzeniem Jezusa Chrystusa (A.11.1), podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść (C.1.7), na podstawie tekstów biblijnych wskazuje osoby żyjące modlitwą (D.2.1), podaje przykłady, w jaki sposób ze zła i cierpienia Bóg może wyprowadzić dobro (C.1.6), opowiada historię życia Jana Chrzciciela, który nauczał na przełomie judaizmu i chrześcijaństwa.	przedstawia wydarzenia historii zbawienia w Starym Testamencie: pierwsi królowie (A.11.1), definiuje mądrość i wymienia jej przejawy, charakteryzuje misję proroków: Eliasza, Elizeusza, Jonasza, Jeremiasza, podaje przykłady, kiedy należy sprzeciwić się większości, wymienia wybrane cuda Elizeusza, uzasadnia konieczność pokuty i nawrócenia, uzasadnia, że prorocтва mesjańskie wypełniły się w Jezusie Chrystusie, wyjaśnia, że Daniel z narażeniem życia wypełniał tradycję swego narodu, omawia przyczyny i przebieg powstania machabejskiego, uzasadnia wartość męczeństwa za wiarę, wskazuje, czego Hiob uczy nas swoim cierpieniem, wyjaśnia znaczenie wytrwałej modlitwy w chorobie i cierpieniu, podaje prawdę, że misją Jana Chrzciciela było przygotowanie ludzi na przyjście Mesjasza.	uzasadnia potrzebę Bożej pomocy w dokonywaniu mądrych wyborów, wskazuje różnice między mądrością Bożą a ludzką, podaje przykłady miłości Boga do człowieka w historii i współcześnie, podaje przykłady prorocत्व mesjańskich, interpretuje omawiane teksty prorockie, podaje przykłady świadków wiary w konkretnych sytuacjach życiowych (E.1.8), podaje przykłady, współczesnych chrześcijan prześladowanych za wiarę, uzasadnia, że cierpienie jest nieodłącznym elementem ludzkiego życia, wskazuje na różnice i podobieństwa między judaizmem a chrześcijaństwem (wiara w Boga, etyka – przykazania Boże, Stary Testament jako słowo Boże, nadzieja na ostateczne nadejście królestwa Bożego) (A.12.2).	potrafi wykazać różnice między patrzeniem ludzkim a Bożym patrzeniem na człowieka, podaje przykłady zapominania o tradycjach religijnych i zaniebywania ich przez współczesnych chrześcijan, charakteryzuje dzieje Żydów pod okupacją grecką w II wieku przed Chr. oraz sytuację polityczną Izraela w czasie życia Chrystusa i w I wieku, uzasadnia, że chrześcijaństwo ma swoje korzenie w judaizmie.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Spotkanie z Jezusem Miłosiernym	wymienia siedem sakramentów świętych, wyjaśnia, czym jest sakrament pokuty (B.7.1), podaje przebieg sakramentu pokuty (B.7.2), uzasadnia potrzebę regularnego przystępowania do sakramentu pokuty (B.7.6), opowiada przypowieść o miłosiernym Samarytanie, wyjaśnia, czym jest sakrament namaszczenia chorych (B.8.1), opisuje historie, w których ludzie doświadczają cierpienia, podaje prawdę, że obraz Jezusa Miłosiernego powstał z polecenia Jezusa danego św. Faustynie.	wyjaśnia, co to są sakramenty oraz omawia ich cel i znaczenie w życiu chrześcijanina (B.3.1), omawia podział sakramentów i sposób ich udzielania. opisuje warunki dobrze przeżytego sakramentu pokuty i pojednania (B.7.3), podaje skutki sakramentu w życiu indywidualnym i wspólnotowym (B.7.4), omawia rolę sakramentu pokuty i pojednania w życiu moralnym chrześcijanina (B.7.5), omawia znaczenie i skutki sakramentu namaszczenia chorych jako daru i pomocy w przeżywaniu cierpienia (B.8.2), wylicza sytuacje, w których osoba przyjmuje sakrament namaszczenia chorych, wymienia charakterystyczne elementy obrazu Jezusa Miłosiernego, wymienia wartości nadające sens ludzkiemu życiu (A.1.3), wymienia sposoby przeciwdziałania złu i cierpieniu (C.1.8), wymienia instytucje wspierające osoby potrzebujące pomocy.	wymienia znaki towarzyszące poszczególnym sakramentom, wyjaśnia, że przyjmowanie kolejnych sakramentów umacnia i pogłębia osobistą więź chrześcijanina z Chrystusem. wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego, wiążąc je ze sprawiedliwością i powołując się na przypowieść o miłosiernym ojcu (A.13.13), wyjaśnia, jaki związek zachodzi między sakramentem pokuty i pojednania a Eucharystią (B.6.4), uzasadnia, że osoby chore potrzebują pomocy w sferze duchowej, interpretuje podpis „Jezu, ufam Tobie”.	przytacza i interpretuje wybrane teksty biblijne, liturgiczne oraz nauczania Kościoła na temat sakramentu pokuty i pojednania (B.3.2), omawia wybrane teksty biblijne, liturgiczne oraz nauczania Kościoła, odnoszące się do tego sakramentu (B.3.2), wyjaśnia znaczenie wypłynięcia krwi i wody z boku Jezusa, wyjaśnia symbolikę promieni na obrazie, podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść (C.1.7).	omawia tajemnicę cierpienia i chrześcijańskie podejście do choroby i śmierci (A.13.14), uzasadnia obowiązek opieki nad chorymi i starszymi członkami rodziny, wymienia sposoby pomocy potrzebującym (bezdomni, samotni, głodujący).

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Kościół w Polsce	wykazuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim i prawosławnym, przedstawia rolę zakonów w dziejach średniowiecznej Europy: franciszkanie i dominikanie (E.3.3), opowiada przebieg życia św. Franciszka z Asyżu i Dominika Guzman, podaje nazwiska wierzących ludzi nauki ze średniowiecza (M. Kopernik, M. Trąba, S. Hozjusz, Z. Oleśnicki) i tych, którzy żyją współcześnie, uzasadnia, że Polska była krajem tolerancji religijnej (E.5.5), podaje przykłady nietolerancji religijnej, ukazuje wartość tolerancji religijnej.	definiuje pojęcia: patriarcha, schizma, prawosławie, ikona, cerkiew, definiuje pojęcia: zakon żebraczy, habit, kwesta, ukazuje wartość rezygnacji z dóbr materialnych na rzecz wzrostu duchowego, prezentuje osobę św. Tomasza z Akwinu, ukazuje rolę Kościoła w nauce (E.3.4), omawia ogólnie przyczyny zwołania i postanowienia Soboru Trydenckiego (reformacja i odpowiedź Kościoła) (E.3.6), wymienia wartości, którymi Kościoły reformacji ubogaciły chrześcijaństwo, omawia podobieństwa i różnice między katolicyzmem, luteranizmem i i kalwinizmem. opisuje przejawy tolerancji religijnej w Polsce na przestrzeni wieków, wymienia przyczyny i skutki zawarcia unii w Brześciu w 1596 r., wymienia znanych świętych Cerkwi unickiej i przyczyny prześladowania Kościoła unickiego, charakteryzuje działania na rzecz jedności Kościoła i tolerancji religijnej (E 5.10).	wymienia przyczyny i następstwa podziału na Kościół wschodni i zachodni, podaje przykłady wpływu chrześcijaństwa na dzieje ludzkości (A.13.18), wskazuje współczesne sposoby pozyskiwania dóbr nawiązujące do franciszkańskiego żebractwa, uzasadnia religijny sens ubóstwa i żebractwa, wymienia uniwersytety średniowiecznej Europy, wyjaśnia, na czym polegał rozłam w Kościele zachodnim, wymienia różne wyznania w szesnastowiecznej Polsce. wyjaśnia, dlaczego Polskę w XVI–XVIII w. nazywano „azylem heretyków”. przedstawia znaczenie unii brzeskiej (E.5.6).	charakteryzuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim a greckokatolickim, charakteryzuje wkład ludzi wierzących w rozwój wiedzy, omawia działanie reformatorów katolickich oraz założycieli nowych Kościołów reformacji.	charakteryzuje działania ekumeniczne Kościoła prawosławnego i katolickiego, opisuje prześladowanie unitów na przestrzeni wieków.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Przewodnicy w drodze do szczęścia	mówi z pamięci modlitwę do Michała Archanioła, podaje i opisuje główne wydarzenia z życia św. Teresy od Dzieciątka Jezus (E.4.1), opowiada o dzieciństwie i życiu dorosłym św. Wincentego a Paulo, wymienia atrybuty świętego, opowiada o życiu św. Jana Bosko (E.4.2), wymienia chrześcijańskie elementy świętowania, omawia, czym jest modlitwa (D.1.1), podaje przykłady modlitwy ludzi znanych z historii i współczesnych (D.2.3), wymienia najbardziej znane tytuły Maryi, podaje przykłady kultu maryjnego.	podaje datę liturgicznego wspomnienia Świętych Archaniołów, uzasadnia znaczenie modlitwy w codziennym życiu chrześcijanina (D.1.2), definiuje pojęcia: świętość. omawia działalność Kościoła w XVI i XVII w. (E.3.5), podaje przykłady dzieł miłosierdzia w swoim środowisku, wyказuje aktualność myśli (idei) św. Jana Bosko i opowiada o roli założonej przez niego wspólnoty (E.4.2), wymienia organizacje zajmujące się w Polsce trudną młodzieżą, podaje przykłady ludzi zaangażowanych w apostołstwo (także współczesnych) (F.2.4), w oparciu o wybrane teksty Starego i Nowego Testamentu charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11), wymienia uroczystości, miesiące i święta maryjne (B.2.2).	uzasadnia, dlaczego w walce ze złem (z szatanem) potrzebna jest nam pomoc Michała Archanioła. wymienia dzieła, którym patronuje św. Teresa od Dzieciątka Jezus, omawia praktyki ascetyczne w Kościele (B.2.6). wyjaśnia, w jaki sposób św. Wincenty przyczynił się do odnowy życia religijnego, wyjaśnia, na czym polega system prewencyjny św. Jana Bosko, uzasadnia, dlaczego młodzi ludzie potrzebują pomocy zarówno materialnej, jak i duchowej, uzasadnia potrzebę wspólnego świętowania, uzasadnia znaczenie modlitwy w codziennym życiu chrześcijanina (D.1.2), uzasadnia, że Maryja prowadzi do odkrywania miłości Boga.	charakteryzuje rolę, jaką Bóg wyznaczył Michałowi Archaniołowi, charakteryzuje „małą drogę” św. Teresy od Dzieciątka Jezus, opowiada o misji Zgromadzenia Księżów Misjonarzy oraz Sióstr Miłosierdzia, interpretuje biblijny tekst dotyczący Maryi, wyjaśnia dogmaty maryjne: Boże macierzyństwo, wieczyste dziewictwo, niepokalane poczęcie i wniebowzięcie (A.13.12).	układa plan świętowania rodzinnej uroczystości, uwzględniając jej chrześcijański charakter.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. Moje wartości	wymienia obowiązki wynikające z Bożych przykazań IV–X, wymienia cechy charakteryzujące relacje przyjacielskie, podaje przykłady dobrych relacji dorastających dzieci z rodzicami, i zachowań budujących wzajemne zaufanie, wyjaśnia, czym jest miłość (C.10.2), wymienia sposoby przeżywania miłości (C.10.3) w rodzinie, wymienia dobre nawyki w zakresie ochrony życia i zdrowia (C.5.7), podaje argumenty za urodzeniem dziecka, biorąc pod uwagę matkę i ojca, uzasadnia, na czym polega odpowiedzialność za przekazywanie życia (C.5.11), definiuje pojęcia: eutanazja, kara śmierci, wymienia sposoby przeciwdziałania złu i cierpieniu (C.1.8), wyjaśnia, co to jest hospicjum i omawia cele jego działalności, wymienia powody, dla których ludzie chcą się poddać eutanazji oraz sposoby udzielania pomocy osobie chorej i umierającej, wyjaśnia pojęcia: czyste serce, pożytkliwość, omawia prawdę, że człowiek przeżywa swoje życie i wyraża się jako mężczyzna lub kobieta, definiuje pojęcia: tolerancja, akceptacja, miłość chrześcijańska.	opisuje podstawowe pojęcia etyczne: prawo Boże, wartości (C.2.1), przekonuje, że przykazania służą ochronie wartości (C.3.3), opisuje zadania wynikające z przykazań Bożych oraz negatywne skutki wykroczeń przeciw nim (C.3.5), wyjaśnia, na czym polega cześć i właściwa postawa wobec rodziców, opiekunów i przełożonych (C.5.1), wskazuje teksty biblijne mówiące o wartości i świętości ludzkiego życia, wyjaśnia, na czym polegają zagrożenia dla życia (C.6.1) w poszczególnych jego etapach i wymiarach, uzasadnia niepowtarzalną wartość życia ludzkiego i jego świętość (C.5.2). uzasadnia zło aborcji (C.6.2) i wymienia jej skutki, podaje przykłady właściwego zachowania chrześcijanina wobec zła i nieszczęść (C.1.7), przedstawia nauczanie Kościoła na temat kary śmierci (C.6.4), wyjaśnia katolickie spojrzenie na śmierć człowieka (A.8.3), podaje przykłady, w jaki sposób ze zła i cierpienia Bóg może wyprowadzić dobro (C.1.6), wyjaśnia, że samobójstwo nie jest rozwiązaniem problemu, charakteryzuje przemiany w okresie dojrzewania (C.5.8), wskazuje sposoby troski o czystość w wieku dojrzewania (C.5.10), podaje przykłady zwyciężania zła dobrem w codziennym życiu, przedstawia stanowisko Kościoła katolickiego na temat homoseksualizmu (C.5.14).	uzasadnia wartość przestrzegania przykazań Bożych, charakteryzuje wykroczenia przeciw przykazaniom IV–X i ich konsekwencje, formułuje prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci oraz dzieci wobec rodziców, uzasadnia, dlaczego warto słuchać rodziców, podaje argumenty za prawdą, że tylko Bóg może decydować o życiu i śmierci człowieka (C.5.3). uzasadnia potrzebę ochrony życia od poczęcia do naturalnej śmierci (C.5.4), omawia tajemnicę cierpienia i chrześcijańskie podejście do choroby i śmierci (A.13.14), uzasadnia zło eutanazji oraz kary śmierci (C.6.2), wyjaśnia, dlaczego podjęcie decyzji o poddaniu się eutanazji wynika z poczucia odrzucenia przez bliskich oraz samotności, uzasadnia, że życie chrześcijanina jest odpowiedzią na wezwanie Boże (C.2.4), wskazuje, gdzie mogą szukać pomocy osoby mające myśli samobójcze, uzasadnia wartość czystości w różnych okresach życia i rozwija pozytywny stosunek do daru płciowości (C.5.9).	definiuje, na czym polega odpowiedzialność w relacjach miłości, opisuje sytuacje, w których miłość przejawia się w służbie, oddaniu i poświęceniu. uzasadnia, że miłość jest gwarantem poszanowania ludzkiego życia, a brak tego poszanowania jest konsekwencją odrzucenia i zagubienia miłości (Bożej i ludzkiej), przedstawia inicjatywy mające na celu obronę życia ludzkiego do naturalnej śmierci (C.6.3), omawia granice tolerancji w świetle Chrystusowej nauki o zgorszeniu i wezwań do miłości również nieprzyjaciół, charakteryzuje życie ludzkie jako największy dar otrzymany od Boga.	przedstawia inicjatywy mające na celu obronę życia ludzkiego od poczęcia do naturalnej śmierci, np. duchową adopcję dziecka poczętego (C.6.3), dokonuje krytycznej oceny źle rozumianej tolerancji (akceptowanie zła, hołdowanie ludzkiej słabości czy skłonności do złego), właściwie ocenia różne opinie i zachowania dotyczące ludzkiej seksualności prezentowane w reklamach.

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	wymienia wybranych polskich świętych i błogosławionych (Karolina Kózkówna, Maksymilian Kolbe, Jan Beyzym), zna swojego patrona, patrona parafii i Polski, podaje prawdę, że Bóg ma swoich planach koniec świata, wyjaśnia, na czym polega królowanie Chrystusa, wymienia święta nakazane przez Kościół, podaje przykłady pielęgnowania tradycji i zwyczajów religijnych, podaje datę świąt Bożego Narodzenia i jej genezę, wymienia znaki i obrzędy wigilijne i wyjaśnia ich znaczenie, zestawia wydarzenia biblijne związane z narodzeniem Jezusa ze zwyczajami religijnymi (A.10.6), opowiada o pokłonie mędrców, wymienia znaki i osoby, które prowadzą go do Jezusa, opisuje rolę gwiazdy w dotarciu mędrców do Betlejem, wyjaśnia znaczenie napisu K+M+B, omawia, na czym polega praca nad sobą (postanowienia),	wskazuje, że świętość osiąga się przez naśladowanie Jezusa, omawia liturgiczne formy świętowania w uroczystość Wszystkich Świętych (B 2.3). wskazuje na wydarzenia i zjawiska religijne, które wpłynęły na budowanie tożsamości narodowej Polaków (E.5.9), uzasadnia wartość ofiar ponoszonych w obronie wiary i Ojczyzny, podaje kryteria, według których Chrystus będzie sądził ludzi, omawia biblijne obrazy końca świata oraz sądu ostatecznego i przedstawia ich interpretację w świetle wiary (A.8.6), charakteryzuje postawę gotowości na przyjście Chrystusa (A.8.7), opisuje strukturę i wyjaśnia znaczenie roku liturgicznego (B.1.5), ukazuje związek wydarzeń biblijnych z rokiem liturgicznym (A.10.5), opisuje przejawy miłości Boga do człowieka w historii zbawienia i w teraźniejszości (A.5.3), interpretuje wybrane teksty liturgiczne związane z poszczególnymi okresami i świętami. w oparciu o wybrane teksty biblijne charakteryzuje rolę Maryi w dziele zbawczym (A.13.11), omawia znaczenie zbawczej misji Jezusa Chrystusa dla całej ludzkości i poszczególnych ludzi (A.5.4), omawia sposoby kształtowania sumienia, zwłaszcza w kontekście sakramentu pokuty i pojednania (C.2.5.),	określa różnicę między pojęciami święty i błogosławiony oraz kanonizacja i beatyfikacja, charakteryzuje życie wybranego świętego lub błogosławionego w kontekście jego pójścia za Jezusem, podaje przykłady historycznych wydarzeń, którym towarzyszyło hasło „Bóg, Honor, Ojczyzna”, wyjaśnia pojęcie: apokalipsa (A.10.1), przyporządkowuje poszczególnym okresom roku liturgicznego właściwe im obrzędy liturgiczne i paraliturgiczne, charakteryzuje chrześcijański wymiar świąt Bożego Narodzenia, wskazuje na skutki wynikające z wcielenia Jezusa dla życia chrześcijanina i każdego człowieka (A.13.10), wymienia sposoby Bożego objawienia (w Jezusie Chrystusie) (A.5.1), uzasadnia, że współczesne Betlejem to każda Msza Święta,	charakteryzuje obecność Kościoła w dziejach narodu polskiego, podkreślając jego rolę w przełomowych wydarzeniach, uzasadnia, że wyrok wydany przez Chrystusa na sądzie ostatecznym będzie konsekwencją działań człowieka podczas jego życia, charakteryzuje poszczególne okresy roku liturgicznego w kontekście wydarzeń zbawczych i nauczania Kościoła oraz życia chrześcijanina (B.2.1), opowiada o nowej tradycji Orszaków Trzech Króli,	interpretuje tekst biblijny o powtórным przyjściu Chrystusa, krytycznie ocenia przejawy komercjalizacji świąt Bożego Narodzenia,

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Wydarzenia zbawcze	wyjaśnia, na czym polega post ścisły oraz kiedy i kogo obo- wiązuje, omawia tekst biblijny o Szy- monie z Cyreny, podaje, że postać Szymona z Cyreny występuje w V stacji nabożeństwa drogi krzyżo- wej, wyjaśnia, na czym polega na- bożeństwo drogi krzyżowej, uzasadnia, dlaczego najważ- niejszym elementem grobu Pańskiego jest monstrancja (z Ciałem Chrystusa), określa, na czym polegał grzech pierworodny, i wy- mienia jego skutki, podaje prawdę, że pierwszym „odbiorcą” nowej ewangeli- zacji jest rodzina, opisuje możliwości i podaje przykłady ewangelizacji (F.2.1) w rodzinie, podaje, kiedy obchodzimy uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa, wyjaśnia potrzebę i sens po- święcenia się Boskiemu Ser- cu Jezusa, wymienia najbardziej znane dzieła sztuki religijnej.	wyjaśnia, na czym polega rachunek sumienia przed spowiedzią, określa, że pomoc potrzebującym jest chrześci- jańskim obowiązkiem, omawia zwyczaje pogrzebowe w czasach Jezu- sa, wyjaśnia, że chrześcijanin w obliczu śmierci nie rozpacza, lecz jest pełen nadziei, wyjaśnia katolickie spojrzenie na śmierć czło- wieka (A.8.3), wyjaśnia zbawczy sens męki, śmierci i zmar- twychwstania Jezusa Chrystusa (A.13.9), przedstawia konsekwencje wiary w zmar- twychwstanie Jezusa Chrystusa jako uzasad- nienie nadziei chrześcijańskiej (A.6.3), wskazuje na skutki wynikające z odkupienia dla życia każdego człowieka (A.13.10), opisuje sposób obecności i działania Ducha Świętego w życiu chrześcijanina w oparciu o tekst biblijny (A.14.1), omawia owoce działania Ducha Świętego (A.14.3), charakteryzuje istotę i formy kultu Serca Pana Jezusa (B.2.4), przedstawia formy modlitwy do Najświętszego Serca Pana Jezusa (nabożeństwo, pierwsze piątki miesiąca) (D.1.3), przedstawia rolę sztuki sakralnej w liturgii Kościoła (B.2.7), podaje przykłady motywów biblijnych w sztuce.	interpretuje tekst biblijny Mt 4,1-11, wymienia okresy i dni pokuty w ciągu roku liturgicznego i omawia sposoby ich przeży- wania. charakteryzuje postawę Szymo- na na drodze krzyżowej Jezu- sa, wyjaśnia znaczenie symboliki grobu Pańskiego, charakteryzuje skutki grzechu pierworodnego, omawia chrześcijańskie święto- wanie Wielkanocy, definiuje pojęcie „ewangeliza- cja”, wyjaśnia, dlaczego odpowie- dzialni za ewangelizację są wszyscy członkowie rodziny, a szczególnie rodzice, prezentuje główne przesłanie objawień Pana Jezusa św. Małgorzacie Marii Alacoque, rozpoznaje elementy sztuki sa- kralnej w swojej świątyni.	ukazuje związek wyda- rzeń biblijnych (drogi krzyżowej Jezusa) z ży- ciem chrześcijanina (A.10.5), interpretuje perykopę o łożeniu Jezusa do gro- bu (Mk 15,42-47), zestawia wydarzenia biblijne (łożenie Jezu- sa do grobu) ze zwycza- jami religijnymi (A.10.6), wyjaśnia znaczenie zna- ków i symboli liturgii paschalnej, charakteryzuje współcze- sne przejawy znieważa- nia Bożej miłości (nie- wdzięczność, brak po- czucia grzechu, święto- kradzka komunii), uzasadnia ekspiacyjny charakter praktykowa- nia pierwszych piątków miesiąca.	przygotowuje scenariusz ado- racji przy grobie Jezusa (dla swo- jej klasy), przygotowuje projekt grobu Pańskiego do swojego kościo- ła. określa istotę nowej ewange- lizacji jako po- głębienie i umocnienie osobowej relacji z Jezusem, charakteryzuje motywy po- wstawania reli- gijnych dzieł sztuki.

Ocenę niedostateczną śródroczną i roczną otrzymuje uczeń, który nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności określonych wymaganiami na ocenę dopuszczającą.

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z Cambridge w klasie szóstej wynikające z realizowanego programu nauczania

Tytuł programu: Program nauczania Cambridge dla klas IV-VII

Autor programu: Aleksandra Smilgin

Umiejętności	Uczeń otrzymuje ocenę celującą jeśli potrafi:	Ocena bardzo dobra	Ocena dobra	Ocena dostateczna	Ocena dopuszczająca
Rozumienie ze słuchu	a) Zawsze bezbłędnie w całości zrozumieć sens sytuacji komunikacyjnych i intencje rozmówcy; b) Zawsze bezbłędnie zrozumieć instrukcje nauczyciela; c) Zawsze bezbłędnie zrozumieć sens oraz umie wyszukiwać	a) Przeważnie bezbłędnie w całości zrozumieć sens sytuacji komunikacyjnych; b) Przeważnie bezbłędnie w całości zrozumieć instrukcje nauczyciela; c) Przeważnie bezbłędnie w całości zrozumieć sens oraz umie wyszukiwać informacje szczegółowe w	a) W znacznym stopniu rozumieć ogólny sens prostych sytuacji komunikacyjnych; b) Zrozumieć instrukcje nauczyciela oraz prawidłowo na nie reaguje; c) W znacznym stopniu rozumie sens wypowiedzi i dialogów, potrafi wyszukiwać informacje szczegółowe w nieskomplikowanych	a) Zrozumieć ogólny sens prostych sytuacji komunikacyjnych; b) Zrozumieć instrukcje nauczyciela; c) Zrozumieć ogólny sens wypowiedzi i dialogów oraz wyszukiwać informacje szczegółowe w nieskomplikowanych wypowiedziach i dialogach.	a) Zrozumieć ogólny sens niektórych sytuacji komunikacyjnych; b) Zrozumieć ogólny sens instrukcji nauczyciela; c) Zrozumieć ogólny sens niektórych wypowiedzi i dialogów.

	informacje szczegółowe w wypowiedziach i dialogach.	wypowiedziach i dialogach.	wypowiedziach i dialogach.		
Mówienie	a) Zadawać pytania o różnym stopniu trudności i udzielać odpowiedzi; b) Zdobywać i udzielać informacji w typowych sytuacjach dnia codziennego; c) Płynnie formułować dłuższą wypowiedź używając bogatego słownictwa i struktur; d) Inicjować i podtrzymywać rozmowę	Przeważnie bezbłędnie: a) Zadawać pytania i udzielać odpowiedzi; b) Zdobywać i udzielać informacji w typowych sytuacjach dnia codziennego; c) Płynnie formułować dłuższą wypowiedź używając bogatego słownictwa i struktur; d) Inicjować i podtrzymywać rozmowę	a) Zadawać proste pytania i udzielać odpowiedzi, nieliczne błędy nie zakłócają komunikacji; b) Zdobywać i udzielać informacji w typowych sytuacjach dnia codziennego, nieliczne błędy językowe nie zakłócają komunikacji; c) Dość płynnie sformułować wypowiedź, używając adekwatnego słownictwa oraz poprawnych	a) Zadawać proste pytania i udzielać odpowiedzi; b) Zdobywać i udzielać informacji w typowych sytuacjach dnia codziennego; c) Formułować wypowiedź o dostatecznej długości, stosować słownictwo i struktury odpowiednie do formy wypowiedzi; d) Inicjować i podtrzymywać prostą rozmowę dotyczącą typowej	a) Potrafi zadać bardzo proste pytania i udzielać odpowiedzi; b) Potrafi przekazać i uzyskać niewielką część istotnych informacji; c) Potrafi formułować krótką wypowiedź, liczne błędy leksykalno-gramatyczne mogą zakłócać komunikację.

	dotyczącą typowej sytuacji dnia codziennego; e) Opanować poprawną wymowę w zakresie poznanego materiału językowego.	dotyczącą typowej sytuacji dnia codziennego; e) Opanować poprawną wymowę w zakresie poznanego materiału językowego.	struktur gramatycznych a nieliczne błędy nie powodują obniżenia jakości wypowiedzi; d) Inicjować, podtrzymywać i zakończyć prostą rozmowę prostą rozmowę dotyczącą typowej sytuacji dnia codziennego, popełniane nieliczne błędy językowe nie zakłócają komunikacji; e) Opanować poprawną wymowę w zakresie poznanego materiału językowego, bez rażących błędów pod względem fonetycznym.	sytuacji dnia codziennego; e) Opanować poprawną wymowę w zakresie poznanego materiału językowego.	
--	--	--	---	--	--

Czytanie	a) Zrozumieć powszechnie spotykane dokumenty omawiane na zajęciach, tj.: menu, rozkład jazdy, ogłoszenia, reklamy, listy i instrukcje; b) Wyszukiwać konkretne informacje w dłuższych tekstach; c) Zawsze bezbłędnie zrozumieć sens adaptowanych tekstów.	a) Zrozumieć powszechnie spotykane dokumenty omawiane na zajęciach, tj.: menu, rozkład jazdy, ogłoszenia, reklamy, listy i instrukcje; b) Potrafić wyszukiwać konkretne informacje w tekstach; c) Przeważnie bezbłędnie rozumieć sens adaptowanych tekstów.	a) Zrozumieć znaczną część powszechnie spotykanych dokumentów omawianych na zajęciach, tj.: menu, rozkład jazdy, ogłoszenia, reklamy, listy i instrukcje; b) Potrafić wyszukiwać konkretne informacje w tekstach; c) W znacznym stopniu rozumie sens prostych, adaptowanych tekstów.	a) Zrozumieć dużą część powszechnie spotykanych dokumentów omawianych na zajęciach, tj.: menu, rozkład jazdy, ogłoszenia, reklamy, listy i instrukcje; b) Potrafić wyszukiwać większość konkretnych informacji w prostych tekstach; c) Zrozumieć ogólny sens prostych, adaptowanych tekstów.	a) Zrozumieć ogólny sens prostych, adaptowanych tekstów, w ograniczonym stopniu potrafi wyszukiwać większość konkretnych informacji w prostych tekstach.
Pisanie	a) Dostrzegać różnice między fonetyczną a graficzną formą wyrazu oraz poprawnie	a) Dostrzegać różnice między fonetyczną a graficzną formą wyrazu oraz poprawnie	a) Dostrzegać różnice między fonetyczną a graficzną formą wyrazu oraz poprawnie zapisać	a) Dostrzegać różnice między fonetyczną a graficzną formą wyrazu oraz poprawnie zapisać	a) Dostrzegać różnice między fonetyczną a graficzną formą wyrazu oraz częściowo

	zapisuje wszystkie znane słowa; b) Potrafi zawsze bezbłędnie napisać dłuższą, logiczną i spójną pracę pisemną na dany temat oraz przekazać i uzyskać wszystkie wymagane informacje; c) Stosować odpowiednią formę i styl oraz bogate słownictwo i struktury.	zapisać znane słowa; b) Potrafić przeważnie bezbłędnie napisać dłuższą, logiczną i spójną pracę pisemną na dany temat oraz przekazać różne informacje; c) Stosować odpowiednią formę i styl oraz bogate słownictwo i struktury gramatyczne przekazać i uzyskać wszystkie wymagane informacje.	większość znanych słów; b) Potrafić utworzyć spójną i logiczną wypowiedź pisemną o odpowiedniej długości oraz przekazać i uzyskać wszystkie istotne informacje; c) Stosować odpowiednią formę i styl oraz adekwatne do tematu słownictwo i struktury gramatyczne.	znaczną część poznanych słów; b) Potrafić utworzyć dość spójną wypowiedź pisemną o dostatecznej długości oraz przekazać i uzyskać większość istotnych informacji; c) Stosować słownictwo i struktury gramatyczne odpowiednie do formy wypowiedzi.	poprawnie zapisać większość znanych słów; b) Potrafić napisać częściowo poprawnie krótką wypowiedź na dany temat, stosując niewielki zakres poznanego słownictwa oraz struktur.
Umiejętności leksykalno-gramatyczne	a) Zna wszystkie wprowadzone słowa i wyrażenia;	a) Zna wszystkie wprowadzone słowa i wyrażenia;	a) Zna większość wprowadzonych słów i wyrażeń;	a) Zna część wprowadzonych słów i wyrażeń;	a) Zna ograniczoną liczbę

	b) Zna wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne; c) Nie popełniać błędów leksykalno-gramatycznych	b) Zna wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne; c) Popełnia sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne, które zwykle potrafi samodzielnie poprawić.	b) Zna wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne; c) Popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne.	b) Zna większość wprowadzonych struktur gramatycznych; c) Popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych w trudniejszych zadaniach.	podstawowych słów i wyrażeń; b) Zna proste, elementarne struktury gramatyczne wprowadzone przez nauczyciela; c) Popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne we wszystkich typach zadań.

Ocenę niedostateczną śródroczną i roczną otrzymuje uczeń, który nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności określonych wymaganiami na ocenę dopuszczającą

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z Science 5 w klasie szóstej wynikające z realizowanego programu nauczania.

Tytuł programu: Science 5

Autorzy programu: Joanna Stefańska

Adaptacja: Katarzyna Bachniak, Marta Sobolewska, Martyna Idziak

Science, rozdział 1: Light					
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA	CELUJĄCA
WIEDZA: Znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację poleceń bez pomocy nauczyciela lub kolegów.	Uczeń zna i stosuje ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości i dotyczące bezpośrednio jego osoby.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów, oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 6-17).	Zna i bezbłędnie stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 6 -17). Używa dodatkowych zwrotów podanych na lekcji.
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych. Popołnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.	Wybitnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.
	1. Przemieszczanie się światła. 2. Odbicie światła od różnych powierzchni. 3. Postrzeganie przedmiotów. 4. Odbicie światła od powierzchni o różnej strukturze 5. Postrzeganie przedmiotów w odbiciu lustrzanym. 6. Nauka w praktyce.				
UMIEJĘTNOŚCI	Uczeń: • rozumie w tekście czytany pojedyncze słowa: łatwe, krótkie, pospolite, internacjonalizmy, • częściowo poprawnie rozwiązuje zadania	Uczeń: • częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, • reaguje adekwatnie na zadawane pytania, reaguje na polecenia i rozumie instrukcje,	Uczeń: • rozumie większość tekstu i komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa, • w większości	Uczeń: • poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, • wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia, • używając poznanych zwrotów opisuje poznane zjawiska fizyczne. • szczegółowo i bezbłędnie odpowiada na pytania, udziela szczegółowych informacji, uzyskuje i udziela informacji,	Uczeń: • wspaniale rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, • wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia, • bogato

	- na czytanie, zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność, - z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych.	- używa bardzo podstawowych zwrotów, - korzysta z podręcznika, aby formułować pytania i wypowiedzi, - zapisuje i przekazuje ustnie część informacji z przeczytanych i wysłuchanych tekstów, - zazwyczaj stosuje poprawny styl wypowiedzi.	poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, - wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą, - zachowuje poprawność językową na poziomie umożliwiającym dobrą komunikację.	- stosuje właściwy styl wypowiedzi - samodzielnie zadaje pytania w celu uzyskania informacji, - wyczerpująco odpowiada na zadawane pytania, - zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.	przedstawia realizowany materiał dydaktyczny, - używa wszystkich poznanych zwrotów, swobodnie prowadzi i podtrzymuje rozmowę, używa struktur wykraczających poza zakres materiału, - szczegółowo i bezbłędnie odpowiada na pytania, - stosuje wybitny styl wypowiedzi, - samodzielnie zadaje pytania w celu uzyskania informacji, - wyczerpująco odpowiada na zadawane pytania, - bezbłędnie zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.
Uczeń rozwiązuje test sprawdzający wiadomości i umiejętności z rozdziału 1					
Science, rozdział 2: States of Matter					
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA	CELUJĄCA

WIEDZA: Znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację poleceń bez pomocy nauczyciela lub kolegów.	Uczeń zna i stosuje ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości i dotyczące bezpośrednio jego osoby.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów, oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 18-41).	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 18-41). Używa dodatkowych zwrotów wykraczających poza zakres materiału.
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.	Wybitnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.
	1. Czym jest ciepło oraz temperatura. 2. Punkt wrzenia. 3. Proces parowania. 4. Efekt patowania z roztworów. 5. Proces kondensacji. 6. Punkt topnienia. 7. Obieg wody w przyrodzie 8. Nauka w praktyce				
UMIEJĘTNOŚCI	Uczeń: • rozumie w tekście czytany pojedyncze słowa: łatwe, krótkie, pospolite, internacjonalizmy, • częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie, • zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność, • z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu	Uczeń: • częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, • opisuje stany i procesy, • używa prostych słów wzorując się na podręczniku i używając bardzo podstawowych zwrotów opowiada o zachodzących procesach, • wyraża opinie, uczucia i emocje	Uczeń: • rozumie większość tekstu i komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, • wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od	Uczeń: • poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, • wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia, • szczegółowo opisuje realizowane zagadnienia, • swobodnie prowadzi i podtrzymuje rozmowę, • szczegółowo i swobodnie, używa poznanych zwrotów, • udziela szczegółowych informacji, uzyskuje i udziela informacji, • stosuje właściwy styl wypowiedzi, • wyczerpująco odpowiada na pytania, • zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.	Uczeń: • wspaniale rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, • wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia, • swobodnie prowadzi i podtrzymuje rozmowę, • szczegółowo i swobodnie, używając poznanych zwrotów opisuje swoje

	minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	używając prostych konstrukcji, • zapisuje i przekazuje ustnie część informacji z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.	wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą, • zachowuje poprawność językową na poziomie umożliwiającym dobrą komunikację.		• doświadczenia, udziela szczegółowych informacji, uzyskuje i udziela informacji oraz wzbogaca wypowiedź dodatkowymi informacjami wykraczającymi poza materiał, • stosuje właściwy styl wypowiedzi, • wyczerpująco odpowiada na pytania, • bezbłędnie zapisuje i przekazuje ustnie wszelkie informacje
Uczeń rozwiązuje test sprawdzający wiadomości i umiejętności z rozdziału 2					
Science 4, rozdział 3: The life Cycle of Flowering Plants.					
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA	CELUJĄCA
WIEDZA: Znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację poleceń bez pomocy nauczyciela lub kolegów.	Uczeń zna i stosuje ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości i dotyczące bezpośrednio jego osoby.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów, oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 42-61).	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 42-61). Używa dodatkowych zwrotów wykraczających poza zakres materiału.

	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych. Popełnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.	Wybitnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.
	2. Funkcje części roślin okrytonasiennych. 3. Cykl reprodukcyjny roślin okrytonasiennych. 4. Rozsiewanie nasion przez wiatr oraz wodę. 5. Rozseiwanie nasion w wyniku działania innych czynników. 6. Elementy kwiatostanu. 7. Zapylenie i zapłodnienie. 8. Zapylenie u roślin okrytonasiennych. 9. Cykl życiowy roślin okrytonasiennych. 10. Nauka w praktyce.				
UMIEJĘTNOŚCI	Uczeń: - rozumie w tekście czytany pojedyncze słowa: łatwe, krótkie, proste, popularne, międzynarodowe, - częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie, - zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność. - z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych.	Uczeń: - częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, - w prostych zdaniach opisuje metale i magnesy, - wzorując się na podręczniku i używając poznanych zwrotów prowadzi krótką rozmowę, - wyraża opinie, uczucia i emocje używając konstrukcji z podręcznika, - udziela bardzo prostych informacji dot. realizowanych zagadnień, - zapisuje i przekazuje ustnie część informacji z przeczytanych i wysłuchanych	Uczeń: - rozumie większość tekstu i komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa, - w większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, - wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą, - zachowuje poprawność	Uczeń: - poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, - wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia, - samodzielnie udziela szczegółowych informacji na wskazany temat posługując się poznany słownictwem i konstrukcjami, - swobodnie prowadzi i podtrzymuje rozmowę, przekazuje i uzyskuje informacje od swojego rozmówcy, - swobodnie wyraża opinie, uczucia i emocje używając poznanych konstrukcji, - podaje szczegóły na temat realizowanych zagadnień, - zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.	Uczeń: - wspaniale rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, - wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia, - bardzo szczegółowo i bogato udziela informacji na wskazany temat posługując się poznany słownictwem i konstrukcjami, - stosuje właściwy styl wypowiedzi i poznane słownictwo, dodaje elementy wypowiedzi od siebie, - swobodnie prowadzi i podtrzymuje

		tekstów.	językową na poziomie umożliwiającym dobrą komunikację.		rozmowę, przekazuje i uzyskuje informacje od swojego rozmówcy, • wprowadza nowe zwrotu wykraczające poza materiał, • swobodnie wyraża opinie, uczucia i emocje używając poznanych konstrukcji, • bezbłędnie zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.
Uczeń rozwiązuje test sprawdzający wiadomości i umiejętności z rozdziału 3.					
Science 4 rozdział 4: Investigating Plant Growth					
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA	CELUJĄCA
WIEDZA: Znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację poleceń bez pomocy nauczyciela lub kolegów.	Uczeń zna i stosuje ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości i dotyczące bezpośrednio jego osoby.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów, oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 62-73).	Zna i stosuje bezbłędnie wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 63-73). Dodaje zwroty wykraczające poza materiał.
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.	Wybitnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.

	1. Budowa nasiona. 2. Wymagania nasiona do kiełkowania. 3. Wymagania rośliny do prawidłowego wzrostu. 4. Wpływ światła na rozwój rośliny. 5. Nauka w praktyce.				
UMIEJĘTNOŚCI	Uczeń: • rozumie w tekście czytany pojedyncze słowa: łatwe, krótkie, pospolite, internacjonalizmy, • częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie, • zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność, • z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	Uczeń: • częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, • w prostych zdaniach opisuje swoje upodobania korzystając z tekstu w podręczniku, • krótko opowiada o zjawiskach i doświadczeniach używając prostych struktur, • wyraża opinie, uczucia i emocje używając bardzo prostych konstrukcji, w prostych zdaniach, wzorując się na podręczniku opisuje wybranych ludzi, wybrane zwierzęta i rośliny, • zapisuje i przekazuje ustnie część informacji z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.	Uczeń: • rozumie większość tekstu i komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, • wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą, • zachowuje poprawność językową na poziomie umożliwiającym dobrą komunikację.	Uczeń: • poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, • wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia • szczegółowo opisuje świat roślin i zwierząt stosując poznane słownictwo i właściwe zwroty, • szczegółowo opisuje zjawiska i doświadczenia, stosuje właściwe słownictwo, • szczegółowo i swobodnie wyraża opinie, uczucia i emocje używając poznanych konstrukcji, • swobodnie prowadzi i podtrzymuje rozmowę, • udziela szczegółowych informacji, • stosuje właściwy styl wypowiedzi, • zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.	Uczeń: • wspaniale rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, • wykonuje i płynnie wydaje instrukcje i polecenia. • szczegółowo i niezwykle bogato opisuje świat roślin i zwierząt stosując poznane słownictwo i właściwe zwrot, dodaje zwroty wykraczające poza materiał, • szczegółowo opisuje zjawiska i doświadczenia, stosuje właściwe słownictwo, dodaje elementy od siebie, • szczegółowo i swobodnie wyraża opinie, uczucia i emocje używając poznanych konstrukcji, • swobodnie prowadzi i podtrzymuje rozmowę, • stosuje właściwy styl wypowiedzi, bezbłędnie zapisuje i przekazuje ustnie

					informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.
Uczeń rozwiązuje test sprawdzający wiadomości i umiejętności z rozdziału 4.					
Science 4, rozdział 5: The Earth in Space					
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA	CELUJĄCA
WIEDZA: Znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację poleceń bez pomocy nauczyciela lub kolegów.	Uczeń zna i stosuje ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości i dotyczące bezpośrednio jego osoby.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów, oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 74-93).	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 74-93). Dodaje zwroty wykraczające poza materiał.
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.	Wybitnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.
	1. Słońce, Ziemia, Księżyc. 2. Zjawisko dnia i nocy. 3. Wędrówka Słońca. 4. Ruch Ziemi wokół Słońca. 5. Zmiana długości dnia. 6. Pory roku. 7. Układ Słoneczny. 8. Eksploracja przestrzeni kosmicznej. 9. Nauka w praktyce.				
UMIEJĘTNOŚCI	Uczeń: rozumie w tekście czytany pojedyncze słowa: łatwe, krótkie, pospolite, internacjonalizmy, częściowo	Uczeń: - częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, - w prostych zdaniach opisuje zjawiska elektryczne zadaje	Uczeń: rozumie większość tekstu i komunikatów słownych na bazie poznanego	Uczeń: - poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, - wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia, - samodzielnie i szczegółowo opisuje procesy, zadaje szczegółowe pytania na temat zjawisk elektrycznych.	Uczeń: - bezbłędnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, - płynnie wykonuje i wydaje instrukcje i

	poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie, zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność, z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	- proste pytania - popelnia liczne błędy, - w prostych zdaniach udziela prostych informacji - proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje używając prostych konstrukcji, - prosi o radę i udziela rady używając bardzo prostych konstrukcji, - nawiązuje kontakty towarzyskie stosując proste zwroty grzecznościowe wzorując się na podręczniku, - zapisuje i przekazuje ustnie część informacji z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.	- słownictwa, w większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, - wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą, - zachowuje poprawność językową na poziomie umożliwiającym dobrą komunikację.	- proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, prowadzi proste negocjacje używając bogatego słownictwa, - swobodnie prowadzi i podtrzymuje rozmowę, nawiązuje kontakty towarzyskie, - stosuje właściwy styl wypowiedzi, - zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.	- polecenia, samodzielnie i bardzo szczegółowo opisuje zjawiska elektryczne zadaje szczegółowe pytania na ten temat, dodaje informacje od siebie, - bezbłędnie proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, prowadzi proste negocjacje używając bogatego słownictwa, - swobodnie prowadzi i podtrzymuje rozmowę, nawiązuje kontakty towarzyskie, - stosuje właściwy styl wypowiedzi, - bezbłędnie zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.
Uczeń rozwiązuje test sprawdzający wiadomości i umiejętności z rozdziału 5.					
Science 4, rozdział 6: Shadows					
OCENA	DOPUSZCZAJĄCA	DOSTATECZNA	DOBRA	BARDZO DOBRA	CELUJĄCA

WIEDZA: Znajomość środków językowych	Uczeń zna i stosuje bardzo ograniczony zakres środków językowych w znacznym stopniu uniemożliwiający realizację poleceń bez pomocy nauczyciela lub kolegów.	Uczeń zna i stosuje ograniczony zakres środków językowych; głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości i dotyczące bezpośrednio jego osoby.	Zna i stosuje większość poznanych wyrazów oraz zwrotów, oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań.	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 94-109)	Zna i stosuje wszystkie poznane wyrazy oraz zwroty (str. 94-109). Dodaje zwroty wykraczające poza materiał.
	Uczeń w niewielkim stopniu stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych. Popelnia liczne błędy.	Częściowo poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.	W większości poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach. Błędy nie zakłócają komunikacji.	Poprawnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.	Wybitnie stosuje poznane struktury gramatyczne w zadaniach językowych i własnych wypowiedziach.
	1. Przenikanie światła przez różne materiały. 2. Postrzeganie barw. 3. Rzucanie cienia przez różne przedmioty. 4. Zmiana wielkości cienia. 5. Zmiana długości cienia względem pory dnia. 6. Pomiar natężenia światła. 7. Nauka w praktyce.				
UMIEJĘTNOŚCI	Uczeń: • rozumie w tekście czytany pojedyncze słowa: łatwe, krótkie, pospolite, internacjonalizmy, • częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie, • zadania na rozumienie ze słuchu sprawiają mu trudność, • z pomocą nauczyciela wykazuje się w stopniu minimalnym umiejętnościami	Uczeń: • częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, • w prostych zdaniach, wzorując się na podręczniku opisuje zmysły, • korzystając z podręcznika opowiada o swoich zmysłach, • korzystając z tekstu w podręczniku, używając prostych słów jest w stanie stworzyć wypowiedź pisemną, • zapisuje i przekazuje	Uczeń: • rozumie większość tekstu i komunikatów słownych na bazie poznanego słownictwa, • w większości poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, • wykazuje się umiejętnościami na wyższym poziomie od wymaganych na ocenę	Uczeń: • poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, • wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia, • przekazuje wyczerpujące i szczegółowe informacje na temat zmysłów, • samodzielnie i szczegółowo opisuje swoje doświadczenia związane z prezentowanym tematem, • zadaje szczegółowe pytania na temat doświadczeń innych osób • udziela szczegółowych informacji na temat zmysłów, • swobodnie prowadzi i podtrzymuje rozmowę dotyczącą poziomu hałasu, świata zmysłów. • stosuje właściwy styl wypowiedzi, • zapisuje i przekazuje ustnie informacje	Uczeń: • bezbłędnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie, • płynnie wykonuje i wydaje instrukcje i polecenia, • przekazuje wyczerpujące i szczegółowe informacje na temat zmysłów, dodaje informacje od siebie, • samodzielnie, barwnie i szczegółowo opisuje swoje doświadczenia

	na ocenę dostateczną: naśladuje, odczytuje, wykonuje zadania z pomocą innych osób.	ustnie część informacji z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.	dostateczną, ale nie spełnia wymagań na ocenę bardzo dobrą, zachowuje poprawność językową na poziomie umożliwiającym dobrą komunikację.	z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.	związane z poziomem hałasu, światem zmysłów oraz zadaje szczegółowe pytania, - udziela szczegółowych informacji na temat prezentowanych zagadnień, - swobodnie prowadzi i podtrzymuje rozmowę dotyczącą samopoczucia i stanu zdrowia, - stosuje właściwy styl wypowiedzi, - bezbłędnie zapisuje i przekazuje ustnie informacje z przeczytanych i wysłuchanych tekstów.
--	--	---	---	---	---

Ocenę niedostateczną śródroczną i roczną otrzymuje uczeń, który nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności określonych wymaganiami na ocenę dopuszczającą.